HERRLJUNGA KOMMUN

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA
Bygg- och miljönämnden

2019-10-02

Instans:	Bygg- och miljönämnden
Tid:	2019-10-02, kl.17:00
Plats:	Brandstation i Annelund, Räddningstjänst

Hans Malmquist
Ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

Behandling av ärenden enligt bifogad föredragningslista.

Samtliga ärenden har beretts av bygg-och miljönämndens presidium. I samtliga ärenden föreslås bygg- och miljönämnden besluta i enlighet med förvaltningens förslag till beslut om inget annat framgår av presidieskrivelse.

Information:

- BMN= slutgiltigt beslut fattas i Bygg- och miljönämnden.
- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

KL	NR	Besluts -organ	Ärende	DNR	Handlingar bifogas	Föredragande/ Kommentar
17.00			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsekreterare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
17.05	1	INFO	Förvaltningen informerar	--	--	Förvaltningschef
17.15	2	INFO	Information om skrivelse angående frånkoppling av brandlarm Gäsenegården	--	X	Räddningschef
17.20	3	INFO	Utbildning om kommunal Räddningstjänst	--	--	Räddningschef
17.50	4	INFO	Utbildning om Plan- och bygglagen, avsnitt 7	--	--	Förvaltningschef
18.05	5	KS	Internkontrollplan 2020	B 33/2019	X	Förvaltningschef
18.10	6	KF	Delårsrapport per 2019-08-31 för bygg och miljönämnden	B 14/2019	X	Controller
18.20	7	KF	Konsekvens beslut budgetram 2020	B 8/2019	X	Förvaltningschef
18.25	8	KF	Budget och verksamhetsplan 2020 för bygg- och miljönämnden	B 8/2019	X	Controller
18.35	9	BMN	Antagande av detaljplan- Herrljunga 6:3 del av Hagen	B 73/2018	X	Kommunarkitekt
18.40	10	BMN	Antagande av detaljplan för Horsby etapp 2, Horsby 2:60	B 104/2016	X	Kommunarkitekt
18.45	11	BMN	Förhandsbesked- nybyggnad av enbostadshus Åsen 2:5	B 103/2019	X	Förvaltningschef
18.50	12	BMN	Förhandsbesked- nybyggnad av enbostadshus Götestorp 2:1	B 108/2019	X	Förvaltningschef
18.55	13	KF	Förlängning av handlingsprogram för skydd mot olyckor	B 116/2019	X	Räddningschef
19.30	--		Rundvandring	--	--	Räddningschef

NR	Meddelandeförteckning	DNR	Handlingar bifogas

NR	Delegeringsbeslut	DNR	Handlingar bifogas
1	*Miljöenheten* Anmälan av delegationsbeslut under perioden 2019-08-14 – 2019-09-19	--	X
2	*Plan- och byggenheten* Anmälan av delegationsbeslut under perioden 2019-08-14 – 2019-09-19	--	X
3	*Räddningstjänsten* Anmälan av delegationsbeslut under perioden 2019-08-14 – 2019-09-19	--	X

Ärende 2

R2019-189

Skrivelse ang. frånkoppling av brandlarm Gäsenegården

Det har kommit till Räddningstjänstens kännedom att Herrljunga kommuns fastighetschef har beslutat att koppla bort delar av det automatiska brandlarmet i trygghetsboendet på Gäsenegården. Vid ett möte med fastighetschefen den 28/6 2019 förklaras bortkopplingen med att för många falsklarm i de egna boendena är orsaken. Fastighetschefen menar på att det inte finns något krav på att det skall vara något automatiskt brandlarm i de egna boendena, vilket är helt korrekt.

Räddningstjänsten anser dock att det är av stor vikt att vi får en tidig upptäckt av brand på boendet, dels pga. av att vi under årens lopp haft en del tillbud här samt att det byggnadstekniska brandskyddet inte lever upp till kraven för eget boende. En brand i en kommunal byggnad där ev. människor skadas, pga. av att vi stängt av delar av ett befintligt larm kan få stora negativa konsekvenser för kommunen i stort.

Då avstängningen beror på ekonomiska skäl och så föreslår räddningstjänsten att vi tillsvidare inte fakturerar ev. falsklarm på trygghetsboendet (Gäsenegården). Och att de bortkopplade delarna av det automatiska brandlarmet åter tas i drift omgående och att personal och hyresgäster informeras om detta.

Herrljunga 2019-07-01

Christian Hallberg Räddningschef

Postadress:
Box 201
524 23 Herrljunga

Besöksadress:
Ringleden, Herrljunga

Telefon:
Växel: 0513-170 00
Räddningschef i beredskap: 0513-170 89

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Lena-Britt Björklund

Tjänsteskrivelse
2019-09-20
DNR B 33/2019 306

Internkontrollplan 2020 för bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

Den interna kontrollen består av ett flertal metoder och moment.

Förutom de regelbundna månadsuppföljningarna, delårsbokslutet och uppföljning av ekonomi på tjänstepersonnivå ska särskild internkontrollplan fastställas av varje nämnd.

Internkontrollpolicy för Herrljunga kommun anger att resultatet av internkontrollen årligen ska redovisas till Bygg- och miljönämnden samt till Kommunstyrelsen. Detta sker i samband med årsredovisning.

Arbetet med den interna kontrollen ska vara ett ständigt pågående arbete i organisationen. Avvikelser i den löpande internkontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnden.

Den interna kontrollen ska omfatta såväl rutinorienterade moment som resultatorienterade moment.

Internkontrollplan ska fastställas i bygg- och miljönämnden senast i oktober och rapporteras till kommunstyrelsen senast i november, inför nytt verksamhetsår.

Risk- och väsentlighetsbedömningen ligger till grund för genomförandet av den interna kontrollen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-10-20
Internkontrollplan 2020
Policy för internkontroll 2017

Förslag till beslut

- Internkontrollplan 2020 för bygg- och miljönämnden godkänns.

Lena-Britt Björklund
Förvaltningschef

Expedieras till: Kommunstyrelsent
För kännedom till:

Herrljunga kommun

Bygg- och miljönämnden

Internkontrollplan 2020

Den interna kontrollen består av ett flertal metoder och moment.

Förutom de regelbundna månadsuppföljningarna, delårsbokslutet och uppföljning av ekonomi på tjänstepersonnivå ska särskild internkontrollplan fastställas av varje nämnd.

Internkontrollpolicy för Herrljunga kommun anger att resultatet av internkontrollen årligen ska redovisas till Bygg- och miljönämnden samt till Kommunstyrelsen. Detta sker i samband med årsredovisning.

Arbetet med den interna kontrollen ska vara ett ständigt pågående arbete i organisationen. Avvikelser i den löpande internkontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnden.

Den interna kontrollen ska omfatta såväl rutinorienterade moment som resultatorienterade moment.

Internkontrollplan ska fastställas i bygg- och miljönämnden senast i oktober och rapporteras till kommunstyrelsen senast i november, inför nytt verksamhetsår.

Risk- och väsentlighetsbedömningen ligger till grund för genomförandet av den interna kontrollen.

Herrljunga kommun

Bygg- och miljönämnden

Internkontrollplan 2020

Bygg- och miljönämnden

Plan- och byggenheten

Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets-bedömning[1] RxV=RV	Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman
Ej rättssäkra myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade beslut	4 (2*2)	Förvaltningschef
Felaktig diarieföring	Stickprov 2 ärenden/månad ur Edp	4 (2*2)	Förvaltningschef
Risk i process/rutin/system Resultatorienterade moment	**Kontrollmoment**	**Risk- och väsentlighets-bedömning[2] RxV=RV**	**Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman**
Ej rimlig handläggningstid	Uppföljning av handläggningstid ur Edp	2 (1*2)	Förvaltningschef

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning
Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Herrljunga kommun

Bygg- och miljönämnden

Internkontrollplan 2020

Miljöenheten			
Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	**Kontrollmoment**	**Risk- och väsentlighets-bedömning[3] RxV=RV**	**Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman**
Hot och våld vid myndighetsutövning	Uppföljning av hot- och våldssituationer	**8 (2*4)**	Förvaltningschef
Ej rättssäkra myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade beslut	4 (2*2)	Förvaltningschef
Risk i process/rutin/system Resultatorienterade moment	**Kontrollmoment**	**Risk- och väsentlighets-bedömning[4] RxV=RV**	**Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman**
Ej miljötillsyn i skälig omfattning	Antal miljöinspektioner	2 (1*2)	Förvaltningschef

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Herrljunga kommun

Bygg- och miljönämnden

Internkontrollplan 2020

Räddningstjänsten			
Risk i process/rutin/system Rutinorienterade moment	**Kontrollmoment**	**Risk- och väsentlighets-bedömning[5] RxV=RV**	**Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman**
Försämrad insatsförmåga	Utbildnings- och övningsplan genomförs och följs upp	**6 (2*3)**	Räddningschef
Risk i process/rutin/system Resultatorienterade moment	**Kontrollmoment**	**Risk- och väsentlighets-bedömning[6] RxV=RV**	**Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman**
För lång insatstid	Insatstid	**4 (2*2)**	Räddningschef

Se skala för risk och väsentlighetsbedömning
Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Herrljunga kommun

Bygg- och miljönämnden

Internkontrollplan 2020

Risk = R-värde
Sannolikhetsnivåer för fel:

Osannolik;	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå.	Värde: (0)
Mindre sannolik:	Risken är mycket liten att fel ska uppstå.	Värde: (1)
Möjlig;	Det finns risk för att fel ska uppstå.	Värde: (2)
Sannolik;	Det är mycket troligt att fel kan uppstå.	Värde: (3)
Mycket sannolik;	Det är mycket troligt att fel ska uppstå.	Värde: (4)

Väsentlighet = V-värde
Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Försumbar;	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.	Värde: (0)
Lindrig;	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.	Värde: (1)
Kännbar;	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.	Värde: (2)
Allvarlig;	Är så stor så att fel helt enkelt inte bör inträffa.	Värde: (3)
Mycket allvarlig;	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.	Värde: (4)

Risk och Väsentlighetsbedömning (RxV=RV)

Multiplicera R-värde med V-värde = Risk- och Väsentlighetsvärde

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Lena-Britt Björklund

Tjänsteskrivelse
2019-09-10
DNR B 14/2019 306

Delårsrapport per 2019-08-31 för Bygg- och Miljönämnden

Sammanfattning

Delårsrapport för Bygg- och Miljönämnden är upprättad. Budget, inriktningsmål och prioriterade mål har följts upp per 2019-08-31 och prognos per 2019-12-31 (bilaga).

Den positiva avvikelsen för perioden om 365 tkr beror främst på högre intäkter. Intäkterna härrör till bland annat bygglovavgifter samt kapitalkostnader och lägre lönekostnader för räddningstjänsten. Inom miljöenheten finns en positiv avvikelse avseende lönekostnaderna då det har varit personalförändringar. Helårsprognosen för förvaltningen visar ett överskott på 234 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-10-02
Delårsrapport 2019-08-31

Förslag till beslut

Förvaltningen förslag till beslut:

- Upprättad delårsrapport och prognos 2019-08-31 godkänns

Lena-Britt Björklund
Förvaltningschef Bygg- och miljöförvaltningen

Expedieras till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Ärende 6

DIARIENUMMER:	BMN 14/2019
FASTSTÄLLD/INSTANS:	2019-10-02
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2019-09-10
GILTIG TILL:	2019-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Delårsrapport 2019-08-31

Bygg- och Miljönämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Inledning/Sammanfattning 2
Ansvar och uppdrag 3
Organisationsskiss 3
Miljöenheten 4
Plan- och byggenheten 5
Räddningstjänsten 6
Verksamhetsbeskrivning tom 2019-08-31 7
Nämnd 7
Miljöenheten 7
Plan- och byggenheten 7
Energirådgivare 8
Räddningstjänsten 8
Framtid 8
Nämnden 8
Miljöenheten 8
Plan- och byggenheten 8
Räddningstjänsten 9
Mål 9
Inriktningsmål och prioriterade mål 9
Ekonomi 12
Drift 12
Personal 13
Medarbetarskap 13
Arbetsmiljö och hälsa 13
Investeringar 14
Bilaga målindikatorer 15

Inledning/Sammanfattning

Delårsbokslut för Bygg- och Miljönämnden är upprättat. Budget, inriktningsmål och prioriterade mål har följts upp per 2019-08-31 och prognos per 2019-12-31.

Den positiva avvikelsen för perioden om 365 tkr beror främst på högre intäkter. Intäkterna härrör till bland annat bygglovavgifter samt kapitalkostnader och lägre lönekostnader. Inom miljöenheten finns en positiv avvikelse avseende lönekostnaderna då det har varit personalförändringar. Helårsprognosen för förvaltningen visar ett överskott på 234 tkr.

Inriktningsmål och prioriterade mål redovisas i färgerna rött, gult och grönt beroende på hur väl målen uppnås. Glädjande nog är det mest gult och grönt eftersom alla enheter fullgör sitt uppdrag.

Bygg- och miljö arbetar för att nå upp till målen vad gäller att öka antalet attraktiva bostadsområden genom att detaljplaner finns klara för byggnation för att stimulera till fler bygglovsansökningar. Målen gällande enskilda avlopp och förorenade områden kommer att prioriteras resten av året.

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, energirådgivning och för GIS.

Organisationsskiss

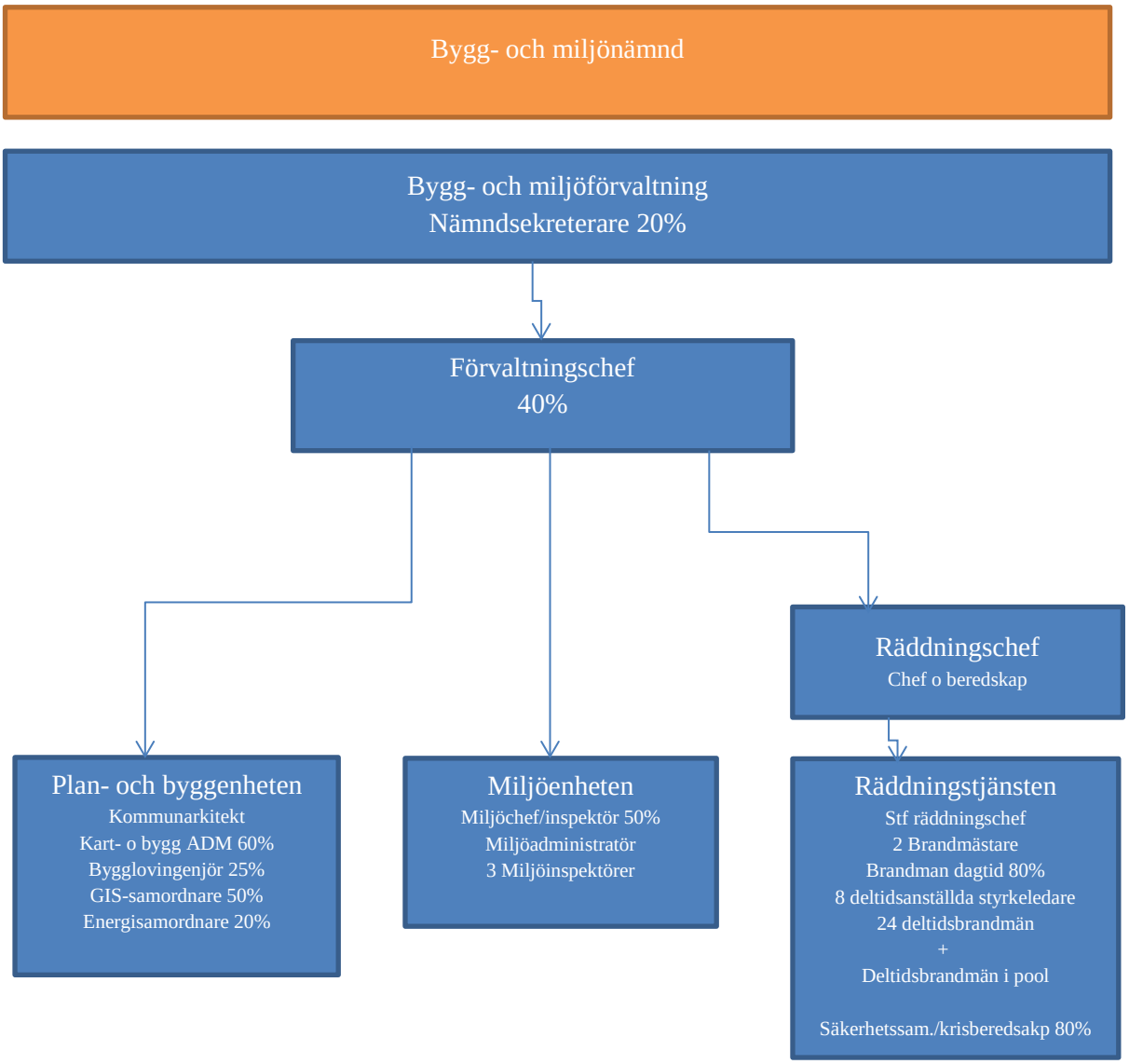

Miljöenheten

Nämnden har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar delområdena miljöskydd, hälsoskydd, renhållning, livsmedel och naturvård. Förutom tillsynsansvaret har nämnden också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Miljöskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess föreskrifter sker inom t ex lantbruk, industriföretag, bensinstationer, avloppsreningsverk, kylanläggningar, små avlopp m fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Nämnden handlägger också anmälningar och ansökningar av de verksamheter som har anmälnings- eller tillståndsplikt och handlägger eventuella klagomål riktade mot företag och privatpersoner inom detta område.

Hälsoskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess förordning sker inom t ex skolor, förskolor, daghem, simhallar, verksamheter med risk för blodsmitta, solarier, hyresbostäder m fl. Nämnden handlägger också ansökningar av de verksamheter som har anmälningsplikt samt handlägger eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Renhållning

Nämnden handlägger anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Livsmedel

Kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen sker inom restauranger, skolkök, dagligvaruhandeln m fl. Nämnden handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter och utreder eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Naturvård

Enheten tar prover på badvattenkvalitén i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i flera sjöar. Avverkningsanmälningar granskas och besvaras vid behov.

Informationsansvaret

Information till företag och allmänhet. Det kan t ex handla om vägledning i ärenden eller information om hur ansökningar eller anmälningar går till. Nämnden får aldrig arbeta konsultativt och ta fram lösningar på problem eller göra undersökningar som nämnden sedan själva ska godkänna eller granska.

Plan- och byggenheten

Nämndens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor, som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Planverksamhet

Bygg- och miljöförvaltningen verkställer framtagandet av detaljplaner även övergripande t.ex. översiktsplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen. En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader. Plankommitté och samhällsutvecklingsgrupp för kommunövergripande frågor ingår i planeringsarbetet.

Bygglov och Bygganmälan

Denna verksamhet är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år.

Tillsyn

Förutom byggande omfattar nämndens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

MBK-verksamhet

Inom nämndens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas. Lantmäteriet delger kommunen alla fastighets regleringar för att kunna ajourföra tillhörande byggnader på rätt fastighet.

Rådgivning och Service

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik.

Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

GIS

Ansvaret för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på nämnden.

Energirådgivning

Uppehålls med projektpengar från Energimyndigheten under 2018.

Räddningstjänsten

Nämnden ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö enligt lagen om olyckor. Man ansvarar även för frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Räddningschefen har även delegerats ansvaret för kommunens krisberedskapsarbete. Ansvaret ligger under kommunchefen och kommunstyrelsen. En säkerhetsamordnare har anställts.

Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande och dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas.

Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas i tre kategorier.

Förebyggande

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där Räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. Den viktigaste delen i det förebyggande arbetet är vår skyldighet att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lagen. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Operativt

Stor arbetsinsats där vi dygnet runt årets alla dagar upprätthåller en beredskap för invånarna i kommunen. En beredskap som skall finnas tillhands om något händer den enskilde i samhället. En annan stor del av det operativa arbetet är att hålla kvalitén och säkerheten uppe på materiel och fordon. Internutbildningsverksamheten tar även mycket arbetstid. Antalet insatser varierar från år till år men målet är att de ska minska. Samarbete med sjukvården vid IVPA-uppdrag gör att vi breddar vårt uppdrag och kompetensområde. Räddningstjänsten har gränslös samverkan (närmaste station blir larmad) med Alingsås-Vårgårdas Räddningstjänstförbund (Alivar), Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (Särf) och Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm.

Räddningstjänsten har även en teknisk beredskap för fastighetsavdelningen på tekniska förvaltningen. Beredskapen innebär ett ansvar för brandlarmanläggningarna samt åtgärder för inbrottslarm. I uppdraget har Räddningstjänsten även en chefsberedskap för socialförvaltningen där det kan handla om att ta beslut som t.ex. inbeordra personal.

Efterföljande åtgärder

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man är ute på och i skälig omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Det är även viktigt ur arbetsmiljösynpunkt att personalen bearbetar traumatiska upplevelser samt att de drabbade ges rimligt stöd.

Övrig verksamhet

Räddningstjänsten tar sedan 2016 hand om larm mottagning på kommunens samtliga brand och inbrottslarm. Avtal finns även gällande prov av brandlarmanläggningar. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och näringslivet i kommunen.

Verksamhetsbeskrivning tom 2019-08-31

Nämnd

Nämnden har haft regelbundna sammanträden under året som följer kommunens årsplanering av nämndmöten. Utbildning har skett för nämndledamöterna i Plan- och bygglagen samt miljöbalken. Arbetet med GDPR (EU´s Dataskyddsförordning) sker löpande där vi gemensamt arbetar i informationssäkerhetsprojektet tillsammans med hela kommunen.

Miljöenheten

Vid utgången av augusti månad hade miljöenheten genomfört 64 % av alla kontroller på företag bortsett från miljötillsynen på industrier. Årets tillsyn av enskilda avlopp har genomförts. När det gäller ansökningsärenden, exempelvis avloppsansökningar, så har mer än hälften av förväntat antal ärenden hanterats. Det har hittills inkommit färre ansökningar om värmepumpar och renhållningsdispenser än förväntat.

Tillsynen av industrier har däremot inte uppnått delårsmålet. Det beror delvis på att det varit lite mindre personal än planerat under sommaren på grund av föräldraledighet.

Det har varit en del personalförändringar som innebär att bemanningen på enheten minskat från 4,6 heltidstjänster under våren till 4,3 heltidstjänster under hösten. Av den anledningen kommer miljöenheten prioritera tillsynen på de industriverksamheter som betalar årlig avgift och det finns möjlighet att klara det. Tillsyn av övriga industrier kommer att ske i mån av tid. Inom övriga tillsynsområden är prognosen att målen kommer att uppfyllas till årets slut.

Plan- och byggenheten

Fem detaljplaner har varit ute på samråd under våren och tre stycken kan förväntas antas under 2019 vilket gör att vi uppnår måluppfyllelsen att öka byggnationen i centrala Herrljunga genom möjligheter att söka bygglov. Arbetet med olika projekt och framtidsplanering sker parallellt med detaljplanearbetet. Digitalisering av äldre detaljplaner har börjat och upphandling med konsult blev klar i april. Bygglovsärendena har i allmänhet ökat och även bygglov avseende enbostadshus. Handläggningstiden är snitt från två veckor upp till en månad. Den reglerade handläggningstiden som gäller är 10 veckor. Uppdateringar sker regelbundet av primärkartan, vi har tecknat ett avtal med lantmäteriet om att leverera information till dem genom ett DRK-avtal(

Digital register karta) där vi har ett samverkansavtal med Alingsås kommun om leveransen då våra resurser inte finns i kommunen. GIS funktionen utvecklas stadigt, ett arbete med nytt avtal som ger oss fördelar för användandet och kommuninvånarna har påbörjats. Vi delar tjänsten med Vårgårda kommun. Utsikten för måluppfyllelse under året ser bra ut.

Energirådgivare

Arbetet fortgår som tidigare d.v.s. att Herrljunga kommun söker bidraget från Energimyndigheten och har underliggande avtal med sex andra kommuner i Västra Götaland. Det innebär att vi kan ha kvar energirådgivning på 20% i kommunen utan försämrad tillgänglighet och har kunnat hålla en fortsatt god service till företag och enskilda hushåll.

Räddningstjänsten

Nyanställning och introduktion av en ny Stf. Räddningschef och en arbetsskada har inneburit extra beredskap för övriga jourhavande befäl under våren. Larmstatistiken följer tidigare normala år. Några större omfattande bränder i byggnader och skog har skett. Fler tillsynsbesök gällande förebyggande åtgärder har utförts, ökningen beror främst på att det inte hunnits med tidigare år. Förfrågningar på externutbildningar har minskat, vilket innebär mindre intäkter.

Framtid

Nämnden

Utbildning i Plan- och bygglagen, miljöbalken och Lagen om skydd mot olyckor kommer att fortsätta för nämndledamöterna under resten av året för att ge de nya ledamöterna en bra kunskapsgrund.

Miljöenheten

Under våren 2019 skrev miljöenheten avtal med konsulter för arbete med förorenade områden som gäller tom 2021-12-31. Det kommer att starta upp under hösten och kostnaden under 2019 kommer att täckas av lägre personalkostnader under hösten. Efter 2021 förväntas intäkterna på enheten bli lägre eftersom antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp förväntas minska avsevärt. Det finns indikationer från statligt håll om att livsmedelskontrollen behöver organiseras så att minst tre personer jobbar heltid med livsmedelstillsyn vid varje myndighet innan 2022. Olika samarbetslösningar håller på att ses över.

Plan- och byggenheten

Arbetet med detaljplaner för fler bostäder, industriområden och aktiv planering för tillväxt i kommunen prioriteras. Detta kan innebära ett ökat byggande om marknaden är gynnsam framöver. Intäkterna kommer då att öka och även handläggningen av ärenden som i sin tur gör att vi får se på lösningar vad gäller administrationen på enheten. Vi kommer att göra en processkartläggning över hur vi skall gå vidare för att kunna digitalisera och utveckla vår bygglovshandläggning. Digitalisering av detaljplaner sker och digitalisering av arkiv ser vi som ett kommande projekt tillsammans med kommun arkivarien.

Det geografiska informationssystemet GEOSECMA for ArcGIS utvecklas ständigt i samarbete mellan Vårgårda och Herrljunga kommun. GIS -systemet har en potential att vara ett bra

hjälpmedel för kommunens beslut och utredningar. Under våren har arbete påbörjats för att skriva nya avtal med leverantören för att skapa en ännu bättre tillgänglighet för bla.a kommuninvånarna.

Energi- och klimatrådgivningen kommer att fortsätta med samma omfattning. Bidraget från Energimyndigheten sträcker sig fram till 2020-12-31. Inriktningen är solel och hållbart resande under 2018-2019, men rådgivning och service finns kvar för alla energifrågor.

Räddningstjänsten

Höstens arbete följer planeringen. Det som tillkommer är fortsatt utbildning av stf. Räddningschef. Behovet av rekrytering finns avseende deltidsbrandmän i Herrljunga då några slutade i våras. Avtalet med fastighetsenheten gällande larmmottagning och teknikberedskap har sagts upp till 1 november, vilket får konsekvenser för verksamheten om inget nytt avtal kommer till stånd. Utredningen av räddningstjänstens organisation kommer att presenteras i höst och ligga till grund för ett nytt handlingsprogram gällande LSO.

Mål

Inriktningsmål och prioriterade mål

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
1:1 Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt			Prioriteras löpande vid tillsyn. Det finns goda chanser att klara den planerade tillsynen för 2019.
1:2 Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande räddningstjänst			Räddningstjänsten har utfört sitt uppdrag och kunnat leverera insatser när det behövts

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
2:1 1 Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka			I nya Horsbyområdet byggs flera enbostadshus, Privata fastighetsägare har utökat sina lägenhetsinnehav och Detaljplan Aspen 8o9 avseende nytt hyreshus finns byggklar.
2:2 Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden			Antalet enskilda avlopp som åtgärdas är fortsatt högt. En större andel av ansökningarna inkommer under andra halvåret men det finns goda möjligheter att uppnå målet.

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka			Antalet har ökat under 2018, men ökningen är inte riktigt lika stor som målet.
3:2 Antalet attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka			Samråd har skett för detaljplaner i tätorterna Herrljunga och Ljung. Påbörjad detaljplan vid Sämsjön.

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
4:1 Underlätta för företag att följa miljöbalken			Det finns möjlighet att klara den planerade tillsynen av verksamheter som betalar årlig avgift, men inte övriga.

4:2 Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare			Energirådgivning sker genom samordning med 6 andra kommuner och har utförts med god service.

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.			Bygg-och miljönämnden redovisar ett positivt resultat.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.			Följs endast upp kommunövergripande
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.			Följs endast upp kommunövergripande.

Herrljunga kommun i egenskap av att vara arbetsgivare.

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Uppfyllt per 190831	Prognos 2019	Kommentar
6:1 Antalet sjukfrånvarodagar ska minska.			Frånvaron är generellt låg.
6:3 Antalet medarbetare med önskad sysselsättningsgrad ska öka.			Ingen medarbetare önskar öka sin sysselsättningsgrad. De flesta jobbar redan heltid.

Ekonomi

Drift

RESULTATRÄKNING (tkr)	Utfall 2018-08-31	Utfall 2019-08-31	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse helår
1 Intäkter	– 4 034	– 4 191	– 5 993	– 5 885	-108
Summa intäkter	**– 4 034**	**– 4 191**	**– 5 993**	**– 5 885**	**-108**
3 Personalkostnader	8 471	8 741	15 129	15 129	0
4 Lokalkostnader, energi, VA	479	541	869	869	0
5 Övriga kostnader	2 528	3 571	2 973	3 133	-160
6 Kapitalkostnad	721	217	1 383	881	502
Summa kostnader	**12 199**	**13 071**	**20 354**	**20 012**	**342**
Summa Nettokostnader	**8 165**	**8 880**	**14 361**	**14 127**	**234**
Kommunbidrag	9 255	9 246	14 361	14 361	0
Resultat	**1 090**	**365**	**0**	**234**	**234**

Organisatorisk fördelning

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2018-08-31	Utfall 2019-08-31	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse helår
Nämnd	111	133	104	212	-108
Miljö	1 045	589	1 341	1 341	0
Bygg	451	1 284	1 662	1 662	0
Räddningstjänst	6 558	6 874	11 235	10 892	342
Summa verksamhet	**8 165**	**8 880**	**14 361**	**14 127**	**234**
Intäkter	*– 4 034*	*– 4 191*	*– 5993*	*– 5 825*	*-168*
Kostnader	*12 199*	*13 071*	*20 354*	*19 952*	*402*
Nettokostnad	**8 165**	**8 880**	**14 361**	**14 127**	**234**

Fördelning på verksamhet

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2018-08-31	Utfall 2019-08-31	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse helår
Nämnd- och styrelseverksamhet	111	133	104	212	-108
Konsument- och energirådgivning	0	0	0	0	0
Plan och Bygg	451	1 284	1 662	1 662	0
Miljö- och hälsoskydd	1 045	589	1 341	1 341	0
Räddningstjänst	6 558	6 874	11 235	10 892	342
Summa verksamhet	**8 165**	**8 880**	**14 361**	**14 127**	**234**

Kommentar till utfall och prognos drift

Nämnden

Nämnden redovisar ett utfall om 133 tkr vilket ger en negativ avvikelse om 45 tkr. Avvikelsen härrör till övervägande del till den ramsänkning för 2019 som kommunfullmäktige beslutade om i maj. Nämndens prognos avviker därför också negativt mot budget med 108 tkr som motsvarar den totala ramsänkning som kommunfullmäktige beslutade om för 2019.

Miljöenheten

Miljöenheten redovisar ett utfall om 589 tkr, vilket ger en positiv avvikelse om 242 tkr. Överskottet beror bland annat på att årsavgifter faktureras tidigt under året och lägre personalkostnader på grund av personalförändringar. Under senare del av året kommer en konsult anlitas för utredning kring förorenade områden och medför att prognosen för miljöenheten ändå kommer vara i nivå med budget.

Byggenheten

Byggenheten redovisar ett utfall om 1 284 tkr, vilket ger en negativ avvikelse för perioden om 219 tkr. Enheten redovisar överskott mot budget för bygglovsavgifter och lönekostnader men underskott för konsultkostnader. De höga konsultkostnaderna beror påbörjade arbeten med nya detaljplaner på uppdrag av kommunstyrelsen. Konsultkostnaderna kommer att regleras mellan byggenheten och kommunstyrelsen senare under året. Prognos i nivå med budget.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten redovisar ett utfall om 6 874 tkr, en positiv avvikelse under perioden med 389 tkr. Den positiva avvikelsen under perioden härrör till lägre personalkostnader och lägre kostnader för kapitaltjänst (avskrivningar och internränta för tidigare genomförda investeringar) än budgeterat. Räddningstjänsten redovisar också lägre intäkter än budgeterat för perioden. Prognosen för räddningstjänsten är ett totalt överskott om 342 tkr varav kapitaltjänst +502 tkr, ökade kostnader för reparation av slangtvätt -70 tkr, ökade kostnader för utbildning av personal -30 tkr samt minskade intäkter från utbildningsinsatser -60 tkr.

Personal

Medarbetarskap

Antal årsarbetare 12,85 st

Arbetad tid 190630: 14 836 tim.

Arbetsmiljö och hälsa

Sjukfrånvaro, varav långtid: Finns ingen

Frisknärvaro

Investeringar

Kommentar till utfall och prognos investeringar
Av investeringsmedlen är per den 31/8-2019 utfallet 1 056 tkr. Vilket innebär en positiv avvikelse under perioden med 224 tkr. Prognos enligt budget.

Investeringsprojekt

INVESTERINGAR Belopp netto (tkr)	Utfall 2019-08-31	Budget 2019	Ombudg 2019	Summa Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse helår
Inventarier BMN	70	80	0	80	80	0
Räddningsmateriel	0	200	0	200	200	0
Vatten/skumtank	986	1 000	0	1 000	1 000	0
S:a investeringar egna	**1 056**	**1 280**	**0**	**1 280**	**1 280**	**0**

Bilaga målindikatorer

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2019**	**Utfall 2019-08-31**
1:1 Företag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt	Antal livsmedelsinspektioner	72	49	66	33
1:2 Företag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt	Antal inspektioner på hygien-lokaler	23	32	16	16
1:2 Herrljunga ska ha en väl fungerande räddningstjänst	Insatstid till den mest avlägsna bostaden	30	30	30	30
1:2 Herrljunga ska ha en väl fungerande räddningstjänst	Antal som genomgått brandskyddsutbildning	920	566	800	260

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2019**	**Utfall 2019-08-31**
2:1 Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka	Antalet nya bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation	14	9	30	12
2:2Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden	Antalet nya ansökningar för enskilda avlopp	142	108	150	75

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2019**	**Utfall 2019-08-31**
3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka	Antalet nybyggda bostäder	18	11	54	12
3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka	Antalet tillbyggda bostäder	17	19	18	10

	inkl uterum				
3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka	Antalet invånare i kommunen	9501	9483	9598	*

*** Finns ingen aktuell siffra för 190831 .**

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2018**	**Utfall 2018-08-31**
4:11Underlätta för företag att följa miljöbalken	Antalet miljötillsyner hos industrier	47	38	40	8
4:2Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare	Antal besök till företag och org.	4	6	4	2

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2019**	**Utfall 2019-08-31**
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2% av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.	Avvikelse från driftbudget.				
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.	Avvikelse från investeringsbudget.				
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.	Följs endast upp kommunövergripande.				

Herrljunga kommun i egenskap av att vara arbetsgivare.

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalolitiska programmet.

Prioriterat mål	**Målindikator**	**Boksl 2017**	**Boksl 2018**	**Mål 2019**	**Utfall 2019-08-31**
6:1 Sjukfrånvaron skall minska	Sjukfrånvaro dagar	153	0,44	1,5	1,7
6:3 Andel heltidsanställda ska öka	Andel heltidsanställda ska öka	-	-	-	-

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Lena-Britt Björklund

Tjänsteskrivelse
2019-09-17
DNR B 8/2019 306

Konsekvens beslut budgetram 2020 för bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

Enligt den tilldelade budgeten för år 2020 enligt kommunfullmäktiges beslut § 110 2019-06-18 så får bygg- och miljönämnden +40 tkr i ökad tilldelning vilken inte kommer att kompensera våra lönekostnader. Konsekvensen av detta blir att förvaltningen inte kan ha möjlighet att hinna med de utvecklings projekt som enheterna står inför genom att vi behöver i princip minska personalen.

Bedömningen är att det kommer att få konsekvenser längre fram i tiden då förvaltningen inte hängt med i utvecklingen. Idag kräver arbetet att förvaltningen är delaktig i den digitala utvecklingen för att utföra vårt uppdrag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-09-17
Kommunfullmäktige § 110/2019-06-18.

Förslag till beslut

1. Konsekvensen av minskat kommunbidrag hanteras inom bygg- och miljöförvaltningens befintliga budget 2020 godkänns.

Lena-Britt Björklund
Förvaltningschef Bygg- och miljöförvaltningen

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Lena-Britt Björklund

Tjänsteskrivelse
2019-10-02
DNR B 8/2019 306

Budget och verksamhetsplan 2020 för Bygg- och Miljönämnden

Sammanfattning

Förslag till budget 2020. (bilaga)
Kommunbidraget som skall fördelas är 14 219 tkr
Förslag på fördelning:
Bygg-och miljönämnden 701 tkr
Miljöenheten 1 047 tkr
Plan- och byggenheten 1 517
Räddningstjänsten 10 954

Från och med budgetåret 2020 kommer administratörstjänsten kostnader att omfördelas till bygg- och miljönämnden vilket innebär att 488 tkr omfördelas mellan nämnd och enheterna. Från miljöenheten går 244 tkr och 122 tkr vardera från Plan-och bygg och räddningstjänst.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-10-02
Budget och verksamhetsplan

Förslag till beslut

Förvaltningen förslag till beslut:
Budget 2020 och verksamhetsplan daterad 2019-10-02 godkänns

Lena-Britt Björklund
Förvaltningschef Bygg- och miljöförvaltningen

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Ärende 8

Bilaga 8

DIARIENUMMER:	BMN 8/19
Bygg- och miljönämnden:	2019-10-02
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2019-09-12
GILTIG TILL:	2020-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2020

Bygg- och Miljönämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Ansvar och uppdrag 2
Organisationsskiss 2
Verksamhetsbeskrivning 3
Miljöenheten 3
Plan- och byggenheten 5
Räddningstjänsten 5
Verksamheten under 2019 7
Nämnden 7
Miljöenheten 7
Plan- och byggenheten 7
Räddningstjänsten 7
Mål 8
Inriktningsmål och prioriterade mål 8
1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva! 8
2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun! 8
3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla! 8
4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv! 9
5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi! 9
Herrljunga kommun i egenskap av att vara arbetsgivare. 9
6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet. 9
Aktivitetsplan 9
Ekonomi 10
Drift 10
Kommentar till fördelning av kommunbidrag 10
Investeringar 11

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem)och energirådgivning.

Organisationsskiss

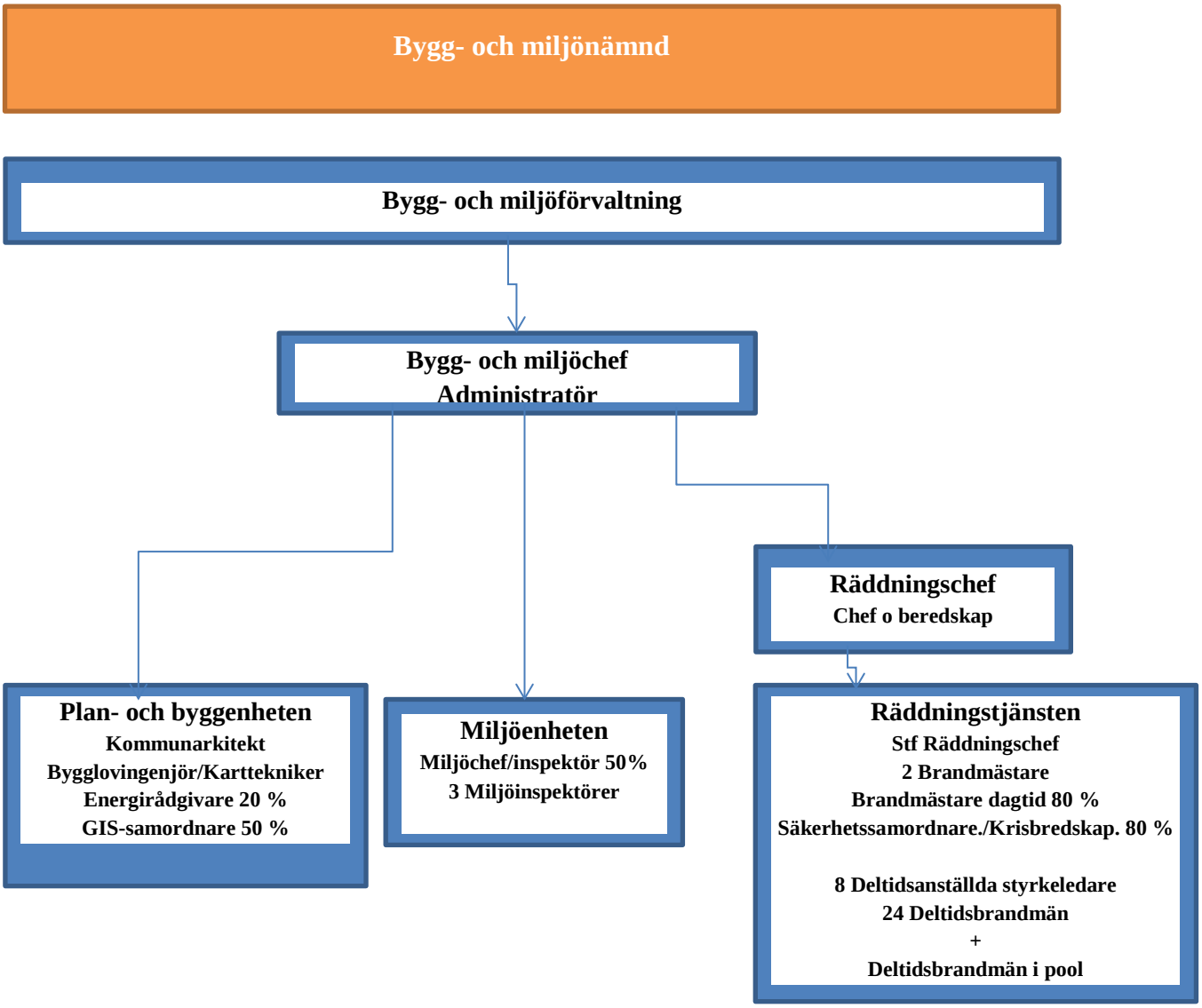

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Nämnden har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar delområdena miljöskydd, hälsoskydd, renhållning, livsmedel och naturvård. Förutom tillsynsansvaret har nämnden också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Miljöskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess föreskrifter sker inom t ex lantbruk, industriföretag, bensinstationer, avloppsreningsverk, kylanläggningar, små avlopp m fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Nämnden handlägger också anmälningar och ansökningar av de verksamheter som har anmälnings- eller tillståndsplikt och handlägger eventuella klagomål riktade mot företag och privatpersoner inom detta område.

Hälsoskydd

Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess förordning sker inom t ex skolor, förskolor, daghem, simhallar, verksamheter med risk för blodsmitta, solarier, hyresbostäder m fl. Nämnden handlägger också ansökningar av de verksamheter som har anmälningsplikt samt handlägger eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Renhållning

Nämnden handlägger anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Livsmedel

Kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen sker inom restauranger, skolkök, dagligvaruhandeln m fl. Nämnden handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter och utreder eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Naturvård

Enheten tar prover på badvattenkvalitén i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i flera sjöar. Nämnden hanterar även anmälningar om omläggning av skogsmark till jordbruksmark.

Informationsansvaret

Information till företag och allmänhet. Det kan t ex handla om vägledning i ärenden eller information om hur ansökningar eller anmälningar går till. Nämnden får aldrig arbeta konsultativt och ta fram lösningar på problem eller göra undersökningar som nämnden sedan själva ska godkänna eller granska.

Plan- och byggenheten

Nämndens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor, som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Planverksamhet

Bygg- och miljöförvaltningen verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen.

En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglov, Bygganmälan

Denna verksamhet är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år.

Tillsyn

Förutom byggande omfattar nämndens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

MBK-verksamhet

Inom nämndens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Rådgivning och Service

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning.

Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

GIS

Ansvaret för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på nämnden.

Energirådgivning

Uppehålls med projektpengar från Energimyndigheten under 2019.

Räddningstjänsten

Nämnden ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Nämnden ansvarar även för frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Räddningschefen har även delegerats ansvaret för kommunens säkerhet och krisberedskaps arbete. Ansvaret ligger under kommunchefen och kommun styrelsen.

Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande och dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas.

Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas i tre kategorier.

Förebyggande

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. Den viktigaste delen i det förebyggande arbetet är vår skyldighet att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lagen. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Operativt

Stor arbetsinsats där vi dygnet runt årets alla dagar upprätthåller en beredskap för invånarna i kommunen. En beredskap som skall finnas tillhands om något händer den enskilde i samhället. En annan stor del av det operativa arbetet är att hålla kvalitén och säkerheten uppe på materiel och fordon. Internutbildningsverksamheten tar även mycket arbetstid. Antalet insatser varierar från år till år men målet är att de ska minska. Samarbete med sjukvården vid IVPA-uppdrag gör att vi breddar vårt uppdrag och kompetensområde. Räddningstjänsten har gränslös samverkan (närmaste station blir larmad) med samtliga räddningstjänster i intilliggande kommuner.

Räddningstjänsten har tekniskberedskap för fastighetsenheten på tekniska förvaltningen. Beredskapen omfattar ett ansvar för brandlarmanläggningarna samt åtgärder för inbrottslarm. Räddningstjänsten har även en chefsberedskap för socialförvaltningen där det kan handla om att ta beslut som t.ex. inbeordra personal. Avtal om beredskap för nödvatten och färskvatten finns även mot det kommunala bolaget Herrljunga Vatten.

Efterföljande åtgärder

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man är ute på och i skälig omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Det är även viktigt ur arbetsmiljösynpunkt att personalen bearbetar traumatiska upplevelser samt att de drabbade ges rimligt stöd.

Övrig verksamhet

Räddningstjänsten tar sedan 2016 hand om larm mottagning på kommunens samtliga brand och inbrottslarm. Avtal finns även gällande prov av brandlarmanläggningar. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och näringslivet i kommunen.

Verksamheten under 2020

Nämnden

Från och med januari 2020 kommer administratörstjänsten flyttas och finnas under Bygg- och miljönämnden för att ge administrativservice till alla tre enheterna i organisationen. Vi ser här att det blir en effektivisering av det administrativa arbetet.

Miljöenheten

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010-2019. Under 2020 kommer miljöenheten driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som inte inkommit med avloppsansökningar eller ännu påbörjat anläggningar inom den tidsram de blivit tilldelade. Under 2021 är planen att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar kommer att börja om med de socknar som hade tillsyn 2010. Efter 2021 förväntas intäkterna på enheten bli lägre eftersom antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp förväntas minska avsevärt. Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet senast 2021 behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa problemet genom avtal med större kommuner. Miljöenheten jobbar aktivt med att få fram olika möjliga lösningar. Miljöenheten har även skrivit avtal med konsulter för arbete med förorenade områden. Avtalet sträcker sig från perioden 2019-03-01 t.o.m. 2022-03-01. Miljöenheten påkallar uppdragstagaren inför varje uppdrag med ungefär en månads varsel.

Under 2020 är målsättningen att fortsätta arbetet med att få fungerande e-tjänster när det gäller ansökningar och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP.

Plan- och byggenheten

Arbetet med detaljplaner för bostadsbyggande och industrimark samt aktiv planering för tillväxt i kommunen fortsätter att prioriteras. Utmaning finns under året avseende bygglovshandläggningen som kommer att förändras och arbetsuppgifter kommer att delegeras om allteftersom en ny organisation inom förvaltningen fastställs. Gemensam administratör för enheten inom förvaltningen skapar samarbete och effektivisering samtidigt som det digitala arbetet fortsätter att utvecklas för våra ansökningsblanketter. Det geografiska informationssystemet GIS kommer att uppdateras med en kommunlicens och användandet skall utökas med att externa använder kopplas på.
Energirådgivningen sker i samverkan med sex andra kommuner och är helt beroende av bidrag från Energimyndigheten. Bidraget är beviljat fram till och med 2020.

Räddningstjänsten

I november 2019 presenterar räddningstjänsten sin rapport om hur vi kan utveckla räddningstjänsten till att bli mer effektivare inför framtiden. En stor del till att utredningen genomförs är de lagkrav som kommer att komma på kommunen, ex hur vi leder en operativ insats. Målsättningen är att rapporten skall kunna användas till framtagandet av ett nytt handlingsprogram samt till budgetarbetet 2021.

Konsekvenserna av rapporten vet vi i dagsläget inte men den kan komma att få effekter som gör att 2020 kan bli ett omställnings år.

Mål

Inriktningsmål och prioriterade mål

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
1:1 Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt	Antal livsmedelsinspektioner	49	64	65	62	65
	Antal inspektioner på hygien-lokaler	32	26	30	28	30
1:2 Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande räddnings-tjänst	Insatstid till den mest avlägsna bostaden.	30	30	30	30	30
	Antal utförda brandskydds-kurser	566	600	800	800	800

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
2:1Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka	Antalet nya bostäder inom 1 km från Herrljunga tåg-station	9	20	15	15	15
2:2 Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden	Antalet nya ansökningar för enskilda avlopp.	108	150	150	150	40
	Antal lantbruksinspektioner.		30	32	33	35

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
3:1Antalet bostäder i kommunen ska öka.	Antalet nybyggda bostäder	11	25	25	25	25
	Antalet tillbyggda bostäder	19	18	18	18	18
3:2Antal attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka	Antalet invånare i kommunen	9 483	9 541*	9 604*	9 665*	9 725*
*Enl.SCB-statestik 2019						

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
4:1Underlätta för företag att följa miljöbalken	Antalet miljötillsyn hos industrier	38	40	40	40	40
4:2 Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare	Antal energirådgivningsbesök till företag och organisationer.	6	40	42	40	40

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2% av kommunens skatter och generella bidrag.	Avvikelse från driftbudget.	573	234	0	0	0
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.	Avvikelse från investeringsbudget.	-	-	-	-	-
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.	Följs endast upp kommunövergripande.	-	-	-	-	-

Herrljunga kommun i egenskap av att vara arbetsgivare.

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Prog 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
6:1 Sjukfrånvaron ska minska	Sjukfrånvaro %	0,44	1,7	1,5	1,5	1,5
6:2 Andel heltidsanställda ska öka.	Andel deltidsanställda %	-	-	-	-	-

Aktivitetsplan

2:1 Herrljunga kommuns befolkningsunderlag har inte ökat i samma takt som prognosen utan är mindre än hälften av vad prognosen visar, därför ändrar vi målindikator siffrorna i tabellerna 2:1 och 3:1 från och med 2020 så att de blir mer realistiska.

2:2 Målindikator ”Antal lantbruksinspektioner” har lagts till eftersom lantbrukens påverkan på gödande ämnen i mark och vatten kan ha negativ påverkan på människors hälsa och den biologiska mångfalden.

3:1 Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla. Vi har höjt kommunarkitekt tjänstgöringsgraden 2017 från 60 % till 100 % för att producera fler detaljplaner som främjar ny- och tillbyggnationer i kommunen speciellt i tätorterna.

Ekonomi

Drift

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Förslag ändring
Nämnden	187	104	212	**213**	**701**
Miljöenheten	1 320	1 341	1 341	**1 291**	**1 047**
Plan – och Byggenheten	1 489	1 682	1 682	**1 639**	**1 517**
Räddningstjänsten	10 785	11 235	10 892	**11 076**	**10 954**
Summa	**13 782**	**14 361**	**14 127**	**14 219**	**14 219**

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

Fördelningen av 2020 års tilldelade kommunbidrag är baserat på 2019 års fördelning. Notera att i budgeten för 2020 ligger lönerevideringen för 2019 med.

Från och med budgetåret 2020 kommer administratörstjänstens kostnader att omfördelas till bygg- och miljönämnden vilket innebär att 488 tkr omfördelas mellan nämnd och enheterna. Från miljöenheten går 244 tkr och från plan-och bygg och räddningstjänst 122 tkr vardera.

Område	Summa (tkr)
Lönerevidering 2019/20	387(96 tkr 2020)
Politiska prioriteringar	0
Prisuppräkning externt	- 53
Prisuppräkning internt	16
Politisk justering, beslut KF 2019	-108
Effektivisering	-202
Totalt	**40**

2020 års budget är justerad för lönerevidering 2019 samt jan-mars 2020 med totalt 387 tkr. Inga politiska prioriteringar görs i budgeten. Prisuppräkningen externt och internt är totalt en nedjustering av budgeten med 37 tkr. KF beslutade i maj 2019 att bygg- och miljöförvaltningens ramtilldelning i 2019 års budget skulle sänkas med 108 tkr. Sänkningen av 2019 års budgetram påverkar 2020 års budgetram med samma belopp (-108 tkr). 2020 års budgettilldelning innehåller också en generell effektiviseringsbesparing om 1,4% och innebär att bygg- och miljöförvaltningen ska effektivisera sin verksamhet till ett belopp om 202 tkr.

Totalt sett har 2020 års budget utökats med 40 tkr jämfört med den ingående budgeten för 2019.

Investeringar

Belopp netto (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Räddningsmaterial	195	200	200	250	250	250
Släck-/tankbil	3 177	-	-	-	-	-
Inventarier räddningstjänst	-	80	80	-	-	150
Vatten/skumtank	-	-	-	-	-	-
Lastväxlare inkl tank	-	1 000	1 000	-	2 700	-
Larmställ	-	-	-	500	-	-
S:a investeringar	**3 372**	**1 280**	**1 280**	**750**	**2 950**	**400**

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Emil Hjalmarsson

Tjänsteskrivelse
2019-09-19
DNR B 73/2018 DPL

Antagande Detaljplan, Herrljunga 6:3 del av Hagen

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att pröva möjligheten till ny bebyggelse av demensboende på del av fastigheten Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15. Genom projektet förväntas ca 40 lägenheter tillskapas, med inriktning mot demensvård.

I områdets östra del, på del av fastigheten Herrljunga 6:3, möjliggörs bostäder och förskola. Planområdet är centralt beläget i östra delen av Herrljunga tätort.

Genom föreslagen markanvändning tas befintlig infrastruktur väl tillvara. Samtidigt gör man det möjligt att bygga fler bostäder i Herrljunga kommun och uppfyller på det viset utvecklingsplanens mål att öka antalet invånare. Planen har stöd i översiktsplanen och kan antas vara av begränsad betydelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-09-19
Planbeskrivning
Granskningsutlåtande
Plankarta

Förslag till beslut

- Bygg- och miljönämnden antar detaljplan för Herrljunga 6:3 del av Hagen enligt plan- och bygglagen 5:27.

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

För kännedom till: Kommunstyrelsen

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Emil Hjalmarsson

Bakgrund

Kommunstyrelsen har 2018-01-22 uppdragit åt Bygg-och miljöförvaltningen att påbörja detaljplanearbete över del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15 för att skapa möjlighet för demensboende. Kommunstyrelsen har 2018-09-24 uppdragit åt Bygg- och miljöförvaltningen att påbörja detaljplanearbete över del av Herrljunga 6:3 för att skapa möjlighet för bostäder.

Det befintliga äldreboendet Hagen ska utvecklas till kommunens demenscentra. För att kunna samla all kompetens samt att kunna erbjuda boende till personer med demenssjukdom behöver äldreboendet Hagen byggas ut.

Detaljplanens syfte är därför att pröva möjligheten till ny bebyggelse av demensboende på del av fastigheten Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15. Genom projektet förväntas ca 40 lägenheter tillskapas, med inriktning mot demensvård. I områdets östra del, på del av fastigheten Herrljunga 6:3, möjliggörs bostäder och förskola.

Planområdet är centralt beläget i östra delen av Herrljunga tätort med närhet till såväl service och kollektivtrafik, som grönområde och rekreation. Planområdet bedöms lämpligt för bebyggelse i två våningar. Detaljplanen säkerställer även bevarande av fornlämningar som finns på platsen.

Detaljplanen har varit ute på samråd 17 november - 5 december 2018. Efter samrådet har planen reviderats och varit ute på granskning 30 maj - 14 juni 2019. Synpunkter från samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse och synpunkter från granskningen har sammanställt i ett granskningsutlåtande.

Ekonomisk bedömning

Planavgift tas ut i samband med bygglov.

Miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplanen bedöms inte medföra en sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken krävs. Underlag för behovsbedömning finns som bilaga till detaljplanen.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 2:2 ska miljökvalitetsnormer enligt Miljöbalken (MB) 5:3 iakttas vid planering och planläggning. Planen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Motivering av förslag till beslut

Genom planförslaget skapas förutsättningar för ett demenscentra, förskola samt nya bostäder i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN
Plan- och byggenheten

Detaljplan, Herrljunga 6:3 del av Hagen.

Samrådsredogörelse 2019-05-28

Samrådsskede
Förslag till rubricerad plan har under tiden **2018-11-07 – 2018-12-05.** varit föremål för samråd.

Granskningsskede
Efter samråd har planen reviderats och granskning sker tiden **2019-05-30 – 2019-06-14**

Synpunkter
Bygg- och miljöförvaltningen har nedan sammanfattat synpunkter från samråds- och granskningsskedet, i första hand de som berör plankartan (det juridiskt bindande dokumentet). Kontorets förslag till revideringar av plankartan framgår också (samt vissa revideringar av illustrationskartan och planbeskrivningen).

Följande skriftliga yttranden har inkommit (om anmärkningar finns mot den kommande juridiskt bindande plankartan, har detta markerats med ett x):

Myndigheter, nämnder m.fl.:		**Anmärkn**
1.	Länsstyrelsen, yttrande 2018-12-03	x
2.	Lantmäteriet, yttrande 2018-11-16	-
3.	Trafikverket, yttrande 2018-11-30	-
4.	Herrljunga vatten 2018-11-07	x
5.	Vattenfall 2018-11-04	-
6.	Polismyndigheten 2018-11-14	-
7.	Skanova, 2018-11-16	-
8.	Räddningstjänsten 2018-11-26	-
9.	Herrljunga EL, fjärrvärme, bredband 2018-11-21	x

Sakägare	
10. Ägare till Hagen 14, 2018-11-28	x
11. Ägare till Hämplingen 2, 2018-12-03	x
12. Ägare till Hämplingen 1, 2018-12-01	x
13. Harabergsgatan 40, m.fl., 2018-12-04	x
14. Andrégatan 18, m.fl., 2018-12-03	x

Bostadsrättsinnehavare och hyresgäster

-

Inga synpunkter

Övriga

-

Inga synpunkter.

Synpunkter	Kommentarer
1. Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).	
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna nedan och nu kända förhållanden att ett antagande av en detaljplan enligt förslaget inte kommer att prövas under förutsättning att detaljplanen uppdateras med efterfrågad komplettering gällande rening av vatten.	Dagvattenutredning har tagits fram. En bedömning av dagvattnets föroreningshalt visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som anges i detaljplanen.
Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagendebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna. Nedan sammanfattas i korthet vilka områden som behöver förbättras.	
Miljökvalitetsnormer (MKN) (MB 5 kap, luft och vatten). För att planen inte skall prövas behöver kommunen ta fram en dagvattenutredning som både klargör behov av fördröjning av dagvatten samt rening.	En dagvattenutredning har gjorts och lagts till i planbeskrivningen
Nedanstående punkter utgör ingen risk för prövning utifrån de förutsättningar som är kända idag.	
Riksintresse Mellankommunala frågor och regionala förhållanden. Strandskydd Hälsa och säkerhet.	
MKN - Vatten	
Planen kommer innebära ökad hårdgjord yta vilket innebär ökade avledning av ytvatten från området. Dagvatten leds enligt uppgift till recipienten Nossan, en vattenförekomst med miljökvalitetsnormer. Vattenförekomsten Nossan -Hudene till Fåglum har måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god.	Dagvattenutredning har tagits fram. En bedömning av dagvattnets föroreningshalt visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som anges i detaljplanen.
Enligt 2 kap. 10 § PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, enligt 5 kap Miljöbalken överträds. Kommunen har i underlaget bedömt att MKN ej påverkas men kommunen har inte motiverat eller visat på vilka grunder denna bedömning gjorts, exempelvis med stöd av uppgifter från dagvattenutredning eller annat underlag som berör vattenkvalitén. Om vattenförekomstens status/potential är sämre än god måste kommunen dessutom visa att den planerade dagvattenhanteringen medför en förbättring jämfört med nuläget.	För att inte belasta det kommunala VA-nätet för mycket föreslås det anordnas kombinerade utjämnings- och perkolationsmagasin. Lämpliga magasinvolymer för magasinen finns i dagvattenutredningen. Kommunen avser att placera fördröjningsmagasin på den allmänna platsen planlagd för ”NATUR”. Exakt metod och placering för dagvattenfördröjning beslutas i samråd med Herrljunga Vatten innan exploatering. Eftersom dagvattnet från planområdet leds till recipienten via infiltrations-/fördröjningsmagasin där även viss rening genom sedimentering sker blir planområdets påverkan på recipienten mycket marginell.

En dagvattenutredning behöver tas fram som inte bara klargör behov av fördröjning av dagvatten utan även behov av rening. För att kunna göra en bedömning av planområdets eventuella påverkan på MKN för vatten är det viktigt att dagvattenutredningen innehåller en bedömning av föroreningsinnehåll i dagvatten från planområdet jämfört med befintliga förhållanden.

Mark avsedd för dagvattenhantering bör reserveras och i möjligast mån förses med bestämmelse på plankartan. Vid planering och utformning av dagvattenhantering inom området ska hänsyn tas till förekomst av markföroreningar.

Möjlighet för dagvattendamm finns i områden planlagda som NATUR. För att inte låsa in en specifik plats lämnas detta öppet.

Råd enligt PBL och MB
Enligt 5 kap 14 § PBL är en av Länsstyrelsens uppgifter under samrådet att särskilt
ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL och bestämmelserna i lagen i övrigt om det behövs från allmän synpunkt.

Tätortsnära natur
I stycket om behovsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning, beskrivs ett nollalternativ med att området blir outnyttjat. Länsstyrelsen ser att befintligt skogsområde används för rekreation idag. Troligtvis är detta skogsparti viktigt för hundpromenader, lek för barn boende i närområdet och en lugnande plats att vistas på i tätorten. Som ”outnyttjad” tillför platsen därför positiva värden för människors mående och hälsa samt bidrar till ekosystemtjänster och en ökad biologisk mångfald.

En naturinventering har gjorts och lagts till planbeskrivningen. Vid inventeringen avgränsades totalt 4 naturvardesobjekt, varav inga bedömdes ha *högsta naturvärde* (naturvardesklass 1),eller *högt naturvärde* (naturvardesklass 2).

Med skogen som pedagogisk resurs är det viktigt att behålla den natur som blir kvar.
För att garantera att befintliga värden bevaras bör handlingarna kompletteras med en översiktlig naturinventering som beskriver trädens ålder och variation. En beskrivning av planens natur- och kulturvärden kan kompletteras med intentioner om vad- och varför träd och fornlämningar är viktiga att bevara.

Trafik
Länsstyrelsen har tagit del av Trafikverkets yttrande. Vi instämmer med att nya byggnader och vistelseytor ska placeras och disponeras så att gällande krav för buller uppfylls.

Noteras.

Kulturmiljö
Herrljunga kommun har beställt en arkeologisk utredning från Länsstyrelsen den 7 maj 2018. Länsstyrelsen beslutade den 30 maj 2018 om arkeologisk utredning samt beslut om företagarens kostnadsansvar. Undersökningen pågick under juli 2018. Vid utredningen påträffades inga

Området med fornlämningar har avgränsats på plankartan och ligger inom område NATUR.

ytterligare fornlämningar inom utredningsområdet. Inom planområdet finns två skyddade fornlämningar, RAÄ Herrljunga 10:1-2. Till dessa hör ett fornlämningsområde och ingrepp i detta område kräver tillstånd enligt kulturmiljölagen.

Social hållbarhet och bebyggelsestruktur
Markens naturliga struktur och topografi bör i möjligaste mån bevaras. Särskilt viktigt är detta vid förskolan, både inom förskolans dagliga lekyta utomhus samt intilliggande skogsparti. Naturens naturliga variation är en stor fördel för barns motoriska utveckling och fantasilek. En jämn och tillplattad yta ger sämre förutsättningar för fantasi och skapande. Berg i dagen, rötter, döda träd, låga klätterträd och andra ojämnheter är positiva inslag i en lekmiljö. Detta bör lyftas fram i genomförandebeskrivningen så att onödig schaktning eller sprängning undviks. Det är således viktigt att det kommuniceras till utförande personal.

Noteras. Marken kommer i största mån möjligt bevaras i sin nuvarande topografi.

I söder blir en liten del kvar av den äldre detaljplanen från 1945. Planen innefattar 3 bebyggda villatomter. Det kan vara läge att ta med dessa fastigheter i den nya planen för att skapa tydlighet samt ett led att digitalisera detaljplaner.

Dessa tomter kommer inte tas med i denna detaljplan. Herrljunga kommun arbetar parallellt med att digitalisera samtliga planer i kommunen.

Koppling till miljömålen
Länsstyrelsen anser att den fysiska planeringen utgör ett viktigt verktyg för att uppnå miljömålen. PBL (2010:900) är direkt knuten till miljöbalken, enligt dess 2 kap 2 §. Miljömålen ska enligt miljöbalkspropositionen (1997/98:45) vara vägledande vid tillämpningen av miljöbalken.

En översiktlig redovisning av miljömål på olika nivåer, det nuvarande miljötillståndet och planinnehållets förhållande till detta kan utvecklas i planhandlingarna.

Behovsbedömning
Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

2. Lantmäteriet

Inga synpunkter.

Noteras

3. Trafikverket

En bullerutredning bör göras för området med prognos 2040.om kommunen bedömer att en utredning behövs skall detta motiveras.

En trafikalstring bör göras för planerat bostadsområde för att visa hur anslutning till

En översiktlig bedömning av bullernivåerna har gjorts med hjälp av *”Hur mycket bullrar vägtrafiken?”* (Boverket/ SKL 2016) som visar att planområdet hamnar under de aktuella riktvärdena med god marginal.

statlig väg påverkas.	Utifrån detta bedömer kommunen att det inte finns något behov av en vidare bullerutredning. En trafikalstring har gjort och lagts till i planbeskrivningen.
4. Herrljunga vatten	
VA-ledningarna fram till Hagen går idag i den tänkte ytan för bebyggelse av Herrljunga 6:3 och Hagen 15. Hamnar bebyggelsen på så sätt att ledningar behöver flyttas är detta inget som VA-kollektivet står för.	Noteras
Angående ytledes dagvattenavrinning så ser vi helst att hela området fördröjs lokalt vid respektive hus/fastighet i ett gemensamt fördröjningsmagasin.	En dagvattenutredning är gjord och har lagts in i planbeskrivningen.
5. Vattenfall	
Inget att erinra	Noteras
6. Polismyndigheten	
Inget att erinra mot planförslaget. Generella synpunkter gällande utformning av belysning, byggnadsutförande mm.	Noteras, och vidarebefordras till bygglovsenheten.
7. Skanova	
Inget att erinra	Noteras
8. Räddningstjänsten	
Möjlighet att komma runt Hagens sjukhem måste finnas även vid en utbyggnad. Synpunkter gällande sprinkler och att detta system måste utredas vid en utbyggnad.	Möjlighet till räddningsväg kommer finnas runt den nya byggnaden.
9. Herrljunga EL, Fjärrvärme, Bredband	
Synpunkter gällandebyggrätt närmast nätstation, ytan bör vara prickad.	Byggrätt tas bort på plankartan och ersätts med prickmark.
10. Ägare till Hagen 14	
Plankartans grundkarta är inte korrekt då såväl garage som tillfartsväg till Hagen 14 saknas.	Noteras.
Infart, vändplan och parkering kommer sannolikt att innebära att resterande del av grönområdet mellan hagen 14 och Hämplingen 1 asfalteras vilket får en negativ påverkan på vår närmiljö. Vi motsätter oss såväl infart som parkering i grönområdet mellan fastigheterna.	Naturområdet bevaras och infarten tas bort.
11. Ägare till Hämplingen 2	
Motsätter sig placering av infart av parkering med 30 platser från Arvidsgårdsgatan. Gatan är redan livligt trafikerad och det blir ett störande moment med trafik som kommer ske dygnet runt	Infart har tagits bort från plankartan

med ljus och ljud. Ljus från befintligt äldreboende är redan idag störande.	
motsätter sig även skövlandet av grönområdet där det idag är ett rikt liv på fåglar och andra djur- Växtlivet är också en orsak att låta detta vara kvar.	Naturområdet bevaras och infarten tas bort.
Byggnation av småhus kan ske på redan befintliga tomter i kommunen.	Området finns utpekat som utvecklingsområde i kommunens översiktsplan och har bedömts vara lämpligt för byggnation. I samband med översiktsplanen har avvägningar och bedömningar gjorts utifrån olika intressen.
12. Ägare till Hämplingen 1	
Synpunkter på den tilltänkta infarten och parkeringen för äldreboendet. Önskar förtydligande ang. exakt placering, storlek på parkeringsplats.	Infart och parkeringsplats har tagits bort från plankartan
Anser att den ansträngda trafik som redan finns på Arvidsgårdsgatan blir än mer ansträngd och att trafiksäkerheten skulle bli sämre än vad den är idag.	Se svar ovan.
Ljuskäglor som stör från nuvarande äldreboende och tror att vår fastighet kan minska i värde.	Belysning från nuvarande byggnad är inget som hanteras i detaljplanen.
Området har ett rikligt djurliv. Detta var en av anledningarna till att vi köpte fastigheten.	Naturområdet bevaras och infarten tas bort.
Om man spegelvänder vårdavdelning och administrativ del så kan man ha entréer och infart tillsammans med nuvarande entréer och samordna parkeringsfrågan.	
Det finns gott om mark i Herrljunga och inget behov av förtätningar som i storstäder. Redovisat förslag med infart och parkering på prickmarken är inget alternativ.	Naturområdet bevaras och infarten tas bort.
13. Harabergsgatan 40, mfl,	
Synpunkter på att exploatera de östra delarna av området som idag är närströvsområde. Behovsbedömning samt lägesbeskrivning stämmer dåligt med vad närboende upplever.	Herrljunga kommun har gjort denna bedömning och Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att området inte innebär betydande påverkan på miljön och att en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram. Stora natur och strövområden finns i närheten av planområdet vid hembygdsgården som fortfarande är orörda.
Trafiken i området kommer öka när två återvändsgator blir genomfartsled.	Genomfartsgatan har tagits bort och ersatts med en vändplan i området för att inte genomfartstrafiken skall öka och endast trafik till det planerade området skall förekomma.

Området har ett myllrande djurliv som hotas av exploateringen. Bla. rådjur, ekorrar, fladdermöss, fåglar.

Det finns stora naturområden precis intill planerat område och området är sedan tidigare utpekat som utvecklingsområde i kommunens översiktsplan. En avvägning har gjorts i samband med översiktsplanen och då har bedömningen gjorts att området är lämpligt för utveckling.

Vid inventeringen avgränsades totalt 4 naturvardesobjekt, varav inga bedömdes ha *högsta naturvärde* (naturvardesklass 1),eller *högt naturvärde* (naturvardesklass 2).

Kommunen gör bedömningen att en utbyggnad av äldreboendet samt exploatering av bostäder uppfyller ett allmänt intresse som väger tyngre än områdets natur- och rekreationsvärden

Tillgången till tätortsnära rekreation bedöms fortfarande vara god i Herrljunga tätort

Marken i de östra delarna är idag mycket vattensjuk och vid tidigare byggnationer i området har det förekommit rikligt med vattenframträngning. Vid skyfall pressas vatten ner från de områden som har nära till eller har synligt berg.

En dagvattenutredning har gjort för planområdet som visar hur hanteringen av dagvatten skall hanteras.

Borde finnas andra områden i kommunen som är bättre lämpade för småhusbyggnation. Vi yrkar på att planändringen endast görs för den del som rör Hagens och att naturområdet föreslås vara kvar.

Herrljunga kommun planerar ett flertal olika områden för bostadsbebyggelse och detta område bedöms lämpligt för bebyggelse i form av radhus och parhus.

14. Andrégatan 18, mfl

Motsätter sig planens föreslagna gatusträckning. Det kommer bli en kraftig trafikökning och gatorna lämpar sig inte för en ökad trafikmängd. Gatan är smal och det saknas utrymme för snöröjning och svårt för bilar att mötas.

Genomfartsgatan har tagits bort och ersatts med en vändplan i området för att inte genomfartstrafiken skall öka och endast trafik till det planerade området skall förekomma.

Sammanfattning och revideringar

Med anledning av framförda synpunkter föreslår **Bygg- och miljöförvaltningen** följande revideringar av Plankarta med bestämmelser (dessutom görs kompletteringar under rubriken Upplysningar på plankartan, av Planbeskrivning samt av Illustrations-karta):

- Genomfartstrafik tas bort och ersätts med en vändplats samt gångväg.
- Planområdet söder om planerad tillbyggnad av Hagen för infart och parkering tas bort från plankartan.
- Text ang miljömål har lagts till i planbeskrivningen.
- Planbeskrivningen har kompletterats med text för dagvatten.
- Planbeskrivningen har kompletterats med en naturinventering.

Sakägare med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

- **Boende på Harabergsgatan 40 mfl.** Synpunkter att marken tas i anspråk för nya bostäder och exploateras. Vill att naturområdet bevaras.

Övriga med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

Fortsatt arbete
Bygg och Miljönämnden föreslås besluta att anta detaljplanen.

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

Ärende 9

CALLUNA

SWEDAC ACKREDITERING
Ackred. nr. 1959
Kontroll
ISO/IEC 17020 (C)

Naturvärdesinventering

Vid Hagen, Herrljunga kommun, 2019

OM RAPPORTEN:

Titel: Naturvärdesinventering vid Hagen, Herrljunga kommun, 2019

Version/datum: 2019-05-26

Rapporten bör citeras såhär: Nettelbladt, F. (2019). *Naturvärdesinventering vid Hagen, Herrljunga kommun*. Calluna AB.

Foton i rapporten: Frida Nettelbladt © Calluna AB där inget annat anges.

Omslag: Bilderna föreställer inventeringsområdet samt ett sälgsandbi (*Andrena vaga*) som påträffades under inventeringen.

OM UPPDRAGET:

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

På uppdrag av: Herrljunga kommun (Adress: Box 201, 524 23 Herrljunga)

Beställarens kontaktperson: Viktor Ljungström, *viktor.ljungstrom@metria.se*

Projektledare: Jonas Mattsson (Calluna AB)

Rapportförfattare: Frida Nettelbladt (Calluna AB)

Inventering: Frida Nettelbladt (Calluna AB)

GIS och kartproduktion: Jonas Mattsson (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Jonas Mattsson (Calluna AB)

Intern projektkod: JMN0035

Innehåll

1 Sammanfattning 4

2 Inledning 5

2.1 Vad är en naturvärdesinventering? 5

2.2 Bakgrund, förutsättningar och uppdragets syfte 5

3 Metod och genomförande av NVI 7

3.1 Metodbeskrivning 7

3.2 Utförande personal och tidpunkt för arbetet 7

3.3 Informationskällor och referenslitteratur 7

3.4 GIS och fältdatafångst 8

4 Resultat 9

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet 9

4.2 Skyddad natur och övrig känd kunskap om området 11

4.3 Naturvärdesinventeringens resultat 11

5 Slutsatser 14

5.1 Diskussion 14

5.2 Rekommendationer 14

5.3 Behov av ytterligare inventeringar eller utredningar 15

6 Referenser 16

Bilaga 1 – Metodbeskrivning NVI (SIS standard) 17

Bilaga 2 – Objektförteckning NVI 20

Bilaga 3 – Naturvårdsarter 24

1 Sammanfattning

I detta uppdrag har Calluna AB utfört en naturvärdesinventering av ett mindre naturområde vid Hagen i östra delen av Herrljunga tätort. Bakgrunden till inventeringen är att området ingår i en planerad ny detaljplan för bostadsbebyggelse, en ny förskola och utbyggnad av det demensboende som idag gränsar till området i väster.

Uppdraget har utförts enligt SIS standard för naturvärdesinventeringar. Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel, samt med tillägget ”Naturvärdesklass 4”. Fältinventering utfördes den 18 april 2019.

Inventeringsområdet är ett 3,35 hektar stort natur- och strövområde med partier av blandskog och halvöppen trädbevuxen gräsmark.

Vid inventeringen avgränsades totalt 4 naturvärdesobjekt. Två ytor med *påtagligt naturvärde* (naturvärdesklass 3) och två med *visst naturvärde* (naturvärdesklass 4). Inga bedömdes ha *högsta naturvärde* (naturvärdesklass 1) eller *högt naturvärde* (naturvärdesklass 2).

Områdets högsta naturvärden utgörs av objekt med påtagligt naturvärde (klass 3). Dessa finns dels i de fuktigare partierna av skogsmarken där det finns en variation av trädslag, med bl.a. lite äldre asp och sälg som viktiga inslag, samt gott om död ved som gynnar bl.a. hackspettar och vedinsekter. Högre värden finns också knutna till den hävdpåverkade torrängsfloran som finns på gravkullen belägen i områdets nordvästra hörn. Här finns goda förutsättningar för t.ex. solitärbin.

Vid Callunas inventering noterades 6 st. naturvårdsarter inom inventeringsområdet. Vid utsök från Analysportalen tillkom ytterligare 11 naturvårdsarter i områdets närhet. Totalt ger detta 17 konstaterade naturvårdsarter för inventeringsområdet och dess omgivningar, som har eller kan ha livsmiljöer inom inventeringsområdet.

Av dessa är 6 rödlistade; gulsparv (VU), gröngöling (NT), spillkråka (NT), mindre hackspett (NT), fläcklungört (NT), och backsippa (VU). Vidare är backsippa och spillkråka, tillsammans med idegran som också påträffades, arter som särskilt ska uppmärksammas för att de är upptagna i artskyddsförordningen (2007:845). Inom själva inventeringsområdet har två av dessa, fläcklungört och idegran, påträffats under Callunas inventering, men förekomsten av fläcklungört tros bero på självsådd och spridning av plantor från trädgårdsutkast och kan inte egentligen tillskrivas något värde som rödlistad art förekommande i området. Liknande omständigheter gäller sannolikt även för förekomsten av idegran i området.

Calluna konstaterar att det finns goda förutsättningar i den aktuella planen att, med rätt skötsel, bevara den hävdberoende torrängsfloran som idag finns på gravkullen. Däremot ger den aktuella planen inget utrymme för att behålla det fuktiga skogsparti i den norra delen av området som annars också utgör områdets mer värdefulla miljö, särskilt för de olika arter av hackspettar och andra prioriterade fågelarter som påträffats i närområdet.

Även om inventeringen gjordes för tidigt på året för att helt kunna belysa alla områdets naturvärden, särskilt när det gäller häckande fåglar och kärlväxter, bedöms det inte finnas något överhängande behov av ytterligare inventeringar.

2 Inledning

2.1 Vad är en naturvärdesinventering?

Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering (förkortas NVI) är att beskriva och värdera naturmiljöer av betydelse för biologisk mångfald inom ett avgränsat område. Bedömningen av naturvärdet görs utifrån de två bedömningsgrunderna biotop (typ av naturmiljö) och arter. En NVI resulterar i avgränsningar av områden, naturvärdesklassningar, objektbeskrivningar, en artlista med naturvårdsarter och en övergripande rapport.

En NVI kan utgöra en grund inför inventeringar av andra miljöaspekter än naturmiljö (t.ex. friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild och ekosystemtjänster) men bedömningar av sådana värden ingår inte i NVI-resultatet. En NVI är inte heller detsamma som en konsekvensbedömning eller en bedömning av biotopers känslighet i förhållande till en planerad exploatering eller plan. Naturvärdesinventeringen omfattar inte analys av risk för att förbud enligt artskyddsförordningen kan föreligga. En sådan analys görs inom en artskyddsutredning. En NVI är dock ett användbart underlag till sådana bedömningar.

2.2 Bakgrund, förutsättningar och uppdragets syfte

Naturmiljökonsultföretaget Calluna AB har av Herrljunga kommun fått i uppdrag att göra en naturvärdesinventering (NVI) av området Hagen.

Inventeringsområdet är ett 3,35 hektar stort natur- och strövområde med partier av blandskog och halvöppen trädbevuxen gräsmark som ligger vid Hagen i östra delen av Herrljunga tätort.

Området ingår i en planerad ny detaljplan för bostadsbebyggelse, en ny förskola och utbyggnad av det demensboende som idag gränsar till området i väster.

Området verkar idag användas främst av boende i närområdet som strövområde och rekreationsyta med flera välanvända stigar. Kommunen vill möjliggöra byggnation av området med vissa delar av naturmarken bevarad.

Figur 1. Kartan visar inventeringsområdets avgränsning och hur inventeringsområdet ligger i förhållande till omgivande bebyggelse. Karta från Herrljunga kommun.

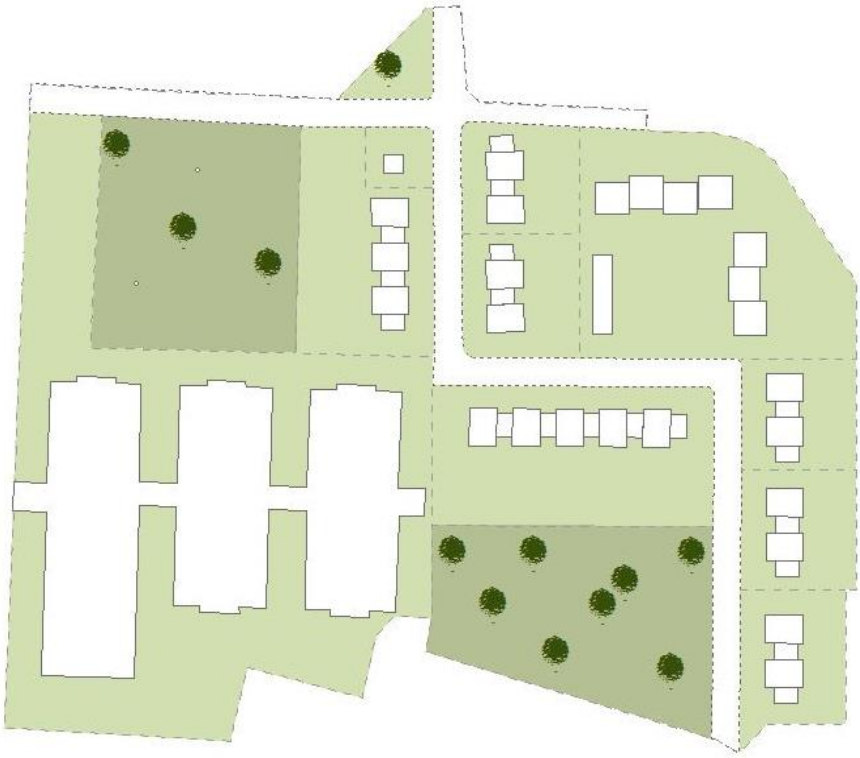

Figur 2. Kartan visar ett förslag över möjlig bebyggelse inom planområdet. Karta från Herrljunga kommun och Metria AB.

3 Metod och genomförande av NVI

3.1 Metodbeskrivning

Naturvärdesinventering

Inventeringen har utförts enligt SIS standard SS 199000:2014 ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning”. Metoden finns beskriven i sin helhet i standarden (kan köpas av SIS förlag) och en kortfattad metodbeskrivning finns i bilaga 1. Calluna AB är sedan december 2017 ackrediterade av SWEDAC för NVI i stränder och terrestra naturtyper och är det första företaget som ackrediterats för inventeringar enligt denna standard. Ackrediteringen innebär att Calluna kontrolleras årligen och får visa att vi har kompetent personal, rutiner, metoder och verktyg för att utföra NVI enligt standarden med god kvalitet.

I detta uppdrag har inventeringen utförts på fältnivå med detaljeringsgrad medel. Inventeringen har utförts med de tillägg enligt standarden som redovisas i tabell 1 nedan.

Inventeringsområdet har avgränsats av beställaren till ett område som omfattar 3,35 hektar (se figur 1). Även det omkringliggande landskapet har dock studerats genom tillgängliga informationskällor.

Förstudien omfattade genomgång av kända naturvärden och artförekomster.

Alla hänvisningar till rödlistan, i texten nedan och i alla bilagor, gäller den senaste rödlistan från 2015 (ArtDatabanken 2015). Benämningar av arter följer Dyntaxa (Dyntaxa, 2016) så långt det är möjligt. De egna naturvårdsarter som har använts vid naturvärdesbedömningarna redovisas och motiveras i bilaga 3.

Tabell 1. De definierade tillägg som har markerats med X är de som har beställts och utförts i detta uppdrag. Metod och genomförande för beställda tillägg beskrivs separat.

Best.	Möjliga tillägg till NVI	Best.	Möjliga tillägg till NVI
☒	Naturvärdesklass 4	☐	Kartering av Natura 2000-naturtyp
☐	Generellt biotopskydd	☐	Detaljerad redovisning av artförekomst
☐	Värdeelement	☐	Fördjupad artinventering

Tillägg: Naturvärdesklass 4

Beställningen omfattar hela inventeringsområdet. Områden med vissa naturvärden har avgränsats. Tillägget innebär att även mer vardaglig natur blir beskriven.

3.2 Utförande personal och tidpunkt för arbetet

Fältinventering och naturvärdesbedömning utfördes av ekolog Frida Nettelbladt från Calluna AB. Inventeringen utfördes den 18 april 2019.

3.3 Informationskällor och referenslitteratur

Vid naturvärdesinventeringen har ett stort antal informationskällor genomsökts efter information om tidigare kända naturvärden i området eller områden som är skyddade enligt 7 kap miljöbalken. De källor som anges i tabell 2 innehåller information som har använts som underlag vid bedömningar och avgränsningar.

Som stöd vid naturvärdesbedömning har SIS-standarden använts, samt den referenslitteratur som hänvisas till i rapportens text och i avsnittet Referenser.

Såvitt Calluna vet har inga utförliga artinventeringar eller naturvärdesinventeringar gjorts tidigare inom inventeringsområdet.

Tabell 2. De informationskällor som användes som underlag vid eftersök av information för att kontrollera om det finns tidigare kända naturvärden eller områden skyddade enligt 7 kap miljöbalken i området.

Beskrivning	Källa	Kommentarer
Naturvårdsarter[1] – *utdrag från databaserna Artportalen och Analysportalen, med artförekomster av naturvårdsarter som har rapporterats in till systemet*	ArtDatabanken	Utdrag gjordes den 3 april 2019. Utsökningsområdet omfattade inventeringsområdet och det kringliggande landskapet.
Nyckelbiotoper och naturvärden – *naturvärden inventerade av Skogsstyrelsen på småskogsbrukets mark samt från skogsbolags och större markägares egna inventeringar*	GIS-skikt, Skogsstyrelsen	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Sumpskogar – *skogsklädd våtmark, inventerade av Skogsstyrelsen*	GIS-skikt, Skogsstyrelsen	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Natura 2000-områden – *naturtypskarta med kartering av Natura 2000-naturtyper, för de naturtyper som ingår i EU:s Art- och habitatdirektiv, bilaga 1 (EEG 92/443) samt ett urval av andra naturtyper*	GIS-skikt, Naturvårdsverket	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Naturreservat – *skyddade områden med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet*	GIS-skikt, Naturvårdsverket	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Ängs- och betesmarker – *TUVA med svenska ängs- och betesmarksinventeringen, innehållande både ängs- och betesmarksobjekt och naturtypsytor*	GIS-skikt, Jordbruksverket	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Skyddsvärda träd	Länsstyrelsen	Utdrag gjordes den 3 april 2019.
Lövskogsinventeringen	Länsstyrelsen	Utdrag gjordes den 3 april 2019.

3.4 GIS och fältdatafångst

Fältdatafångsten har gjorts i ESRI:s fältapplikation Collector på en smartphone. Lägesnoggrannheten för denna enhet är 2-10m.

Fältdatafångsten görs vanligen i offline-läge och synkroniseras efter varje fältdag till den molnbaserade plattformen ArcGIS-online erhållen av ESRI. Slutligen exporteras fältdata för slutredigering i desktop-GIS. Fältpersonalen gör sina redigeringar antingen i ArcGIS-online eller efter export i desktop-GIS. Den geodatabas som Calluna använder i Collector har de attribut som specificeras i SIS standard 199000.

GIS-skikt med naturvärdesobjekt från inventeringen har upprättats. Dessa har levererats till beställaren.

[1] Naturvårdsart är ett begrepp inom NVI-standarden. Med naturvårdsart avses skyddade arter, rödlistade arter, signalarter samt typiska arter inom Natura 2000-områden.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Inventeringsområdet utgörs av ett mindre naturområde i ett område med villor, radhus och ett äldreboende. Naturen i området karakteriseras av blandskog och något öppnare, men igenväxande, gräsmark. I nordöstra hörnet finns ett lägre beläget, fuktigare parti med glasbjörk, hägg, asp och sälg. Enstaka sälgar och aspar är något grövre och äldre. I den centrala norra delen dominerar gran, asp och sälg, i båda dessa områden finns gott om stående och liggande död ved av olika dimensioner.

Den sydöstra delen av området ligger lite högre och här finns torrare mark med högresta, grova tallar av ganska hög ålder. Även lite äldre aspar finns vid den vall/stengärdesgård som utgör gränsen mot den fuktigare marken i norr. I västra delen av området i anslutning till äldreboendet Hagen finns en gravkulle med mager torrängsvegetation som är tydligt hävdpåverkad av regelbunden slåtter och röjning. Kullen omges av igenväxande näringsrik gräsmark med rikligt med hallonsnår och bredbladiga gräs. Utspritt i området finns också enstaka lönnar.

Figur 3. En av de strövstigar som löper genom området.

Flera gamla, mer eller mindre raserade stengärdesgårdar löper igenom delar av området, vilket tyder på att det tidigare brukats som betesmark. Det genomkorsas också av flera välanvända stigar, som tyder på att boende i närheten använder detta som strövområde och rekreationsyta. I området förekommer också en hel del främmande arter härstammande från närliggande trädgårdar. På flera ställen i området är det uppenbart att det har använts som trädgårdsutkast under många år. Två arter som förekommer räknas som invasiva, dessa är park- och/eller jätteslide samt blomsterlupin. Exempel på andra främmande arter som påträffades var vintergröna, mahonia, spirea, rysk blåstjärna, påsklilja och flocknäva.

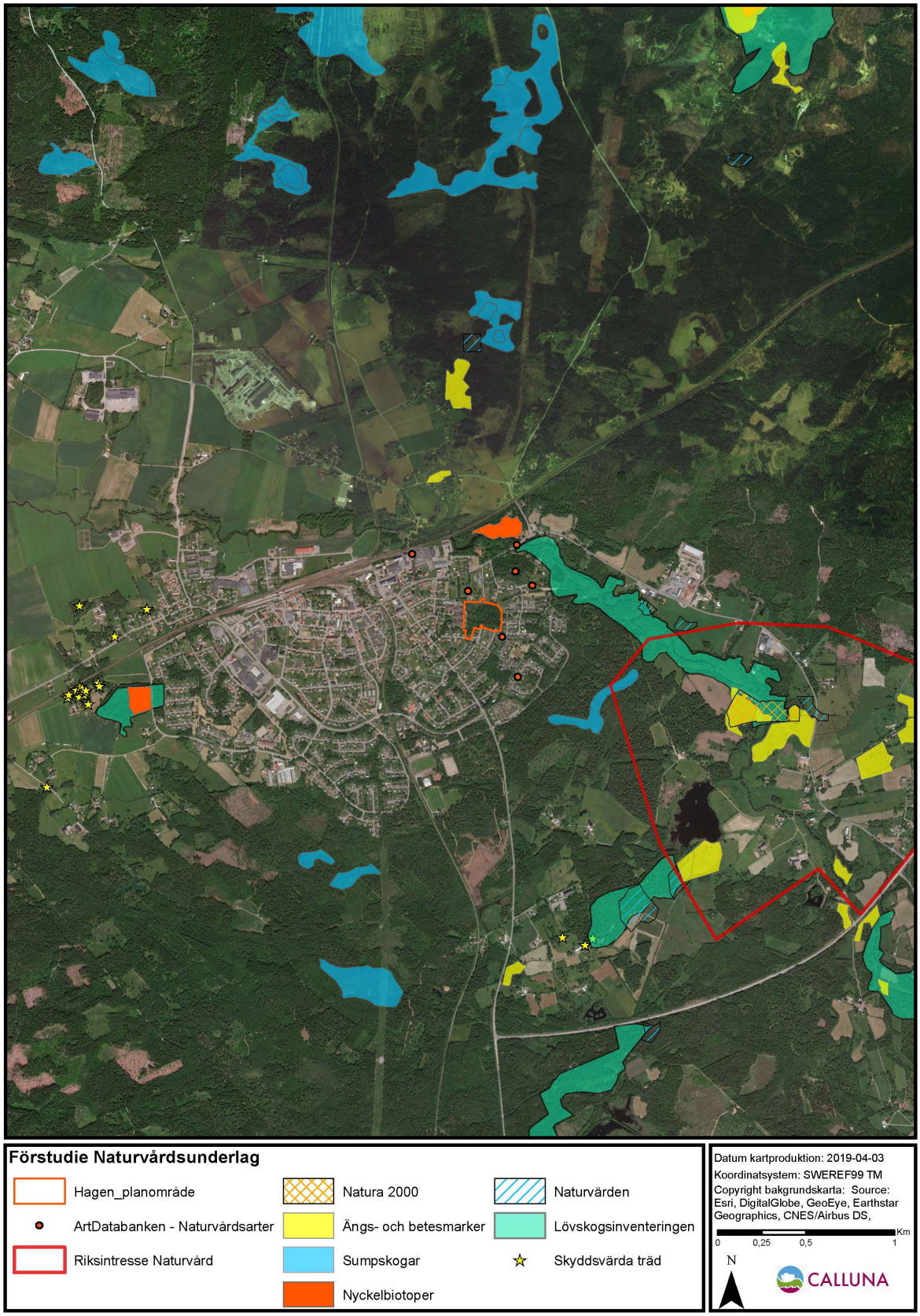

Figur 4. Kartan visar resultatet från förstudien.

4.2 Skyddad natur och övrig känd kunskap om området

Resultatet från förstudien visas i figur 4. Inom inventeringsområdet finns ingen skyddad natur enligt 7 kap miljöbalken. En nyckelbiotop finns knappt 400 meter norr om inventeringsområdet, och flera andra lövskogsområden med naturvärden finns i anslutning till ån Nossan 3 - 400 m nordost och öster om inventeringsområdet. Vidare finns också ett större område som markerats som riksintresse för naturvård ca 1 km sydost om inventeringsområdet, Orraholmen – Kärragården – Hulegården. Området är utpekat som särskilt värdefull odlingsbygd och innefattar ett natura 2000-område samt flera värdefulla ängs- och betesmarksobjekt.

4.3 Naturvärdesinventeringens resultat

Vid inventeringen avgränsades totalt 4 områden med klassning som naturvärdesobjekt, fördelade enligt:

- Inga objekt med naturvärdesklass 1 *högsta naturvärde*
- Inga objekt med naturvärdesklass 2 *högt naturvärde*
- 2 objekt med naturvärdesklass 3 *påtagligt naturvärde*
- 2 objekt med naturvärdesklass 4 *visst naturvärde*

Miljöerna utanför de klassade områdena är s.k. övrigt område och har antingen inte uppnått lägsta naturvärdesklass för denna inventering eller så är de mindre än minsta karteringsenhet inom ramen för inventeringens beställda detaljeringsgrad.

Sex olika naturvårdsarter har hittats i inventeringsområdet vid Callunas besök.

Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekten visas i kartan i figur 5. I bilaga 2 finns objektbeskrivningar för de naturvärdesklassade områdena. I objektkatalogen framgår motiven till naturvärdesklassningen och där finns även representativa bilder till objekten.

Två av de identifierade naturvärdesobjekten i området karaktäriseras av fuktig, bitvis örtrik blandskogsmiljö med allmän förekomst av död ved, både stående och liggande, i olika dimensioner och stadier av nedbrytning. Ett objekt utgörs av en torrare och mer artfattig tallskogsmiljö, som dock ändå är ljusöppen och flerskiktad med äldre tallar och flera skikt med undertryckta lövträd, buskar och bärris. Det fjärde objektet karakteriseras av den hävdpåverkade torrängsfloran på och omkring gravkullen i områdets nordvästra hörn.

Karaktären hos de områden som bedömts ha lågt naturvärde kan beskrivas som frisk, näringsrik, igenväxande gräsmark där rikligt med aspsly och bredbladiga gräs växer samt ett stort inslag av hallonsnår och blomsterlupiner.

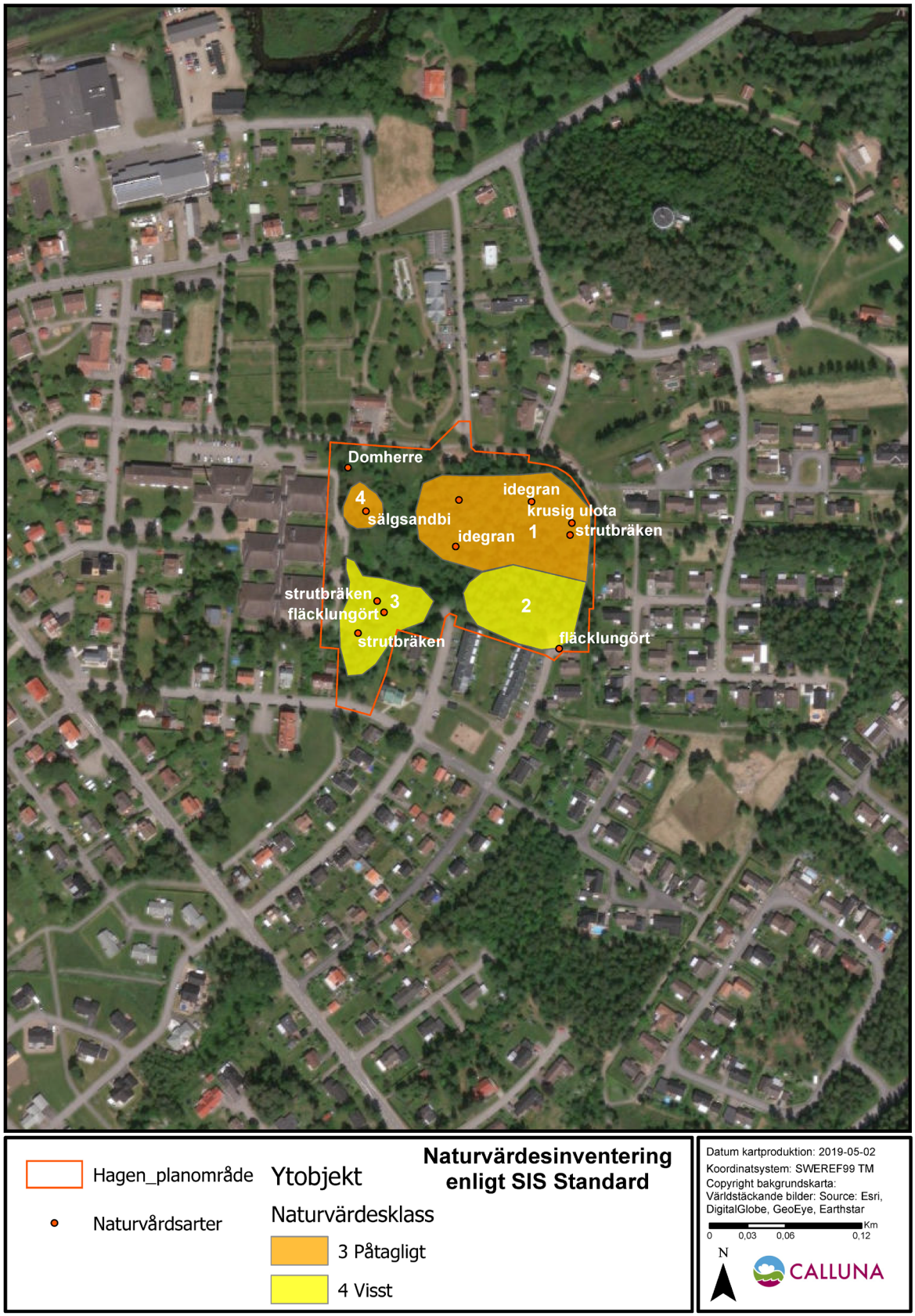

Figur 5. Kartan visar inventeringsområdet med resultaten från Callunas naturvärdesinventering där naturvärdesobjekten och deras naturvärdesklass framgår, samt var de naturvårdsarter som noterades vid inventeringen hittades.

Naturvårdsarter

Vid Callunas inventering noterades 6 naturvårdsarter och i utsök från ArtDatabankens databaser återfinns ytterligare 11 relevanta naturvårdsarter som är noterade från liknande biotoper i det direkta närområdet (se bilaga 3). Ingen av de arter som inhämtats från analysportalen är dock noterade inom inventeringsområdet.

I inventeringsområdet har en rödlistad art noterats; fläcklungört. Fläcklungört anses förekomma naturligt främst i östra Skåne och kan i detta fall med största sannolikhet antas vara kulturspridd från närliggande trädgårdar och trädgårdsutkast.

Inom området har det hittats arter eller livsmiljöer för arter som är upptagna som skyddsvärda på ett sådant sätt att vissa verksamheter inom området kan vara förbjudna enligt 8 kapitlet, 1 § i miljöbalken. Vilka verksamheter som är förbjudna och vilka arter som omfattas preciseras i Artskyddsförordningen (2007:845), 4 § och i bilaga 1 till den förordningen. Förbuden gäller vissa vilda arter av djur som markerats med N eller n i bilaga 1 till artskyddsförordningen samt alla vilda fåglar och alla levnadsstadier hos alla dessa djur. Med vilda fåglar avses alla i Sverige naturligt förekommande fågelarter men även om alla fågelarter i princip omfattas bör enligt Naturvårdsverkets riktlinjer arter inom tre kategorier prioriteras i skyddsarbetet:

i) Arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen,

ii) Rödlistade arter

iii) Sådana arter som uppvisar en negativ trend. ArtDatabanken har på uppdrag av Naturvårdsverket preciserat detta begrepp som att gälla de arter vars populationer minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005 enligt uppgifter om populationerna från Svensk häckfågeltaxering.

Vid Callunas inventering noterades fågelarten domherre, vilken uppfyller kriteriet om negativ trend (iii) av de ovan nämnda. Dessutom har i liknande biotoper i närområdet följande fågelarter noterats, som uppfyller något av ovanstående tre kriterier; gulsparv (VU), gröngöling (NT), spillkråka (NT), mindre hackspett (NT). Dessutom har järnsparv, gråsparv, kråka och gök noterats som alla är arter som uppfyller det tredje kriteriet ovan. Totalt är det 9 fågelarter som noterats i, eller i närheten av inventeringsområdet som prioriteras i skyddsarbetet enligt naturvårdsverket och som har eller kan ha livsmiljöer inom inventeringsområdet.

Arter i andra artgrupper som är upptagna i artskyddsförordningen och som är att betrakta som naturvårdsarter är: idegran (fridlyst enl. 8 §) och backsippa (VU och fridlyst enl. 8 §, påträffad utanför inventeringsområdet).

Samtliga naturvårdsarter redovisas mer utförligt i bilaga 3 och där finns även motiveringar till varför de utpekas som naturvårdsarter samt en kortfattad beskrivning av varje arts ekologi. I bilagan listas även andra eventuella arter som ansetts relevanta att uppmärksamma, trots att de inte använts som naturvårdsarter.

5 Slutsatser

5.1 Diskussion

Området är ett ganska typiskt exempel på tätortsnära natur, om än med lite större andel död ved och något örtrikare än vad som kanske skulle kunna vara förväntat i den här typen av miljö. För sitt läge är området också bevarat som mer naturlikt än vad som kunde förväntas.

Riktigt grova eller i övrigt skyddsvärda träd saknas, men många trädslag är representerade och fördelade på ett sådant sätt att lite högre naturvärden skapats, särskilt i områdets norra del. Området har gott om värden för hackspettar och det finns spår efter deras födosök. Både stående och liggande död ved med gott om vedinsekter finns, framförallt i de fuktigare miljöerna. Större hackspett påträffades vid inventeringen och de rödlistade hackspettsarterna gröngöling, spillkråka och mindre hackspett förekommer alla i närområdet, vilket gör det sannolikt att en eller flera av dessa arter ibland besöker inventeringsområdet åtminstone för födosök. Här finns t.ex. gott om myror, som är en viktig basföda för gröngöling.

Den rödlistade fågelarten gulsparv har påträffats i närområdet men inventeringsområdet utgör troligtvis inte någon avgörande viktig häckningsmiljö för denna art. Även om miljön i sig är lämplig och sannolikt utgör en potentiellt viktig miljö för övervintrande gulsparvar.

Förekomsten av fläcklungört, som är en rödlistad kärlväxtart, tros bero på självsådd och spridning av plantor från trädgårdsutkast och kan inte egentligen tillskrivas något värde som rödlistad art förekommande i området. Dess krav på livsmiljö gäller dock fortfarande och förekomsten tyder på en varm, näringsrik och ljusöppen skogsmiljö. Det är inte omöjligt att den rika förekomsten av strutbräken, en skoglig signalart, kan tillskrivas trädgårdsursprung men dess riklighet och uppenbara trivsel i området ger ändå signaler om att miljön i området har en stabilt hög luftfuktighet som gynnar förekomsten av andra mer sällsynta arter. Detsamma gäller signalarten krusig ulota, en mossa som är en medelgod signal på skoglig kontinuitet och hög luftfuktighet. Även den skogliga signalarten idegran, som påträffades i form av mindre, frösådda plantor samt en något större buske precis intill ett trädgårdsutkast, har förmodligen trädgårdsursprung. Den anses dock vara naturligt förekommande i denna del av landet och är en kalkgynnad art. Den rödlistade kärlväxtarten backsippa förekommer precis i närheten av inventeringsområdet och gravkullen i områdets nordvästra hörn är en tänkbar växtplats för denna art, även om den för närvarande inte växer här.

Gravkullen utgör en ovanlig typ av miljö i såhär tätortsnära natur, med jordblottor i sydsluttning som är lämplig miljö för marklevande solitärbin, som också visas av förekomsten av sälgsandbi som noterades vi Callunas fältbesök.

Naturvärdesinventeringen utgör ett stöd vid bedömningar enligt miljöbalken 3 kap 3 §. Genom att ta hänsyn till områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, bidrar man till att uppfylla miljöbalkens krav, Sveriges internationella åtaganden, samt de av riksdagen antagna miljömålen.

5.2 Rekommendationer

I det förslag till plan som Calluna tagit del av framgår det att framförallt två mindre områden av den nuvarande miljön kommer att sparas, dels området kring gravkullen i nordväst, och dels en del av tallskogen i sydost. Enligt förslaget ska alltså de delar av skogsmiljön (objekt 1) där de lite högre värdena finns tas bort helt.

Av de naturvärden som finns i området är gravkullens torrängsflora det lättaste att ta hänsyn till vid en eventuell exploatering. Denna har redan tagits hänsyn till i det planeringsförslag som finns i nuläget. Fortsatt hävd av gräsmarken på och omkring gravkullen (objekt 4) rekommenderas. Gravkullen utgör potentiellt en lämplig miljö för den rödlistade backsippan

som noterats från det närliggande området tidigare. Det rekommenderas att inte ändra sättet marken har skötts utöver att röja bort mer av de unga aspar som börjar växa upp runtomkring. Undvik näringstillförsel och utför slåtter efter mitten på augusti, där det avslagna materialet tas bort.

För att bevara naturvärdet i tallbeståndet (objekt 2), är det lämpligt att den flerskiktade karaktären med det underskikt av löv som finns idag inte tas bort. Tallarna, som redan är relativt gamla, kan om de sparas med tiden utveckla betydande naturvärden för många organismer.

Sammanfattningsvis rekommenderar Calluna att hänsyn tas till objekt 1 i vidare planering vilket innebär att planen i dagsläget bör ändras ur ett naturvårdsperspektiv vilket skulle förhindra att livsmiljöer för ovan nämnda skyddade och/eller prioriterade arter påverkas.

5.3 Behov av ytterligare inventeringar eller utredningar

Området är litet och det är osannolikt att några ytterligare fördjupade inventeringar av t.ex. vedinsekter skulle avslöja mycket högre naturvärden än vad som framkommit vid denna översiktliga naturvärdesinventering. Fältbesöket gjordes för tidigt för att kunna avgöra fullt ut vilka fågelarter som häckar i området, men miljöernas karaktär ger inga indikationer på förekomst av andra rödlistade eller i övrigt skyddade häckfåglar, annat än de tre ovan nämna hackspettsarterna. När det gäller kärlväxter var tiden för besöket inte riktigt lämplig för att ge en bra bild av områdets flora. I övrigt var förutsättningarna goda för att områdets naturvärden skulle framgår vid inventeringen och något överhängande behov av ytterligare inventeringar bedöms inte finnas.

6 Referenser

Dyntaxa (2016). *Svensk taxonomisk databas*. [online] Tillgänglig: <www.dyntaxa.se>.

Naturvårdsverket (2009). *Handbok för artskyddsförordningen del 1 – fridlysning och dispenser.* Handbok 2009:2, utgåva 1

Nitare, J. (2010). *Signalarter*. Skogsstyrelsens förlag.

SIS (2014). SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Utvecklad av SIS-kommitté Naturvärdesinventering.

SLU ArtDatabanken (2018). *Nationell skyddsklassning av arter.* [online] Skrivelse daterad 29 maj 2018. Tillgänglig: https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter/

Bilaga 1 – Metodbeskrivning NVI (SIS standard)

Denna bilaga innehåller en kort sammanfattande metodbeskrivning för SIS standard SS 199000:2014 ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning”[2].

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar, artlista med naturvårdsarter samt en övergripande rapport. Naturvärdesbedömning görs utifrån bedömningsgrunderna biotop och arter.

Bedömningsgrund biotop

Bedömningsgrunden omfattar två aspekter: biotopkvalitet och sällsynthet/hot. En helhetsbedömning av biotopvärdet görs utifrån bedömningar av båda aspekterna. Biotopvärdet bedöms på en fyrgradig skala (obetydligt, visst, påtagligt och högt).

Biotopkvalitet är olika faktorer som formar biotopen, t.ex. grad av naturlighet (påverkan), ekologiska processer, strukturer, element, naturgivna förutsättningar etc.

Sällsynta biotoper avser biotoper som är mindre vanliga inom ett visst geografiskt område.

Bedömningsgrund arter

Bedömningsgrunden omfattar två aspekter: naturvårdsarter och artrikedom. Artvärdet bedöms på en fyrgradig skala (obetydligt, visst, påtagligt och högt).

Naturvårdsarter indikerar att ett område har naturvärde, att området har förutsättningar att vara artrikt eller att naturvårdsarten i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för bl.a. skyddade arter enligt artskyddsförordningen, rödlistade arter, typiska arter (Natura 2000) och signalarter (ex. framtagna artlistor från Skogsstyrelsen och Jordbruksverket). Bedömningen för naturvårdsarter ska grunda sig på faktiska fynd av arter från inventeringen, Artportalen eller annat kunskapsunderlag och värdet bedöms utifrån både antalet olika naturvårdsarter, arternas livskraft och hur goda indikatorer de är för naturvärde.

Artrikedom ska bedömas utifrån artantal eller artdiversitet och är en viktig bedömningsgrund framförallt i naturtyper där kunskapen om naturvårdsarter är bristfällig.

Naturvärdesklasser

En samlad bedömning av det inventerade objektets naturvärdesklass görs utifrån utfallet för bedömningsgrunderna biotop och arter. I standarden finns en matris som ger inventeraren vägledning till vilken klass som ska sättas utifrån områdets biotopvärde och artvärde. Om inventeraren inte kan ge ett säkert resultat för naturvärdesklass ska det anges att bedömningen är preliminär.

Objekt med naturvärdesklass utgör naturvärdesobjekt. I standarden finns följande naturvärdesklasser:

- **högsta naturvärde** naturvärdesklass 1 – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- **högt naturvärde** naturvärdesklass 2 – stor positiv betydelse för biologisk mångfald

[2] Standarden i sin helhet kan köpas från SIS förlag.

- **påtagligt naturvärde** naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- **visst naturvärde** naturvärdesklass 4 – viss positiv betydelse för biologisk mångfald (*Naturvärdesklass 4 är ett tillägg och ingår inte i beställning enligt grundutförande*)

Landskapsobjekt kompletterar naturvärdesobjekt och innebär att naturvärde av landskapsekologisk karaktär ska redovisas som geografiska områden. Dessa kan avgränsas när landskapets betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse.

Lågt naturvärde är de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt och dessa märks inte ut på kartor. Områdenas karaktär ska dock beskrivas i rapporten tillsammans med den allmänna beskrivningen av hela inventeringsområdets natur.

Övrigt område kallas den yta som ingår i inventeringsområdet men som inte avgränsas som naturvärdesobjekt. Området kan då antingen utgöras av lågt naturvärde (se ovan) eller av naturvärde men att objektet är mindre än den minsta karteringsenheten i beställd detaljeringsgrad (se nedan).

Nivå och detaljeringsgrad

En NVI kan beställas och utföras på olika nivåer och med olika detaljeringsgrad. Det finns dels förstudienivå (där fältinventering inte ingår) och dels fältnivå (där både förstudiearbete och fältinventering ingår).

Vid NVI på förstudienivå identifieras naturvärdesobjekt utifrån studier av kartor och flygbilder samt tillgängligt kunskapsunderlag. Vid denna nivå är det tillåtet att låta bli att klassa områdena till naturvärdesklass, det räcker att ange ”potentiellt naturvärde”. Naturvärdesbedömning på förstudienivå har alltid statusen preliminär bedömning.

Vid NVI på fältnivå identifieras områden med naturvärdesklass 1, 2 och 3 och kan göras med olika detaljeringsgrad (se tabell 1 nedan). Identifiering av naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 är ett tillägg (se nedan) och ingår inte i ordinarie NVI på fältnivå.

Tabell 1. Storlek på naturvärdesobjekt som ska kunna identifieras för NVI fältnivå med olika detaljeringsgrader.

Detaljeringsgrad	Storlek på naturvärdesobjekt
Fält – översikt	En yta av >1 ha alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >100 meter och en bredd på >2 meter.
Fält – medel	En yta av >0,1 ha alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >50 meter och en bredd på >0,5 meter.
Fält – detalj	En yta av >10 m^2 alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >10 meter och en bredd på >0,5 meter.

Tillägg

NVI på förstudienivå och NVI på fältnivå kan kompletteras med ett eller flera av nedanstående tillägg. Dessa tillägg kan avse hela eller delar av inventeringsområdet.

Naturvärdesklass 4

Tillägget *Naturvärdesklass 4* innebär att även naturvärdesobjekt av denna klass avgränsas. Tillägget kan göras på både förstudie- och fältnivå.

Generellt biotopskydd

Tillägget *Generellt biotopskydd* innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordningen om områdesskydd ska identifieras och kartläggas, oavsett storlek.

Värdeelement

Tillägget *Värdeelement* innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas, kartläggas och redovisas. Detta för att det ska vara möjligt att kunna se var värdeelementen i området förekommer, oavsett om de ligger inom ett naturvärdesobjekt eller inte. Tillägget ska göras i fält.

Kartering av Natura 2000-naturtyp

Tillägget *Kartering av Natura 2000-naturtyp* innebär att eventuella Natura 2000-naturtyper inom inventeringsområdet ska identifieras och avgränsas, samt att dess status ska bedömas. Detta görs enligt Naturvårdsverkets manualer för inventering av olika Natura 2000-naturtyper. Tillägget ska göras i fält.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Tillägget *Detaljerad redovisning av artförekomst* innebär att förekomster av naturvårdsarter ska redovisas på karta eller med koordinater med en noggrannhet på 10–25 meter (beroende på satellitmottagning). Tillägget innebär inte att arterna eftersöks noggrannare, men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet. Tillägget ska göras i fält.

Fördjupad artinventering

Tillägget *Fördjupad artinventering* innebär att specifika arter eller artgrupper inventeras. Metodik och tidpunkt anpassas efter de arter/artgrupper som eftersöks samt efter syftet med naturvärdesinventeringen. Inventeringen ska utföras under den säsong då arten/artgruppen är möjlig att identifiera och lämplig att inventera. Tillägget ska göras i fält.

Genomförande

Standarden beskriver hur en NVI ska genomföras med avseende på förarbete, utförande samt vad en rapport och redovisning måste innehålla. Där finns även anvisningar för hur ett naturvärdesobjekt ska avgränsas, det vill säga vad som får ingå i samma naturvärdesobjekt.

I standarden finns definitioner och beskrivningar av naturtypsindelning. I den tekniska rapporten finns även en vägledning vid naturvärdesbedömning för varje naturtyp.

Fynd av naturvårdsarter ska registreras i Artportalen eller motsvarande nationell databas för artobservationer i samband med redovisningen.

Bilaga 2 – Objektförteckning NVI

Naturvärdesobjekt nr 1

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Skog och träd	Blandskog	Påtagligt	Obetydligt

Motivering naturvärdesklass	Naturvårdsarter
Fuktig, flerskiktad skogsmark som har värden för bl.a. fågelfaunan. Området har en allmän förekomst av liggande och stående död ved i olika dimensioner och grader av nedbrytning, vilket främjar förekomst av vedsvampar och vedinsekter, värdefullt för hackspettar. Det stora inslaget av sälg utgör en värdefull födoresurs på våren för pollinerande insekter. Delvis solexponerade äldre stenmurar bidrar också med en värdefull struktur.	Strutbräken, idegran, krusig ulota

Beskrivning	Natura 2000-naturtyp	
Blandskog dominerad av gran med högt inslag av sälg och asp samt enstaka hägg, glas- och vårtbjörk. Frisk till övervägande fuktig mark, med ett fältskikt bestående av bl.a. vitsippor, bräsmor, kirskål, brännässlor, humleblomster/nejlikrot, vårfryle, tåg, starr, strutbräken och andra ormbunkar. I bottenskiktet dominerar vågig praktmossa, gräsmossor och husmossa, och buskvegetationen utgörs främst av hägg, skogsvinbär, måbär, kaprifol och brakved. Flera trädgårdsutkast finns i området och flera främmande arter har spridit sig från dessa och närliggande trädgårdar, däribland en stor yta med vintergröna och enstaka mahoniabuskar.	-	
	Säker eller preliminär bedömning	**Areal (ha)**
	Säker	0,95
	Inventerare	
	Frida Nettelbladt	

Bild

Naturvärdesobjekt nr 2

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
4 Visst	Skog och träd	Tallskog	Visst	Obetydligt

Motivering naturvärdesklass	Naturvårdsarter
Grova, högresta, lite äldre tallar, till utseendet ser de ut att kunna vara runt 100 år gamla. Kan med tiden utveckla högre naturvärden. Enstaka förekomst av klen död ved, flerskiktat men ljusöppet, med ett undre lövskikt som ger området större värden för t.ex. fåglar, främst tättingar.	Fläcklungört, idegran

Beskrivning	Natura 2000-naturtyp	
Högre beläget område med torr-frisk mark bevuxet med högresta tallar och enstaka granar med ett mellanskikt av undertryckta ekar, rönnar, vårtbjörkar samt ett buskskikt med rönnsly, brakved, hassel, sälg, krusbär, skogsvinbär, fläder och måbär. Fältskiktet består av blåbärsris, smalbladiga gräs, samt en del kirskålsbestånd i områdets kanter, mot trädgårdarna. Bottenskiktet domineras av hus- och kransmossa. Mindre plantor av idegran förekommer.	-	
	Säker eller preliminär bedömning	**Areal (ha)**
	Säker	0,47
	Inventerare	
	Frida Nettelbladt	

Bilder

Naturvärdesobjekt nr 3

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
4 Visst	Skog och träd	Triviallövskog	Visst	Obetydligt

Motivering naturvärdesklass	Naturvårdsarter
Fuktig, delvis örtrik, lövmiljö med stående och fuktigt liggande död ved. Området hyser värden för fåglar, särskilt hackspettar, samt vedinsekter, mossor och vedsvampar.	Strutbräken, fläcklungört

Beskrivning	Natura 2000-naturtyp	
Ett lägre beläget, fuktigt område bevuxet med framförallt glasbjörk och hägg med inslag av asp, sälg, unga granar och rönn. Fältskiktet domineras av vitsippor, snödroppar (på våren), strutbräken, hallon, tåg, starr och bredbladiga gräs.	-	
	Säker eller preliminär bedömning	**Areal (ha)**
	Säker	0,38
	Inventerare	
	Frida Nettelbladt	

Bilder

Naturvärdesobjekt nr 4

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Äng och betesmark	Silikatgräsmarker	Påtagligt	Obetydligt

Motivering naturvärdesklass	Naturvårdsarter
Hävdad gräsmark, med solig, torr sluttning med blottade jordfläckar med värden för insekter i allmänhet och för solitära bin i synnerhet.	Sälgsandbi

Beskrivning	Natura 2000-naturtyp	
Gravkulle med näringsfattig, hävdpräglad vegetation med t.ex. smalbladiga gräs, ljung, gråfibbla, bergsyra och käringtand. Svårt att helt rättvist bedöma vegetationen vid inventeringstidpunkten.	-	
	Säker eller preliminär bedömning	**Areal (ha)**
	Säker	0,09
	Inventerare	
	Frida Nettelbladt	

Bild

Bilaga 3 – Naturvårdsarter

Samtliga naturvårdsarter som hittats i inventeringsområdet redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. De identifierade naturvårdsarterna i inventeringsområdet med information om deras sällsynthet, signalvärde och ekologi. Förklaringar till alla förkortningar i rubrikerna:

RL 10 = rödlistan från år 2010
RL 15 = rödlistan från år 2015
Tu = Tuva (ängs- och betesmarksinv.) signalarter 2002–2004
Si = signalarter Skogsstyrelsen
N2 = typiska arter Natura 2000
AD = Arter listade i bilaga 2, 4, 5 i EU:s art- och habitatdirektiv
FD = Fågelarter listade i bilaga 1-3 i EU:s fågeldirektiv
ASF= Skyddad art enligt Artskyddsförordningen
50% = Negativ trend för fåglar, 50 % minskning 1975–2005
Ca = Callunas naturvårdsart
PR = Prioriterade fågelarter enligt skogsvårdslagen
K = källa (C=Callunas fynd, A=Artportalen, Ö=övriga fynd)

Art	RL 15	RL 10	Tu	Si	N2	AD	FD	ASF	50 %	PR	Ca	Information	K
Fåglar													
Gulsparv *Emberiza citrinella*	Sårbar (VU)								x		x	Gulsparv föredrar buskrika och varierade miljöer och är i dessa miljöer en god signalart och naturvårdsart. Förekommer främst i buskrika hagmarker och brynmiljöer. Gynnas av ett sunt jordbruk. Minskande i främst områden med intensivt jordbruk.	A
Domherre *Pyrrhula pyrrhula*									x		x	Förekommer i olika typer av barr- och blandskogar, förutsatt att det finns lövträd. Signalart främst för lövrika blandskogar eller barrskogar med lövinslag. Den typen av skogar ofta med naturvärden.	C
Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*											x	Lövskogsfågel. Gynnas av god tillgång på stenfrukter, t.ex. körsbär. Signalartvärdet är större ju längre norrut man kommer i Sverige.	A
Järnsparv *Prunella modularis*									x				A
Gråsparv *Passer domesticus*									x				A
Stjärtmes *Aegithalos caudatus*					x						x	Landhöjningsskog (9030) Lövsumpskog (9080) Svämlövskog (91E0) Taiga (9010) Förekommer i löv- och blandskog. Ökande art som dock kräver ett stort inslag av lövträd och fungerar möjligen bäst som signalart i bland- och barrskog.	A
Kråka *Corvus corone*									x				A

Art	RL 15	RL 10	Tu	Si	N2	A D	F D	AS F	50 %	P R	Ca	Information	K
Gröngöling *Picus viridis*	Nära hotad (NT)								x	x		Gröngöling häckar ofta i lövskog, och föredrar halvöppna mosaikartade landskap. Den är specialiserad på myror, och kräver därför en rik och varierad myrfauna, vilket gör att den gynnas av hävdade marker. Den bygger bo i grova eller senvuxna lövträd (oftast i asp) som tidigare är angripna av vedsvampar, eftersom veden då är lättare att bearbeta. Prioriterad fågelart enligt bilaga 4 i Skogsvårdslagen.	A
Spillkråka *Dryocopus martius*	Nära hotad (NT)				x		x	4 §		x		Skogsbevuxen myr (91D0) Taiga (9010) Arten finns upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet, vilket innebär att arten har ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden behöver utses. Prioriterad fågelart enligt bilaga 4 i Skogsvårdslagen.	A
Mindre hackspett *Dendrocopos minor*	Nära hotad (NT)	Nära hotad (NT)			x					x		Landhöjningsskog (9030) Fjällbjörkskog (9040) Lövsumpskog (9080) Svämlövskog (91E0) Taiga (9010) Prioriterad fågelart enligt bilaga 4 i Skogsvårdslagen.	A
Gök *Cuculus canorus*									x	x	x	Prioriterad fågelart enligt bilaga 4 i Skogsvårdslagen. Förekommer oftast i olika typer av öppen eller halvöppen mark. Lever i stor utsträckning av fjärilslarver och förekommer därför främst i insektsrika miljöer, t.ex. småbrutna odlingslandskap, en miljö där det ofta förekommer en lång rad andra skyddsvärda arter.	A
Skogsduva *Columba oenas*										x	x	Prioriterad fågelart enligt bilaga 4 i Skogsvårdslagen. Förekommer i olika typer av skog. Häckar i trädhål och kräver därför ofta äldre skog.	A
Kärlväxter													
Fläcklungört *Pulmonaria officinalis*	Nära hotad (NT)	Nära hotad (NT)										Fläcklungört är en sydlig värmekrävande art som växer i ljus, öppen lövskog med lågt fältskikt på torr till svagt fuktig, väldränerad mark. Växten är kalk- och något näringsgynnad.	C
Idegran *Taxus baccata*				x				8 §				Idegran (*Taxus baccata*) är fridlyst enligt 8 § i Blekinge, Gävleborgs, Hallands, Skåne,	C

Art	RL 15	RL 10	Tu	Si	N2	A D	F D	AS F	50 %	P R	Ca	Information	K
												Södermanlands, Uppsala, Västra Götalands och Örebro län.	
Strutbräken *Matteuccia struthiopteris*				x	x			8 §				Näringsrik granskog (9050) Lövsumpskog (9080) Svämlövskog (91E0) Svämädellövskog (91F0) Högörtängar (6430) Strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*) är fridlyst enligt 8 § i Blekinge län.	C
Vanlig backsippa *Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris*	Sårbar (VU)	Sårbar (VU)	x		x			8 §				Silikatgräsmarker (6270) Torra hedar (4030) Backsippa (*Anemone pulsatilla ssp. pulsatilla*) är fridlyst enligt 8 § i hela landet.	A
Mossor													
Krusig ulota *Ulota crispa*				x	x							Krusig ulota indikerar lövskogsmiljöer med en längre tid slutenhet och hög luftfuktighet. Arten signalerar främst höga naturvärden då den förekommer rikligt. Näringsrik bokskog (9130) Näringsrik ekskog (9160) Ek-avenbokskog av måratyp (9170) Ädellövskog i branter (9180) Näringsfattig bokskog (9110)	C
Steklar													
Sälgsandbi *Andrena vaga*					x						x	Signalerar höga naturvärden sandmark och öppen urban mark. Honan samlar enbart pollen på Salix som föda åt larven och gräver ut sitt bo på solexponerade ställen med blottad sand. Sälgsandbiet är en bra indikatorart för artrika sandmarker, eftersom man i anslutning till större bokolonier i stort sett alltid hittar mer sällsynta och rödlistade sandmarksarter. Åsbarrskog (9060).	C

Ärende 9

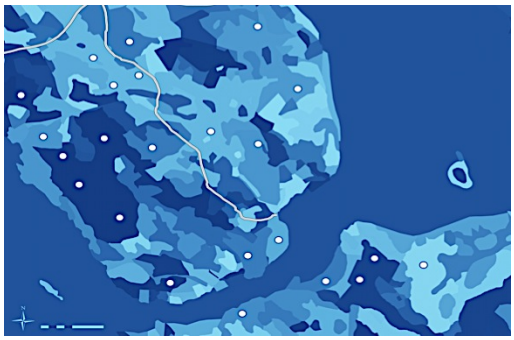

CALLUNA

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75
Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping

Vara Markkonsult AB

Herrljunga kommun

DAGVATTENUTREDNING INFÖR NY DETALJPLAN FÖR DEL AV HERRLJUNGA 6:3 OCH DEL AV HAGEN 15

Datum	2019-03-18
Uppdragsgivare	Herrljunga kommun
Granskad av	Magnus Stensson, Vara Markkonsult AB

Ingemar Olsson

Vara Markkonsult AB
Box 161
534 23 VARA
Tel: 0512-123 80
e-post: ingemar@markkonsult.se

Vara Markkonsult AB

Innehållsförteckning

1. Inledning 3

1.1 Bakgrund och syfte.....
1.2 Underlag och tidigare utredningar 3

2. Områdesbeskrivning 4
2.1 Orientering 4

3. Befintliga dagvattenförhållanden 5
3.1 Befintlig dagvattenavrinning 5
3.2 Förutsättningar..... 5
3.3 Recipient 5
3.4 Beräkning av nuvarande dagvattenflöden 6

4. Framtida dagvattenhantering 7
4.1 Framtida dagvattenflöden 7-8
4.2 Erforderliga magasinsvolymer 9
4.3 Utformning av utjämnings / perkolationsmagasinen 10
4.4 Utformning av dagvattennätet..... 11
4.5 Påverkan på MKN 11

Vara Markkonsult AB

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

I centrala Herrljunga skall en ny detaljplan upprättas för del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15..
Planen möjliggör utbyggnad av äldreboendet Hagen till kommunens demenscentrum samt tillskapande av ett område för bostäder och förskola.
Planområdet är idag ett obebyggt delvis kuperat blandskogsområde.
Vara Markkonsult AB har fått i uppdrag att ta fram en dagvattenutredning som skall beskriva rådande dagvattenförhållanden samt lämna förslag till hur den framtida dagvattenhanteringen inom området skall utformas.
Syftet med utredningen är att tillse att dagvattnet i möjligaste mån tas om hand lokalt genom infiltration samt att fördröjning sker av stora nederbördsmängder.

1.2 Underlag och tidigare utredningar

Utöver kartverket har följande material använts som underlag:

- Primärkarta över Vårgårda tätort utvisande bebyggelsetyper mm.
- Planförslag avseende del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15 Herrljunga tätort och kommun.
- Svenskt Vattens publikation P 110.

Vara Markkonsult AB

2. Områdesbeskrivning

2.1 Orientering

Planområdet

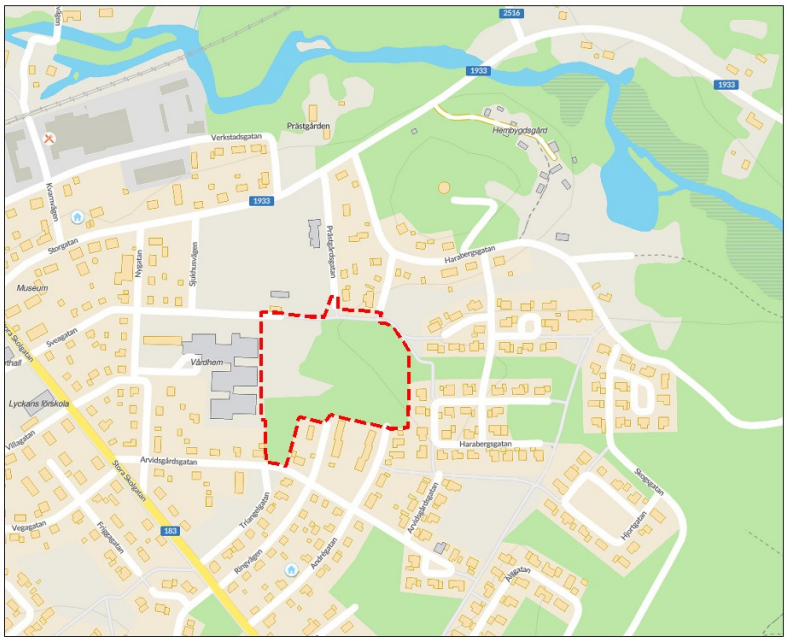

Figur 1. Detaljplaneområde för Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15.

Avrinningsområde för dagvatten.

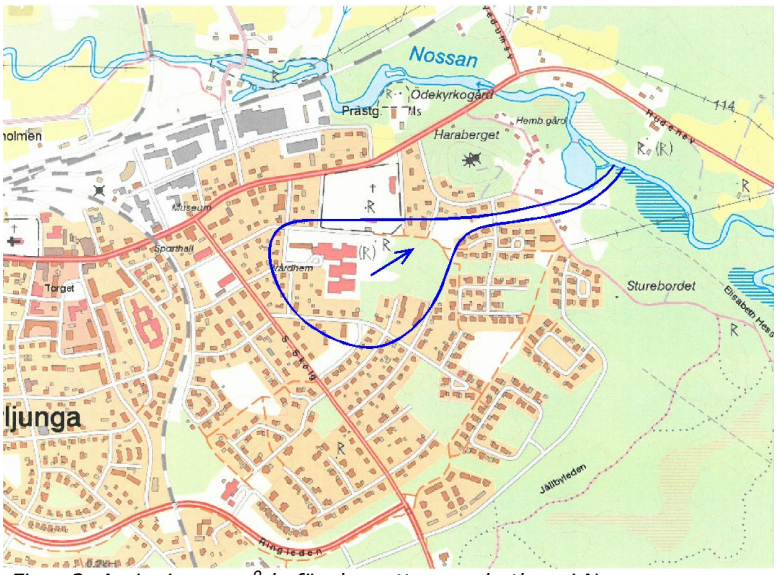

Figur 2. Avrinningsområde för dagvatten med utlopp i Nossan

Vara Markkonsult AB

Befintligt VA-nät

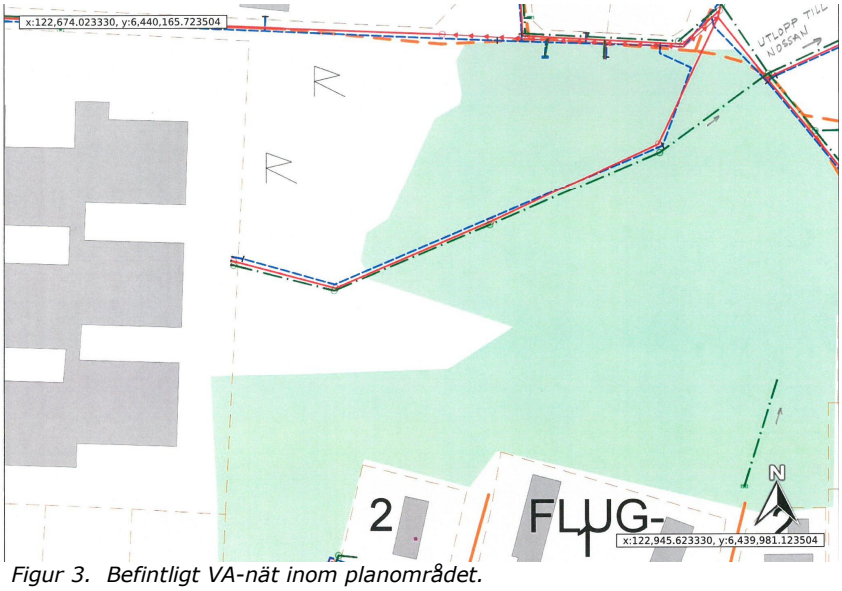

Figur 3. Befintligt VA-nät inom planområdet.

3. Befintliga dagvattenförhållanden

Utredningen skall visa hur dagvatten tas om hand i nuläget samt hur det skall omhändertas efter exploateringen för att inte påverka dagvattensystemet negativt.

3.1 Befintlig dagvattenavrinning

Dagvattnet från planområdet infiltreras till största delen i marken men kan vid stora nederbördsmängder och vid tjälad mark avledas till det allmänna dagvattennätet. Detta mynnar ut i Nossan ca 500 meter från planområdet.

3.2 Förutsättningar

Området skall dimensioneras för regn med 10 års återkomsttid.

3.3 Recipient

Dagvattnet från Herrljunga tätort avleds till recipienten Nossan. Vattenförekomsten Nossan - Hudene till Fåglum har måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god.

Vara Markkonsult AB

3.4 Beräkning av nuvarande dagvattenflöden

Beräkning av nuvarande dagvattenflöden har utförts med rationella metoden i enlighet med Svenskt Vattens publikation P110. Metoden baseras på avrinningsområdets area, nederbördsintensitet samt regnets varaktighet.

Flödesberäkning har utförts för det aktuella planområdet. Avrinningsområdet är relativt litet varför rinntiden är mindre än 10 minuter. Beräkningarna har därför baserats på ett 10-minutersregn.
Den nuvarande avrinningen från planområdet har beräknats till 51 l/s vid ett 10-minutersregn med 10 års återkomsttid. Beräkningen redovisas i tabell 1.

Nuvarande dagvattenflöde			10-årsregn med 10 minuters varaktighet		
Planområde		**Total area (ha)**	**Avr. koeff φ**	**Reducerad area (ha)**	**Flöde (l/s)**
Skogsmark		2,22	0,1	0,222	51

Tabell 1. Dagvattenflöde från nuvarande bebyggelse.

Vara Markkonsult AB

4. Framtida dagvattenhantering

4.1 Framtida dagvattenflöden

Planområdets dagvattenflöde har beräknats med utgångspunkt från den bebyggelse som redovisats på en illustrationskarta över området.
Samma förutsättningar avseende återkomsttid, varaktighet och avrinningskoefficient som tidigare har tillämpats.

Indelningen i delområden visas i Figur 4.

De deltagande ytornas area, avrinningskoefficient och flöden visas i Tabell 2. I enlighet med Svenskt Vattens rekommendation har flödena uppräknats med en säkerhetsfaktor på 1,25 för framtida klimatförändringar.

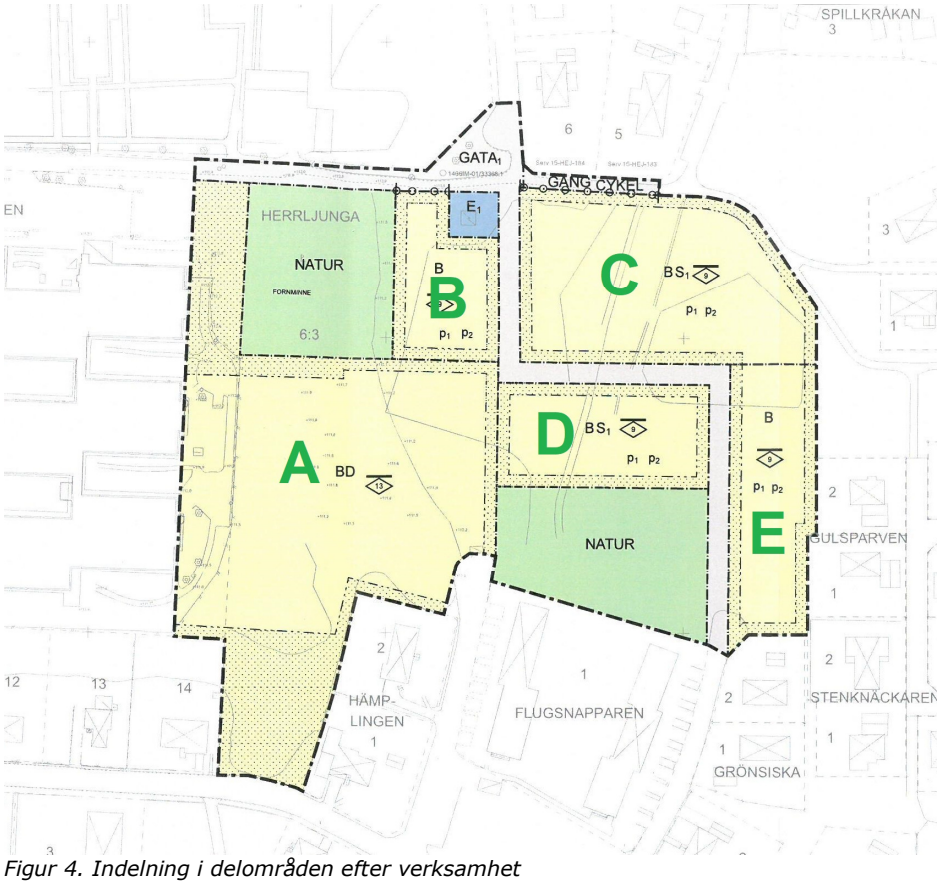

Figur 4. Indelning i delområden efter verksamhet

Vara Markkonsult AB

Framtida dagvattenflöden				
Planområde	Area	Avr koeff	Reducerad area	Flöde l/s
Område A				
Tomtmark	0,29	0,1	0,029	7
Takytor	0,45	0,9	0,405	92
Plattytor	0,09	0,7	0,063	14
Totalt	0,83			113
Område B				
Tomtmark	0,175	0,1	0,018	4
Takytor	0,026	0,9	0,023	5
Plattytor	0,015	0,7	0,011	2
Totalt	0,216			12
Område C				
Tomtmark	0,38	0,1	0,038	9
Takytor	0,073	0,9	0,066	15
Plattytor	0,035	0,7	0,025	6
Totalt	0,488			29
Område D				
Tomtmark	0,18	0,1	0,018	4
Takytor	0,044	0,9	0,040	9
Plattytor	0,025	0,7	0,018	4
Totalt	0,249			17
Område E				
Tomtmark	0,19	0,1	0,019	4
Takytor	0,054	0,9	0,049	11
Plattytor	0,03	0,7	0,021	5
Totalt	0,274			20
Gatumark	0,16	0,8	0,128	29

Tabell 2. dagvattenflöde från framtida bebyggelse.

Vara Markkonsult AB

4.2 Erforderliga magasinsvolymer

Enligt planbeskrivningen för det aktuella området skall dagvattnet så långt som möjligt tas om hand lokalt genom infiltration i mark. För att inte ytterligare belasta befintligt dagvattennät föreslås att det i kvartersmarken anordnas kombinerade ***utjämnings- och perkolationsmagasin.*** Förutsättningarna för dagvatteninfiltration i området har i den geotekniska undersökningen bedömts som gynnsamma.
Tillåtet utflöde för varje delområde har satts lika med det befintliga flödet från råmark.
I nedanstående Tabell 4 redovisas beräkningar av erforderliga fördröjnings-/infiltrationsvolymer för delområdena.
Återkomsttiden har valts till 10 år och den regnvaraktighet som har givit den högsta magasinsvolymen har valts.

Beräkning av erforderliga utjämningsvolymer

Varaktighet minuter	*Återkomsttid år*	*Regnintensitet l/s ha*	*Yta ha (reducerad)*	*Tillrinning l/s*	*Utflöde l/s*	*Magasins-volym m3*
Område A						
10	10	228	0,497	113	19	57
20	10	151	0,497	75	19	67
30	10	116	0,497	58	19	70
40	10	95	0,497	47	19	68
50	10	81	0,497	40	19	64
Område B						
10	10	228	0,051	12	5	4
20	10	151	0,051	8	5	3
30	10	116	0,051	6	5	2
40	10	95	0,051	5	5	0
50	10	81	0,051	4	5	-3
Område C						
10	10	228	0,128	29	11	11
20	10	151	0,128	19	11	10
30	10	116	0,128	15	11	7
40	10	95	0,128	12	11	3
50	10	81	0,128	10	11	-2
Område D						
10	10	228	0,075	17	6	7
20	10	151	0,075	11	6	6
30	10	116	0,075	9	6	5
40	10	95	0,075	7	6	3
50	10	81	0,075	6	6	0
Område E						
10	10	228	0,089	20	6	9
20	10	151	0,089	13	6	9
30	10	116	0,089	10	6	8
40	10	95	0,089	8	6	6
50	10	81	0,089	7	6	4
Gator						
10	10	228	0,128	29	4	**15**
20	10	151	0,128	19	4	18
30	10	116	0,128	15	4	20
40	10	95	0,128	12	4	20
50	10	81	0,128	10	4	19

Tabell 4 Den valda magasinsvolymen har markerats med röd färg.

Vara Markkonsult AB

4.3 Utformning av utjämnings / perkolationsmagasinen

Utjämnings och perkolationsmagasinen kan utföras som makadamfyllda diken med en perforerad fördelningsledning i bottnen.
För att spara utrymme kan alternativt dagvattenkassetter användas.
Magasinet förses med ett grunt liggande utlopp till dagvattenservisen. I och med detta utförande kommer allt dagvatten att infiltreras vid små och medelstora flöden medan bräddning sker till dagvattennätet vid större flöden då infiltrationskapaciteten ej är tillräcklig på grund av att marken blir vattenmättad.

I Tabell 5 redovisas erforderlig magasinsvolym för respektive delområde, dels som våt volym, dels som volym infiltrationsbädd av makadam och dels som volym infiltrationskassett. För att ge en uppfattning om infiltrationsanläggningarnas ytbehov redovisas även erforderlig längd infiltrationsdike i makadam (1,4 x 1,5 m).

Område	Framtida maxflöde (l/s)	Magasinsvolym våt volym (m3)	Volym fördröjningsmagasin (m3)	Volym fördröjningskassett (m3)	Längd fördröjningsmagasin (m)
A	113	70	233	74	167
B	12	3	10	3	7
C	29	7	23	7	17
D	17	7	23	7	17
E	20	9	30	9	21
gator	29	20	67	21	48

Tabell 5 Sammanställning av delområdenas magasinsvolymer.

Vara Markkonsult AB

4.4 Utformning av dagvattennätet

Befintliga VA-ledningar inom planområdet måste flyttas. Dagvattenledningarna inom området föreslås ledas till utloppsledningen i planområdets nordöstra hörn. Eventuellt måste ett u-område för underjordiska ledningar tillskapas i gränsen mellan område C och E för att möjliggöra förläggning av en dagvattenledning mellan gatumarken och befintlig utloppsledning öster om området. Förslaget till förläggning av dagvatten-ledningar redovisas i Figur 5.

Figur 5 Förslag till utformning av dagvattennätet.

4.5 Påverkan på MKN

En bedömning av dagvattnets föroreningshalt gjord utifrån databasen till recipient och dagvattenmodellen Storm Tac visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som anges i detaljplanen.
Eftersom dagvattnet från planområdet leds till recipienten via infiltrations-/fördröjningsmagasin där även viss rening genom sedimentering sker blir planområdets påverkan på recipienten mycket marginell.

HERRLJUNGA KOMMUN
Plan- och byggenheten

Detaljplan, Herrljunga 6:3 del av Hagen.

Granskningsutlåtande 2019-09-10

Samrådsskede
Förslag till rubricerad plan har under tiden **2018-11-07 – 2018-12-05.** varit föremål för samråd.

Granskningsskede
Efter samrådet har planen reviderats och varit ute på granskning **2019-05-30 – 2019-06-14**

Synpunkter
Bygg- och miljöförvaltningen har nedan sammanfattat synpunkter från granskningsskedet, i första hand de som berör plankartan (det juridiskt bindande dokumentet). Kontorets förslag till revideringar av plankartan framgår också (samt vissa revideringar av illustrationskartan och planbeskrivningen).

Följande skriftliga yttranden har inkommit (om anmärkningar finns mot den kommande juridiskt bindande plankartan, har detta markerats med ett x):

Myndigheter, nämnder m.fl.:		**Anmärkn**
1.	Länsstyrelsen, yttrande 2019-06-18	-
2.	Lantmäteriet, yttrande 2019-06-11	-
3.	Trafikverket, yttrande 2019-06-04	-
4.	Herrljunga vatten 2019-06-14	-
5.	Försvarsmakten 2019-06-04	-
6.	SGI 2019-06-05	-
7.	Postnord 2019-06-07	-
8.	Skogsstyrelsen 2019-06-05	-

Sakägare
Inga synpunkter

Bostadsrättsinnehavare och hyresgäster

Inga synpunkter

Övriga

Inga synpunkter.

Synpunkter	**Kommentarer**
1. Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända	Noteras

förhållanden att planen kan accepteras och därför **inte** kommer att prövas av Länsstyrelsen om den antas.
Länsstyrelsen befarar inte att:

Riksintresse kommer att skadas påtagligt (både MB kap 3 och 4)

Mellankommunal samordning blir olämplig

Miljökvalitetsnormer (MKN) inte följs (MB 5 kap, luft och vatten)

Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser (MB 7 kap)

Bebyggelse blir olämplig för människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (buller, strålning, risk för olyckor, översvämning, erosion)

2. Lantmäteriet

Inga synpunkter.	Noteras

3. Trafikverket

Inga synpunkter.	Noteras

4. Herrljunga vatten

VA-ledningarna fram till Hagen går idag i den tänkte ytan för bebyggelse av Herrljunga 6:3 och Hagen 15. Hamnar bebyggelsen på så sätt att ledningar behöver flyttas är detta inget som VA-kollektivet står för.	Noteras.
Angående ytledes dagvattenavrinning så ser vi helst att hela området fördröjs lokalt vid respektive hus/fastighet i ett gemensamt fördröjningsmagasin.	Noteras. Val av lösning för dagvattenhantering hanteras vid projektering av Gata och VA tillsammans med Herrljunga Vatten.

5. Försvarsmakten

Inget att erinra	Noteras

6. SGI

Inget att erinra mot planförslaget.	Noteras

7. Postnord

Inget att erinra	Noteras

8. Skogsstyrelsen

Inga synpunkter.	Noteras

Sammanfattning och revideringar

Med anledning av framförda synpunkter föreslår **Bygg- och miljöförvaltningen** följande revideringar av Plankarta med bestämmelser (dessutom görs kompletteringar under rubriken Upplysningar på plankartan, av Planbeskrivning samt av Illustrations-karta):

- Yta planlagd som prickmark närmast gång och cykelväg planläggs istället som NATUR – allmän plats.

Sakägare med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

- **Boende på Harabergsgatan 40 mfl.** Synpunkter att marken tas i anspråk för nya bostäder och exploateras. Vill att naturområdet bevaras.

Övriga med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

Fortsatt arbete

Bygg och Miljönämnden föreslås besluta att anta detaljplanen 2019-10-02

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

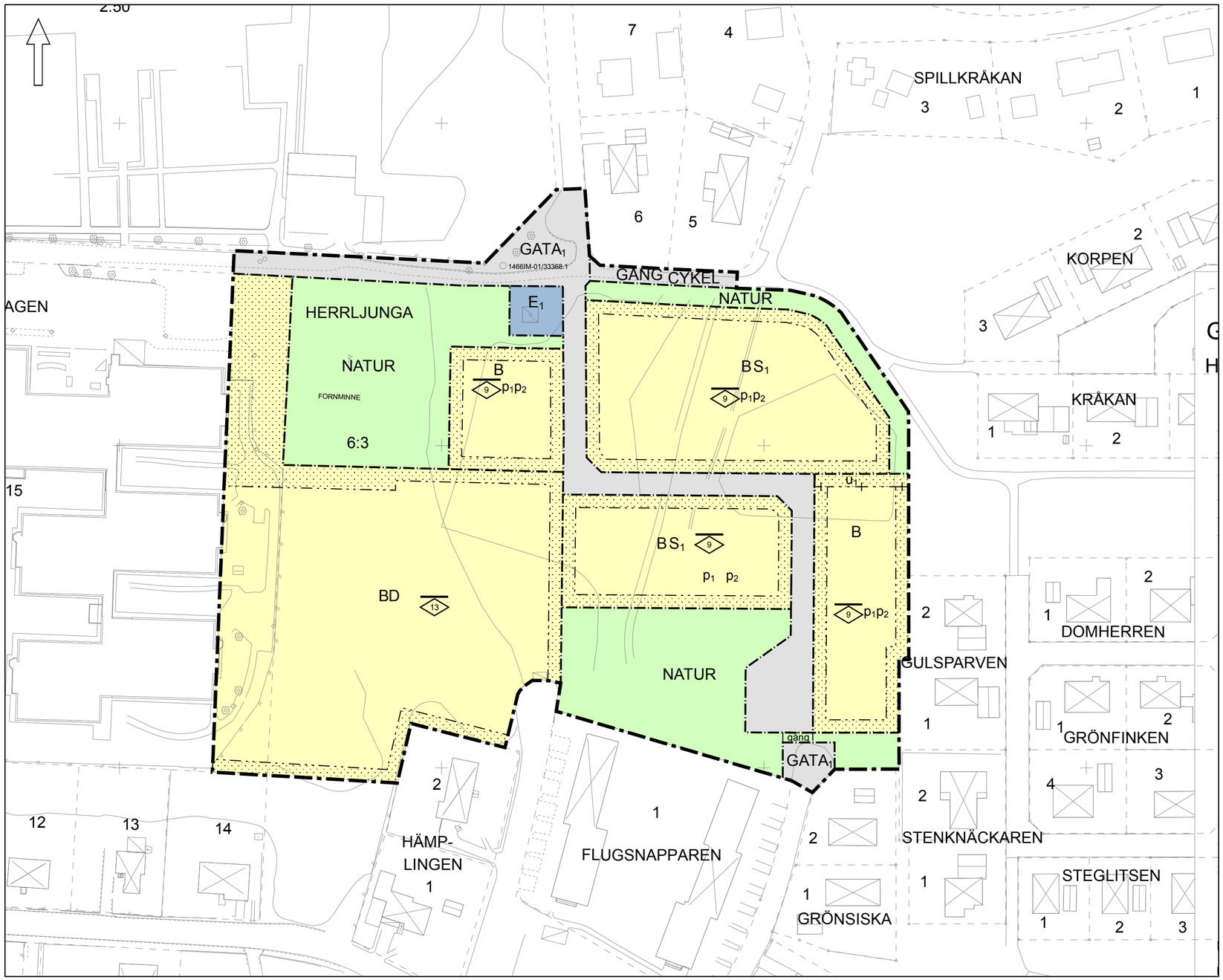

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
Endast angiven användning och utformning är tillåten.
Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns
- Egenskapsgräns och administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap

$GATA_1$	Lokalgata, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
GÅNGCYKEL	Gångväg, Cykelväg, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
NATUR	Naturområde, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

Kvartersmark

B	Bostäder, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
BS_1	Bostäder, Förskola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
BD	Bostäder, Vård, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
E_1	Transformatorstation, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER ALLMÄN PLATS

Utformning

gång	Gångväg , PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Omfattning

9	Högsta nockhöjd är angivet värde i meter, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
	Marken får inte förses med byggnad, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Placering

	Marken får inte förses med byggnad, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
p_1	Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från grannfastighet eller sammanbyggas i gemensam gräns, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.
p_2	Komplementbyggnad ska placeras minst 1 meter från grannfastighet eller sammanbyggas i gemensam gräns, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Utfart

	Körbar förbindelse får inte anordnas, PBL 4 kap. 9 §

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Markreservat för allmännyttiga ändamål

u_1	Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Kvartersmark, PBL 4 kap. 6 §

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år., PBL 4 kap. 21 §

ANTAGANDEHANDLING

Detaljplan för del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15
Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Antagande 2019-10-02

Laga kraft

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

Metria AB
Kajsa Rieden
Planarkitekt

Viktor Ljungström
Planarkitekt

GRUNDKARTA

Herrljunga 6:3 och Hagen15

BETECKNINGAR

- Traktgräns
- Fastighetsgräns
- Körbana
- Gångbana
- Dagvattenledning
- Spillvattenledning
- vattenledning
- HERRLJUNGA Traktnamn
- 6:3 Registernummer
- Serv Servitut
- Lr Ledningsrätt
- terränghöjdpunkt
- Koordinatkryss
- Träd
- Fornminne
- Bostadshus
- Skärmtak
- Belysningsstolpe
- Gränspunkt
- Staket
- Häck
- Höjdkurvor

UPPLYSNINGAR

Fastighetsskiktets aktualitet: 2019-08-15
Detaljskiktets aktualitet: 2018-10-23
Skala 1:1000
Koordinatsystem i plan: Sweref 99 13 30.
Koordinatsystem i Höjd: RH2000
Standard enligt HMK för innehåll: 2
Standard enligt HMK för lägesnoggrannhet: 3

Upprättad av METRIA
Ann-Marie Hauguth Mätningsingenjör

0 50 100 200 Meters

A2 Skala 1:1000
A4 Skala 1:2000

Ärende 9

DETALJPLAN

Del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Planbeskrivning

Antagandehandling 2019-10-02

HANDLINGAR

Planbeskrivning med genomförandebeskrivning

Plankarta med bestämmelser

Undersökning om betydande miljöpåverkan (behovsbedömning)

Fastighetsförteckning

Grundkarta

NVI

Dagvattenutredning

HERRLJUNGA KOMMUN

PLANENS UPPDRAG OCH SYFTE

Socialnämnden har 2017-11-28 uppdragit åt Bygg-och miljöförvaltningen att påbörja detaljplanearbete över del av Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15 för att skapa möjlighet för demensboende.
Kommunstyrelsen har 2018-09-24 uppdragit åt Bygg- och miljöförvaltningen att påbörja detaljplanearbete över del av Herrljunga 6:3 för att skapa möjlighet för bostäder.

Det befintliga äldreboendet Hagen ska utvecklas till kommunens demenscentra. För att kunna samla all kompetens samt att kunna erbjuda boende till personer med demenssjukdom behöver äldreboendet Hagen byggas ut.

Detaljplanens syfte är därför att pröva möjligheten till ny bebyggelse av demensboende på del av fastigheten Herrljunga 6:3 och del av Hagen 15. Genom projektet förväntas ca 40 lägenheter tillskapas, med inriktning mot demensvård.
I områdets östra del, på del av fastigheten Herrljunga 6:3, möjliggörs bostäder och förskola.

Genom planförslaget skapas förutsättningar för ett demenscentra, förskola samt nya bostäder i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

Planområdet är centralt beläget i östra delen av Herrljunga tätort med närhet till såväl service och kollektivtrafik, som grönområde och rekreation. Planområdet bedöms lämpligt för bebyggelse i två våningar.
Detaljplanen säkerställer även bevarande av fornlämningar som finns på platsen.

PLANPROCESSEN

Planändringen har stöd i översiktsplanen, är inte av stor vikt eller har principiell betydelse, medför inte en betydande miljöpåverkan och är inte av betydande intresse för allmänheten. Planen bedöms därmed enligt 5 kap 7 § PBL genomföras med standardförfarande. Bygg- och miljönämnden kan besluta om antagande.

FÖRENLIGT MED 3, 4 OCH 5 KAP. MB

Den aktuella detaljplanen bedöms vara förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser enligt Miljöbalken.
Inga riksintressen eller områden med särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten berörs av den planerade förändringen av markanvändningen inom planområdet.

PLANDATA

Läge och areal

Planområdet är centralt beläget i östra delen av Herrljunga tätort. Området gränsar i väster till Hagens äldreboende, i norr till en begravningsplats och småhusbebyggelse kring Sveagatan. I öster och söder gränsar planområdet till småhusbebyggelse kring Harabergsgatan, Arvidsgårdsgatan, Ringvägen och Andrégatan.

Området är idag ett obebyggt och delvis kuperat blandskogsområde. Genom området finns några upptrampade stigar. Planområdet omfattar ca 3,4 ha, se bild nedan.

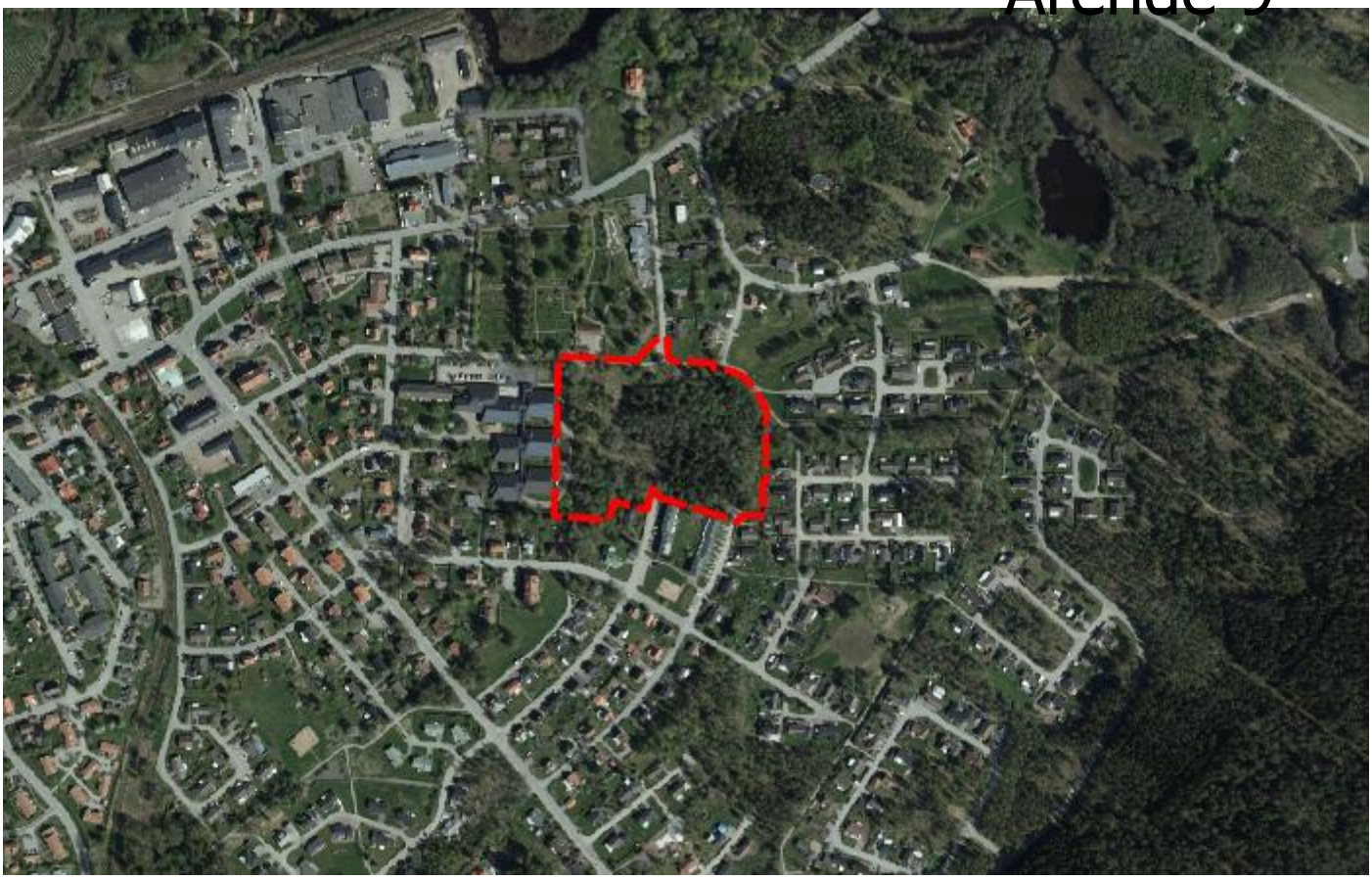

Bild 1. Föreslaget planområde inom röd streckad markering

Markägoförhållanden

Herrljunga kommun äger marken inom planområdet.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Planändringen har stöd i Översiktsplan 2017-2035 för Herrljunga kommun.
Översiktsplanen beskriver att bebyggelse som äldreboende och förskola har stor betydelse för kommuninvånarnas tillgång till service. Nybyggnation av dessa viktiga funktioner stämmer väl överens med den övergripande viljeriktningen att förtäta inom befintliga miljöer för att optimalt nyttja befintlig service, infrastruktur mm, samt ge förutsättningar för bättre kommunikationer, ökat serviceunderlag samt ett minskat energibehov.

Detaljplanen skapar möjlighet att bygga fler bostäder i Herrljunga kommun och uppfyller därmed översiktsplanens mål att öka antalet invånare i tätorten.

I översiktsplanens användningskarta anges för planområdet *ny/ändrad stadsbygd* som områdesanvändning med *bostäder och skola* som preciserad användning. Förslaget anses gå i linje med översiktsplanens intentioner även gällande markanvändning, då bostäder och förskola är övergripande användningar i föreslaget planområde.

Riktlinjer för bostadsförsörjning

De aktuella fastigheterna är inte redovisade i de antagna ”Riktlinjerna för bostadsförsörjning 2016-2020” men faller väl inom ramen för den ambition som riktlinjerna anger.

Planändringen gör det möjligt att bygga fler bostäder i Herrljunga kommun och uppfyller på det viset utvecklingsplanens mål att öka antalet bostäder i tätorten. Genom att delvis inrikta bostadsbyggandet mot den största behovsgruppen, ökande andelen äldre, möjliggörs så kallade flyttkedjor vilket kan innebära generationsskiften i exempelvis äldre småhus.
Vidare anger riktlinjerna att bostadsområden ska lokaliseras med närhet till service för att minimera framtida transportkostnader för samhället såsom hemtjänst, skolskjuts och i samband med drift och underhåll. Bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning ska ha hög tillgänglighet och ligga i närheten av kommunikation.

Detaljplan

För området gäller idag två detaljplaner. För den västra delen av planområdet, inklusive befintliga Hagens äldreboende, gäller en stadsplan antagen 13 december 1945 *Förslag till ändring och utvidgning av Herrljunga municipalsamhälle*.

Bild 2. Utklipp ur gällande detaljplan från 1945 ”Herrljunga municipalsamhälle”. Del av föreslaget planområde inom streckad svart markering.

Enligt gällande detaljplan är medgiven markanvändning allmänt ändamål om maximalt tre våningar samt allmän platsmark avsedd för park eller plantering. Marken inom området används idag för äldreboende samt ett närströvområde.

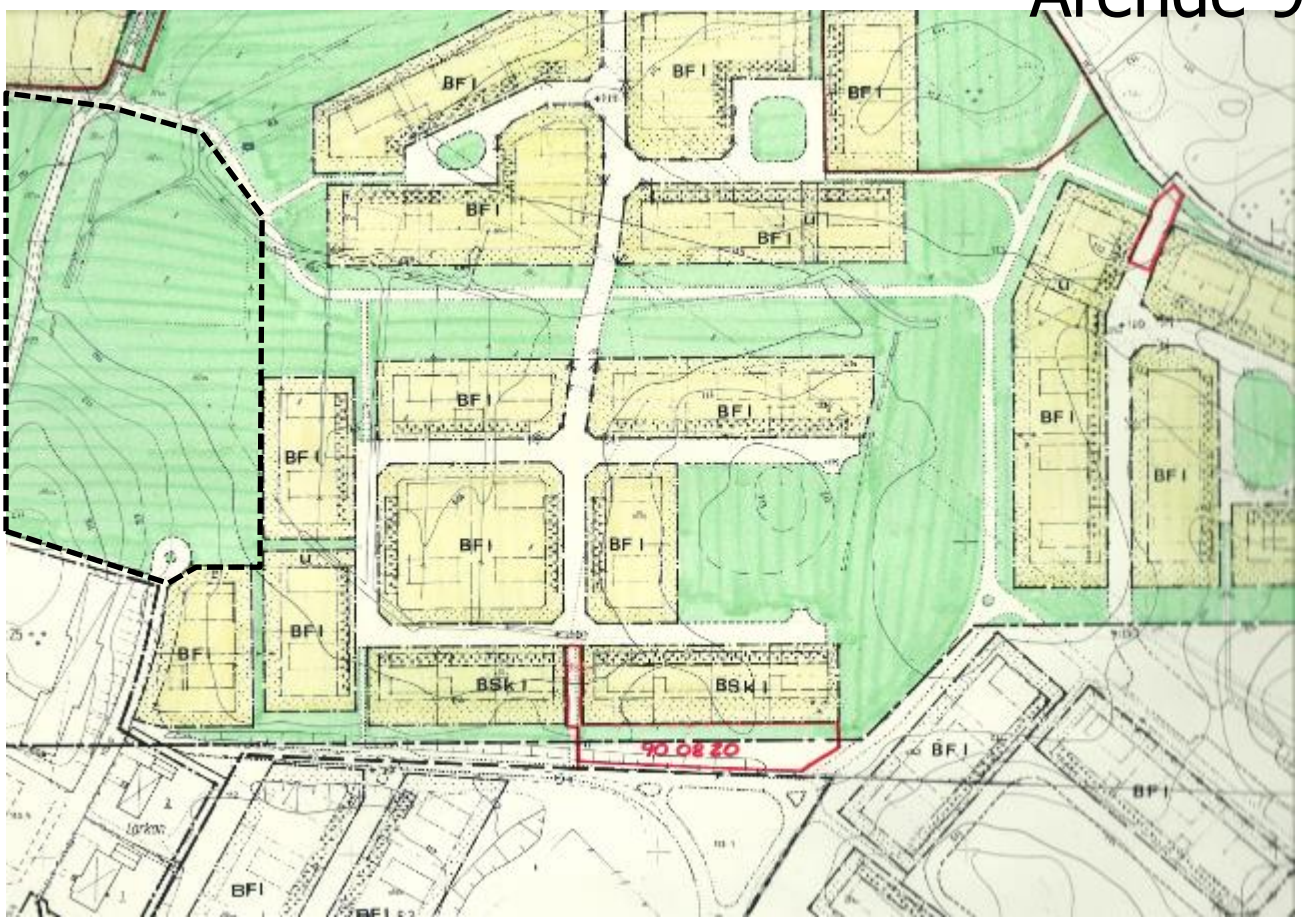

Bild 3. Utklipp ur gällande detaljplan från 1978 ”Prästegården förslag till stadsplan” Del av föreslaget planområde inom streckad svart markering.

Enligt gällande plan är medgiven markanvändning park, planering eller skyddsområde. I gällande plan går en gångväg genom området från norr till söder. Marken inom området används idag som ett närströvområde.

Behovsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplanen bedöms inte medföra en sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken krävs. Underlag för behovsbedömning finns som bilaga till detaljplanen.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 2:2 ska miljökvalitetsnormer enligt Miljöbalken (MB) 5:3 iakttas vid planering och planläggning. Planen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Ett nollalternativ, d.v.s. ingen ändring av gällande planer medför att outnyttjade delar av området förblir outnyttjade eftersom gällande plan inte ger utrymme för den bebyggelse som läget motiverar. Det medför att behovet av ett demenscentra, förskola och bostäder på föreslagen plats i Herrljunga tätort inte kan tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Dagvattnet från Herrljunga tätort avleds till recipienten Nossan. Vattenförekomsten Nossan - Hudene till Fåglum har måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god. Bedömningen av dagvattnets föroreningshalt gjord utifrån visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som planen medför. Eftersom dagvattnet från planområdet planeras att ledas till recipienten via infiltrations-/fördröjningsmagasin där även viss rening genom sedimentering sker blir ett genomförande av planens påverkan på recipienten mycket marginell.

Nationella och regionala miljömål

Riksdagen har antagit 16 miljökvalitetsmål. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturresurser som är ekologiskt hållbara på lång sikt. Riksdagens ambition är att alla mål ska vara uppfyllda till år 2020.

Planförslaget berör miljömålen *God Bebyggd Miljö* samt *Begränsad klimatpåverkan*. God bebyggd miljö definieras följande:

> ”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Planförslaget innebär en god livsmiljö, i synnerhet demensboendet som ger en anpassad boendemiljö för individer med speciella vårdbehov. Planförslaget syftar till att skapa en god livsmiljö med olika boendeformer.

Begränsad klimatpåverkan definieras som:

> ”Halten av växthusgaser i atmosfären skall i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet skall uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att detta globala mål kan uppnås Miljökvalitetsmålet innebär: Åtgärdsarbetet inriktas på att halten av koldioxid i atmosfären stabiliseras på en halt lägre än 550 ppm samt att halterna av övriga växthusgaser i atmosfären inte ökar. Målets uppfyllande är till avgörande del beroende av insatser i alla länder.”

Planförslaget innebär en förtätning av Herrljunga tätort vilket gör att befintlig infrastruktur kan utnyttjas i hög grad. Det tätortsnära läget ökar möjligheten för hushåll att minska sitt bilberoende.

För att nå miljökvalitetsmålen har 28 etappmål antagits av regeringen. Dessa syftar till att tydliggöra var insatser behöver göras och anger steg på vägen för att uppfylla miljömålen. Precis som miljömålen ska etappmålen vägleda miljöarbetet på nationell, regional och lokal nivå.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Befintlig bebyggelse

Inom planområdet finns idag ingen bebyggelse. Det finns en teknisk anläggning inom norra delen av planområdet, en transformatorstation, som förslås detaljplaneläggas. Direkt angränsande till området i väster är Hagens äldreboende, som är en utbred byggnadskropp uppförd i en våning. I övrigt gränsar planområdet till småhusbebyggelse i en till två våningar.

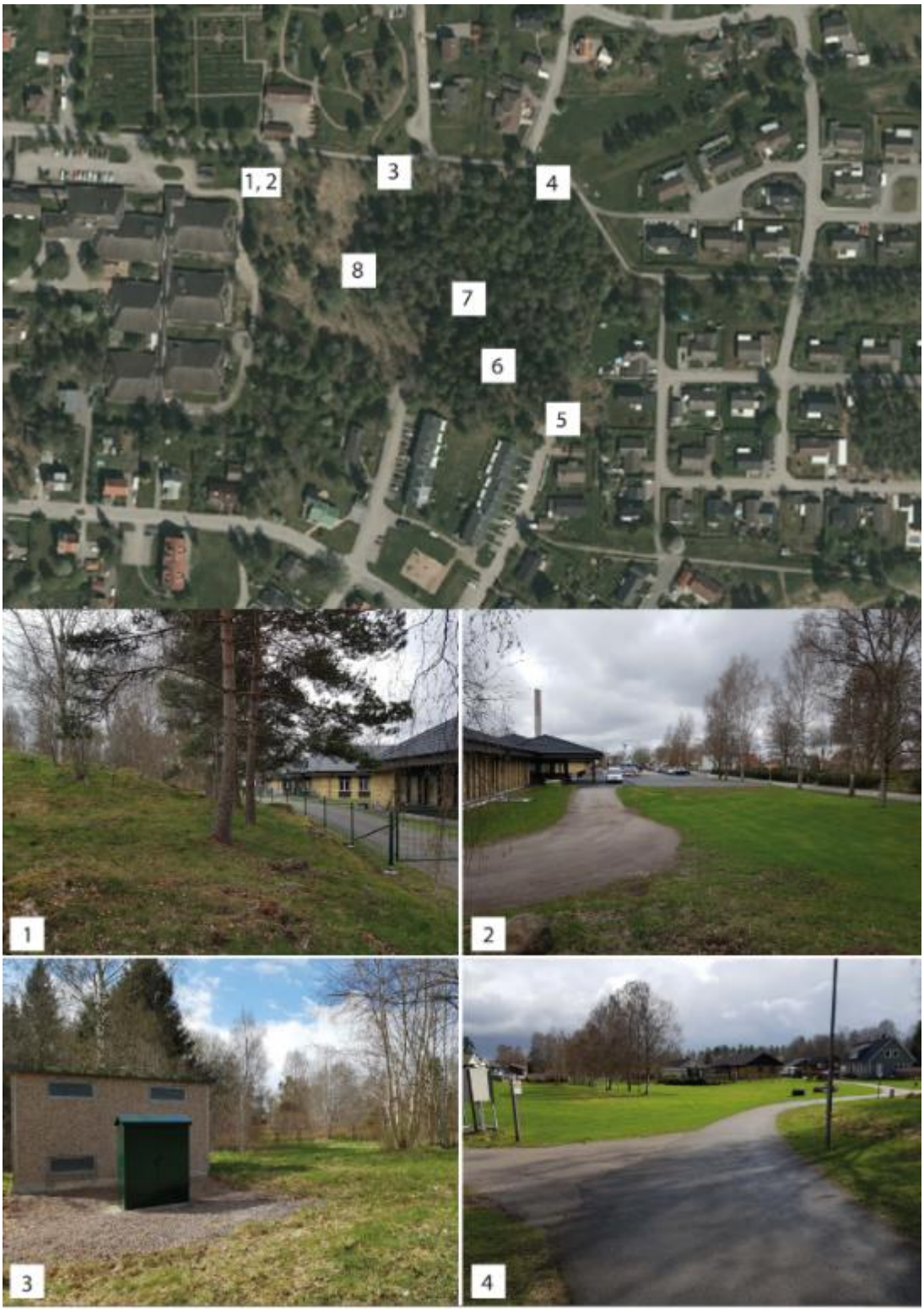

Bild 4. Foton som illustrerar planområdets direkt angränsande bebyggelse

Natur

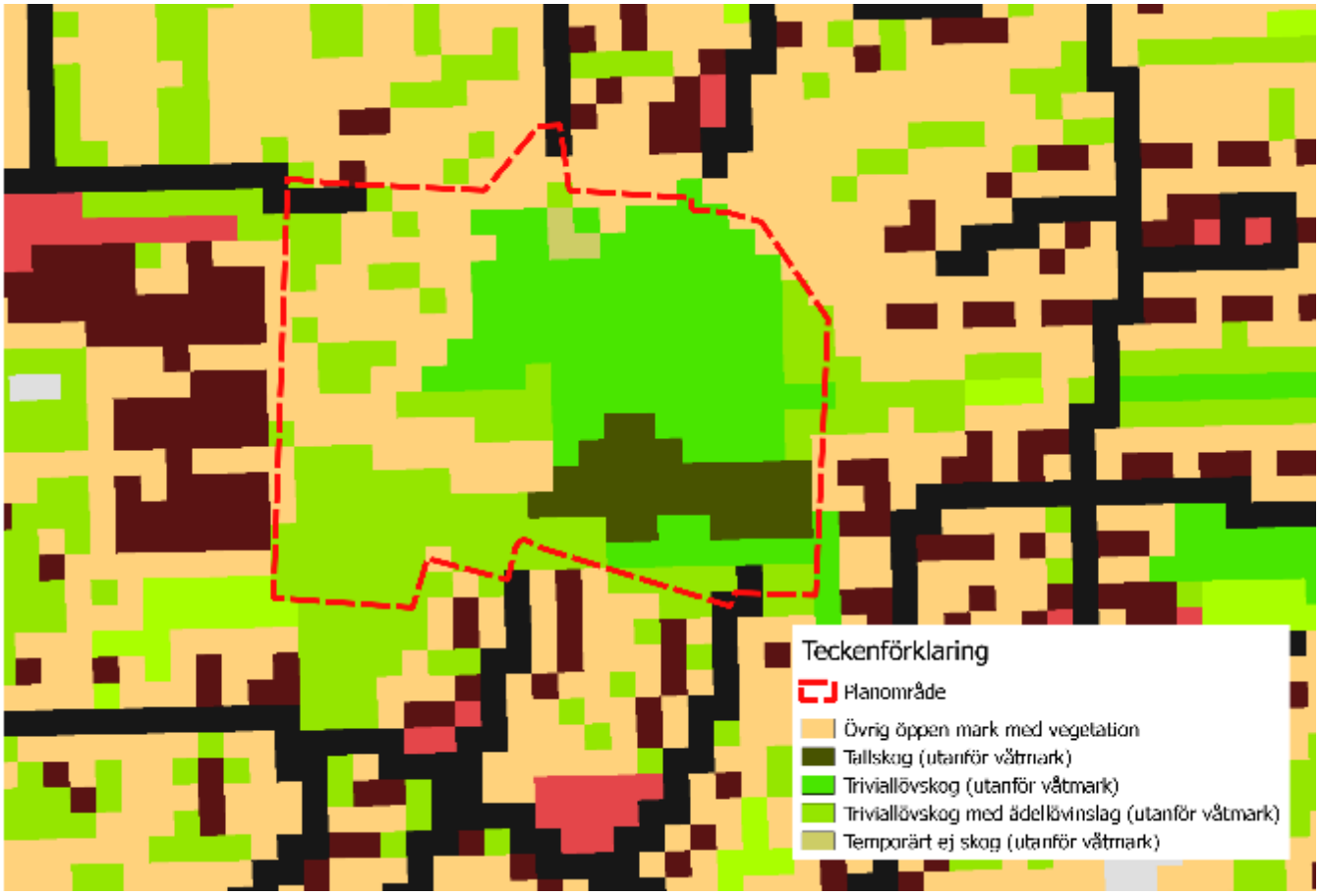

Bild 5. Vegetationstyper (NMD, Naturvårdsverket)

Området är ett kuperat blandskogsområde. Genom området finns några upptrampade stigar. Planområdet är till stor del i dagsläget ett naturområde i centralt i tätorten. Området bedöms ha vissa naturvärden och används av närboende för rekreation.

Den västra delen av planområdet är öppen mark med låg vegetation och inslag av blandskog som illustreras i bild 1,2,3 samt 8. Träden har en höjd på mellan 1-15 meter. Inom detta område finns även de fornlämningar som redovisas på s.10. På grund av fornlämningarna bevaras detta område till stor del av planläggs som naturmark.

I det sydvästra hörnet där utbyggnaden av äldreboendet föreslås så är det en tätare skog med inslag av ädellöv. Områdets lägsta punkt ligger i det östra hörnet och vegetationen består även här av bland annat björk, hägg, asp och sälg. Inom planområdet finns även ett område med tallskog. Här finns områdets högsta träd med en höjd på upp mot 25 meter. Den huvudsakligen delen av detta område bevaras i planförslaget, och planläggs som Allmän plats- Natur.

En naturvärdesinventering (NVI) har utförts under våren 2019 (Calluna 2019-05-08) och bifogas planhandlingarna. Inventeringen visar att det finns två områden med naturvärdesklass 3 *påtagligt naturvärde* och 2 områden med klass 4, *visst naturvärde.*

Bild 6. Naturvärdesklass (från NVI, Calluna)

Naturvärdesklass
3 Påtagligt
4 Visst

Planförslaget innebär att område 1,2 och 3 till stor del exploateras medan område 4 planläggs för NATUR. För att förvalta de naturvärden som påverkas av exploatering kan den kvarvarande naturmarken fortsätta skötas på samma sätt som i dagsläget. För det området som tas bort kan kompensationsåtgärder som t.ex. placering av död ved placeras ut.

Kommunen gör bedömningen att en utbyggnad av äldreboendet samt exploatering av bostäder uppfyller ett allmänt intresse som väger tyngre än områdets natur- och rekreationsvärden. Tillgången till tätortsnära rekreation bedöms fortfarande vara god i Herrljunga tätort. Bl.a. finns Harabergets hembygdsgård och en värdekärna för natur och rekreation ligger ca 500 meter från planområdet.

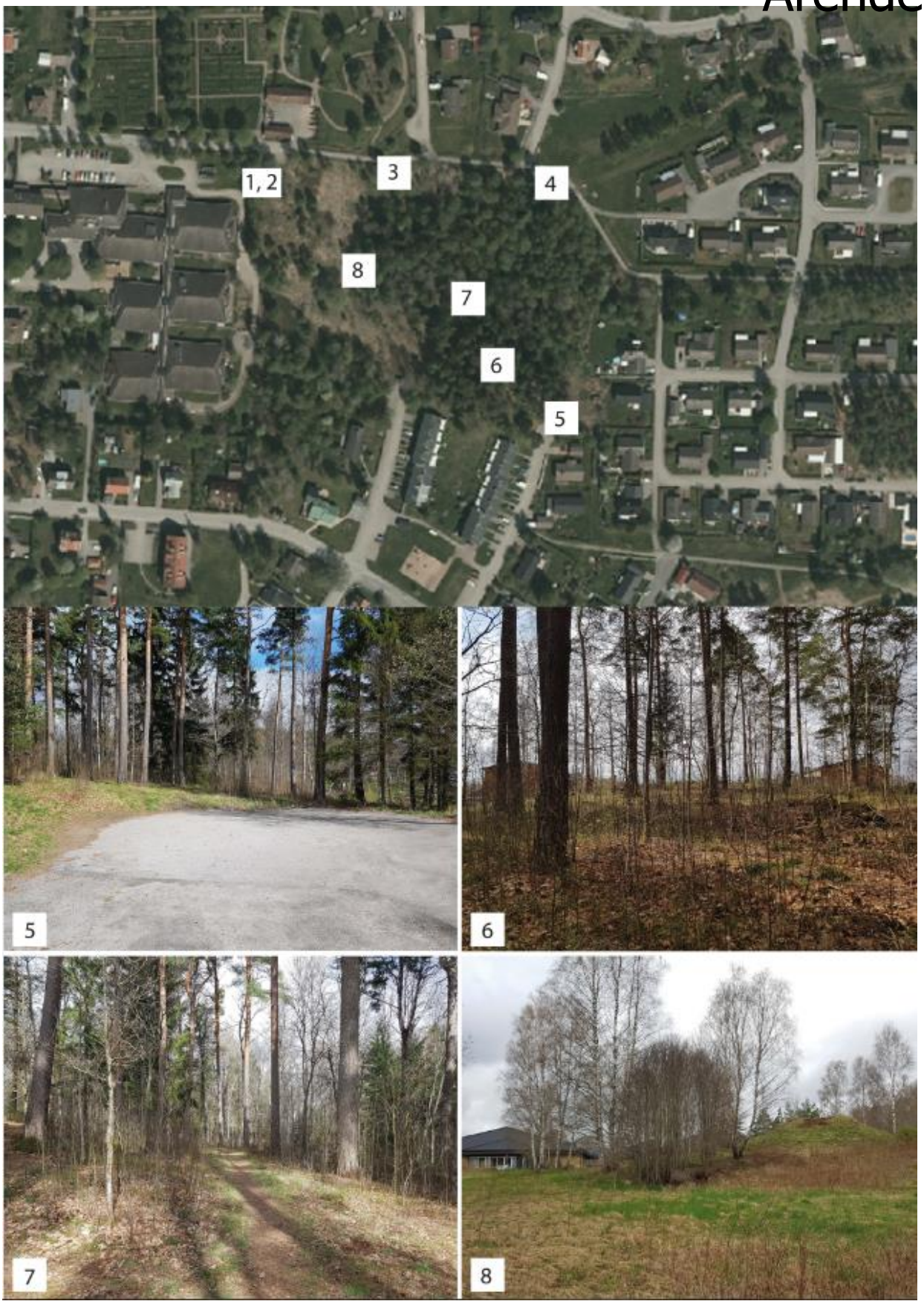

Bild 7. Foton som illustrerar planområdet.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt KML 2 kap och får inte skadas. Herrljunga kommun liksom övrig kulturbygd i Västergötland är rik på fornlämningar från framför allt förhistorisk tid.

En arkeologisk utredning i området är utförd av Arkeologerna SHM i juli 2018, i samband med detaljplanearbetet. Inom planområdet finns två fornlämningar dokumenterade, gravhög RAÄ Herrljunga 10:1 samt stensättning RAÄ Herrljunga 10:2. En avgränsning av fornlämningarna har gjorts av länsstyrelsen. Ett område ca 25 meter kring fornlämningarna skyddas och föreslås planläggas som allmän platsmark- natur.

Bild 8. Utklipp från Riksantikvarieämbetes fornsök

Gravhög RAÄ Herrljunga 10:1

Invid Hagens sjukhem finns en stor hög som ligger på en blockrik moränförhöjning vilket ger högen ett monumentalt utseende och större storlek än i verkligheten. Undersökning av högen gjordes 1931 och högen är daterad till 400-500 talet efter Kristus. Högen är 18 meter i diameter och 2,5 m hög.

Stensättning RAÄ Herrljunga 10:2

Nordöst om högen (strax intill gångvägen), finns det en stensättning som är 13 meter i diameter.

Risker och buller

Det rekommenderade vägnätet för farligt gods i Herrljunga kommun utgörs av väg 181, som är sekundär transportväg för farligt gods. Planområdet ligger ca 500 meter från den sekundera transportvägen och bedöms därför inte vara i närheten av tunga transporter eller farligt gods.

Järnvägen Västra stambanan är primär led för farligt gods. Avstånd till Västra stambanan är ca 400 meter. Riskbedömning avseende transporter med farligt gods behövs inte göras i detaljplaner för områden som ligger utanför en zon på 150 meter från järnväg.

Planområdet ligger inte nära någon väg med hög trafikmängd. De närmsta vägarna är lokalgator i bostadskvarter där antalet fordonsrörelser per dygn är relativt få. Skyltad hastighet på dessa vägar är 50 km/h. Området bedöms därför inte vara utsatt för bullernivåer över gällande riktvärden enligt förordningen om trafikbuller (2015:216). De närmsta större vägarna är Södra Skolgatan som har ÅDT 1578 och en skyltat hastighet på 50 km/h söderut och 30 km/h mot Herrljunga centrum samt Storgatan som har en skyltat hastighet på 50 km/ och ÅDT 2053. Mellan närmsta tillkommande byggrätt är det ca 190 meter till Storgatan och ca 220 meter till Södra Skolgatan.

En översiktlig bedömning av bullernivåerna har gjort med hjälp av *”Hur mycket bullrar vägtrafiken?”* (Boverket/ SKL 2016) som visar att planområdet hamnar under de aktuella riktvärdena med god marginal. Utifrån detta bedömer kommunen att det inte finns något behov av en vidare bullerutredning.

Inom området har det inte drivits någon verksamhet som kunnat förorsaka markföroreningar.

Riksintresse totalförsvaret

Områden som har betydelse för totalförsvaret ska enligt miljöbalken 3 kap 9§ så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen.
Planområdet ligger inom försvarets influensområde för luftrum. Riksintresset omfattar bland annat hela Herrljunga tätort och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Ny bebyggelse

Detaljplanens syfte är att pröva möjligheten till att bygga ett demensboende, förskola samt nya bostäder i Herrljunga tätort. Förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument.

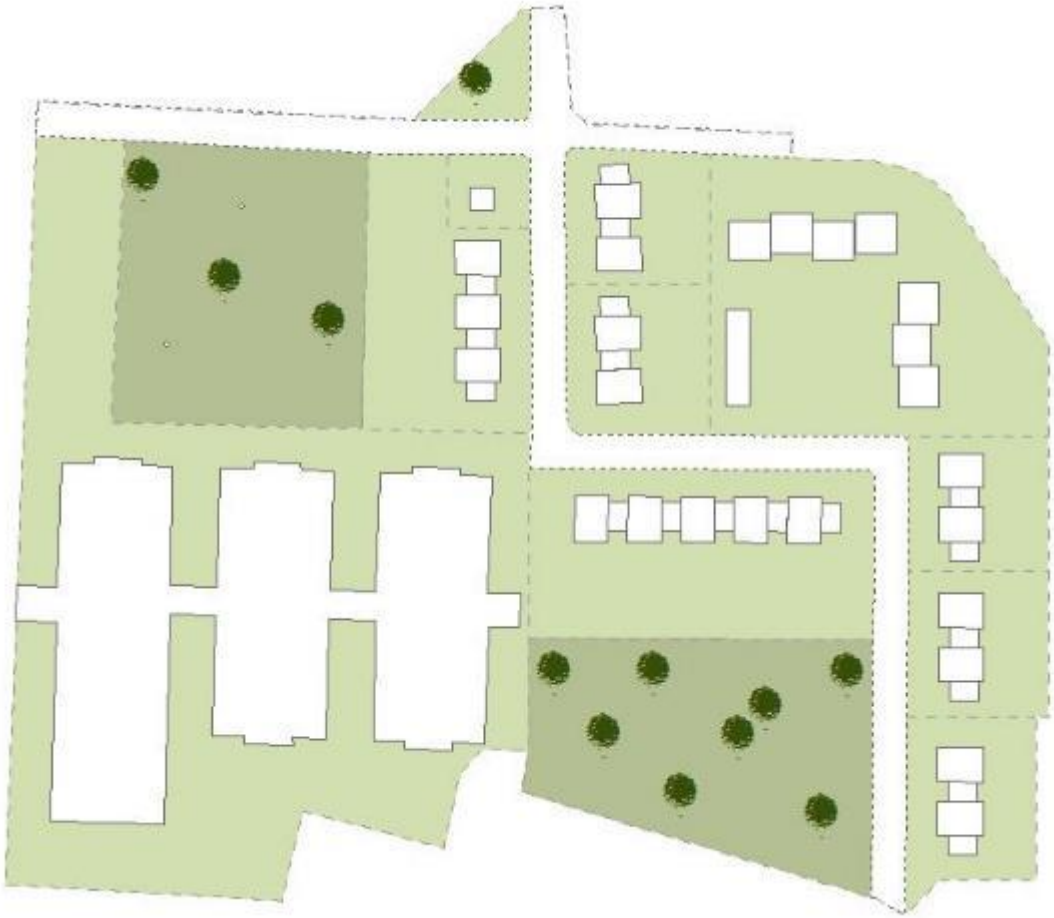

Bild 9. Förslag över möjlig bebyggelse inom planområdet. Herrljunga kommun och Metria AB

Demenscentrum

Befintliga äldreboendet Hagen, väster om föreslaget planområde, ska utvecklas till kommunens demenscentrum. För att kunna samla all kompetens samt att kunna erbjuda boende till personer med demenssjukdom behöver Hagen byggas ut. Projektet föreslås omfatta 40 nya lägenheter. Byggnaderna föreslås uppföras i ett plan, men möjlighet att i framtiden uppföra en andra våning skapas med detaljplanen.

Ärende 9

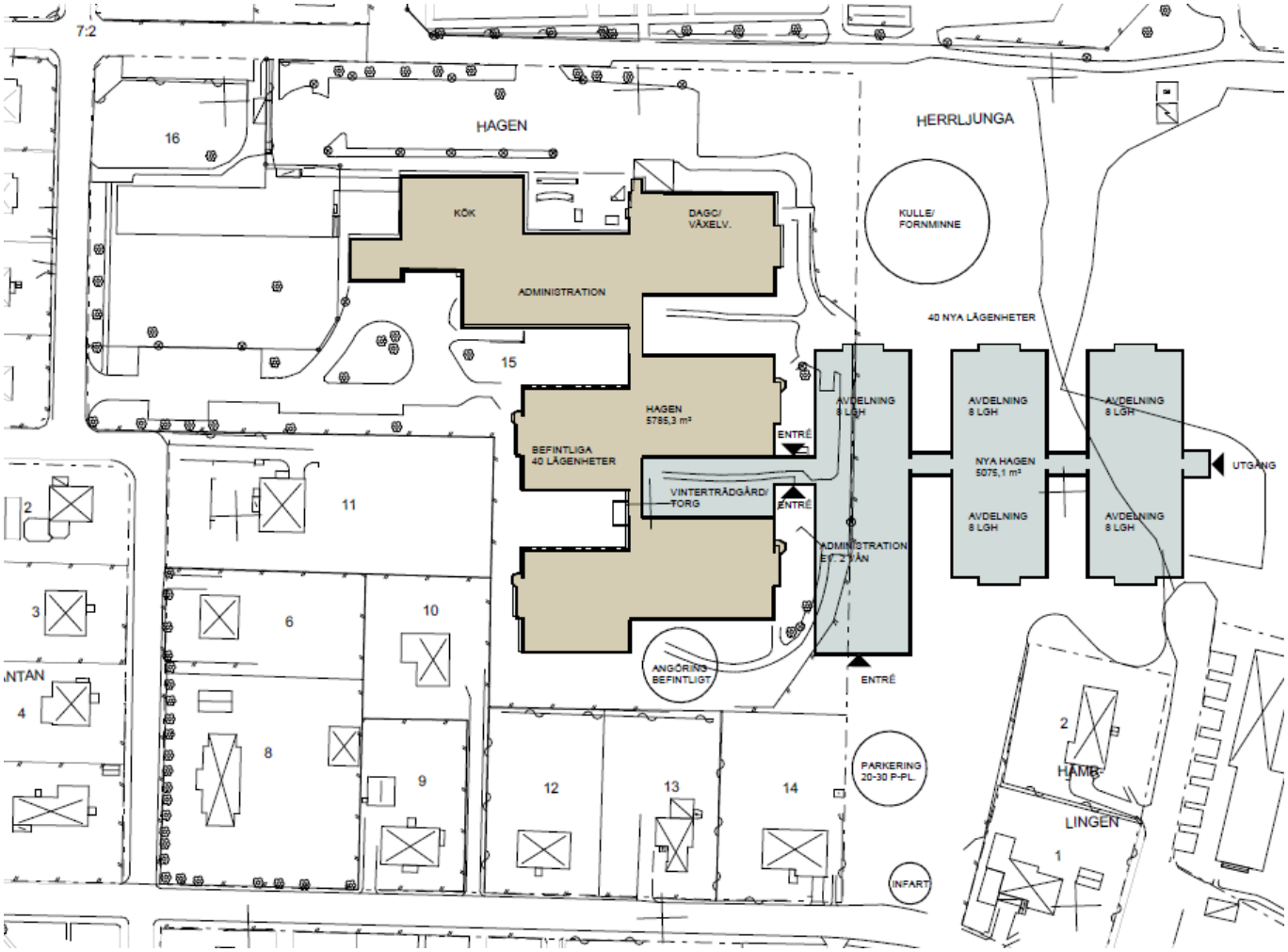

7:2
16
HAGEN
HERRLJUNGA
KÖK
DAGC/
VÄXELV.
KULLE/
FORNMINNE
ADMINISTRATION
40 NYA LÄGENHETER
15
HAGEN
5785,3 m²
AVDELNING
8 LGH
AVDELNING
8 LGH
AVDELNING
8 LGH
ENTRÉ
BEFINTLIGA
40 LÄGENHETER
NYA HAGEN
5075,1 m²
UTGÅNG
VINTERTRÄDGÅRD/
TORG
ENTRÉ
AVDELNING
8 LGH
AVDELNING
8 LGH
ADMINISTRATION
EV. 2 VÅN
2
11
3
6
10
ANGÖRING
BEFINTLIGT
ENTRÉ
4
8
9
12
13
14
PARKERING
20-30 P-PL.
2
HAMB-
LINGEN
1
INFART

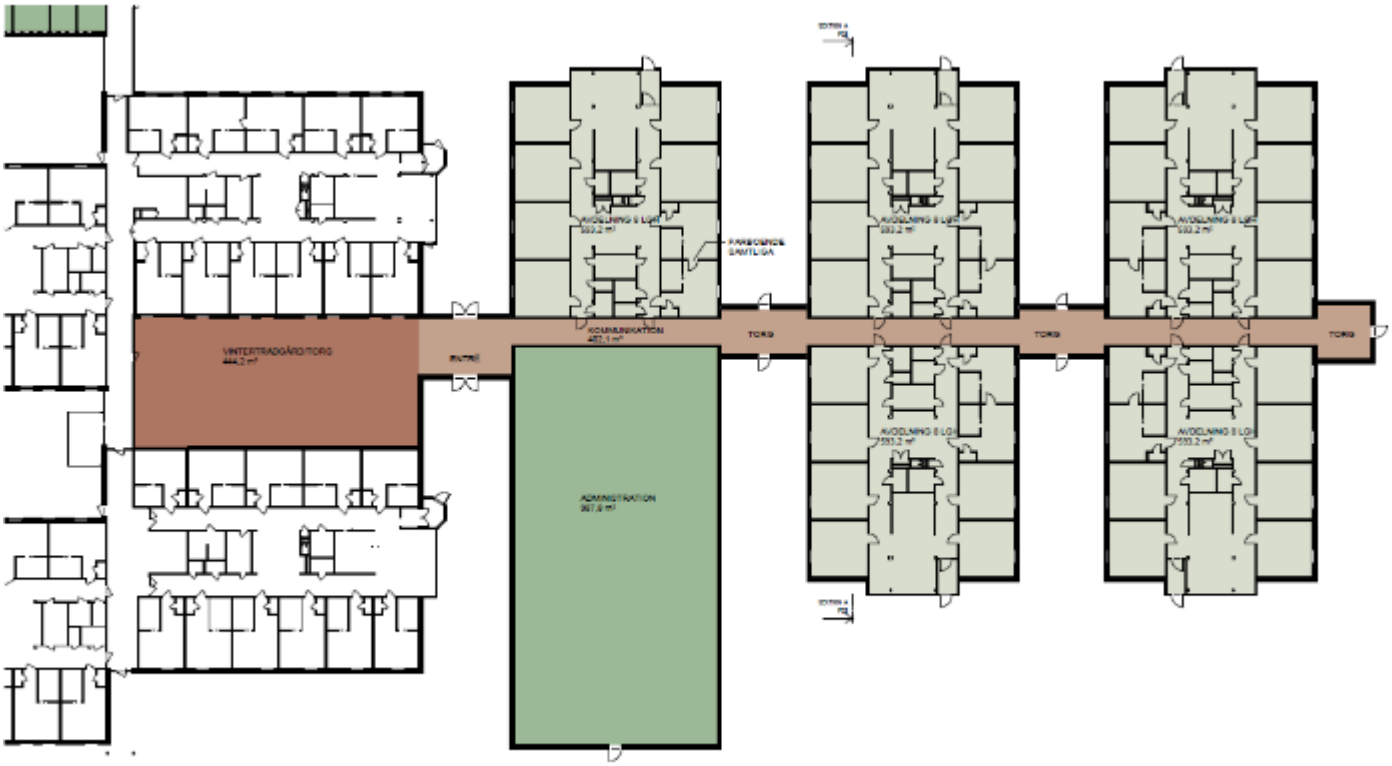

VINTERTRÄDGÅRD/TORG
ENTRÉ
KOMMUNIKATION
TORG
TORG
TORG
ADMINISTRATION

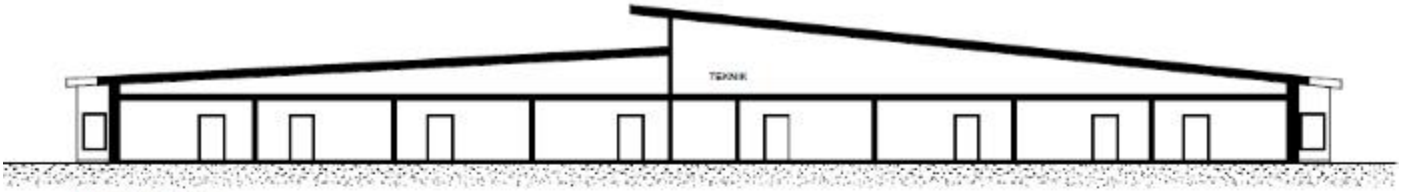

PRINCIPSEKTION
NYA AVDELNINGAR

INSPIRATIONSBILD
VINTERTRÄDGÅRD/TORGYTA

Bild 10,12 och 13. Förstudie utbyggnad av demenscenter. Herrljunga kommun och Krook & Tjäder.

Bostäder och förskola

Nya bostäder i form av exempelvis radhus, parhus eller kedjehus i två plan skapas i östra delen av planområdet. Föreslagen skiss rymmer ca 25 nya bostäder. Inom delar av området möjliggörs i detaljplanen förskola. Befintlig gatustruktur med Sveagatan, Prästgårdsgatan sammanlänkas med den nya kommunala gatan som föreslås i planförslaget.

Bild 14,15 och 16. 3D- modell över möjlig bebyggelse. Herrljunga kommun och Metria AB.

Gator och trafik

Tillfart till demensboendet i västra delen av planområdet sker genom befintlig infart från Sveagatan i nordväst. Området ansluts till via dessa vägar till det regionala vägnätet genom Storgatan respektive Stora Skolgatan. Nya parkeringsplatser för bil och cykel skall anordnas i samband med byggnationen. Förutom parkeringar för de boende ska även behov av personalparkering och besöksparkering tillgodoses.

Tillfart till bostäderna och förskolan i östra delen av planområdet sker via de befintliga gatorna Sveagatan och Prästgårdsgatan. Inom området planeras en enkelriktad gata från Sveagatan som ansluter till de tillkommande bostäderna. Gatan avslutas med en vändplats strax norr om Andregatan.

Trafikverkets trafikalstringsverktyg har använts för att uppskatta hur trafiken kan komma att öka som en konsekvens av exploateringen. Verktyget uppskattar det totala antalet resor området till 338 varav 109 bilresor.

Resultat

Antal resor (totalt, exkl. nyttotrafik)
Bästa skattning: 338 resor / dygn

Osäkerhet
Andelen av resorna som är baserade på trafikalstringstal med låg / medel / hög osäkerhet. Ju högre osäkerhet, desto försiktigare bör du vara när du tolkar resultaten.

Skattad färdmedelsfördelning

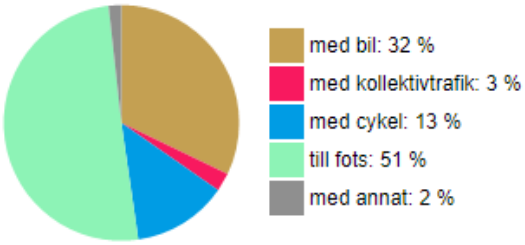

Resor per färdmedel (exkl. nyttotrafik)

	Bil	Kollektivtrafik	Cykel	Till fots	Annat	Totalt
Antal resor / dygn	109	9	44	171	6	338

Resor uppdelat efter markanvändning

Antal resor / dygn (exkl. nyttotrafik) fördelat per markanvändning

	Bil	Kollektivtrafik	Cykel	Till fots	Annat	Totalt
Radhus/parhus	73	5	24	71	5	178
Samhällsservice	36	3	20	100	1	160
Totalt	109	9	44	171	6	338

Bild 17. Resultat av trafikalstringsverktyg, Trafikverket.

Allmänna ledningar

Ny bebyggelse kan anslutas till det kommunala ledningssystemet för VA samt till kommunens fjärrvärmenät.

Markförhållanden

Marken i området har inga väsentliga nivåskillnader. De geotekniska förhållandena, huvudsakligen sand och sandig morän utgör inget hinder för etablering av föreslagen bebyggelse. Markfuktigheten i området är delvis hög.

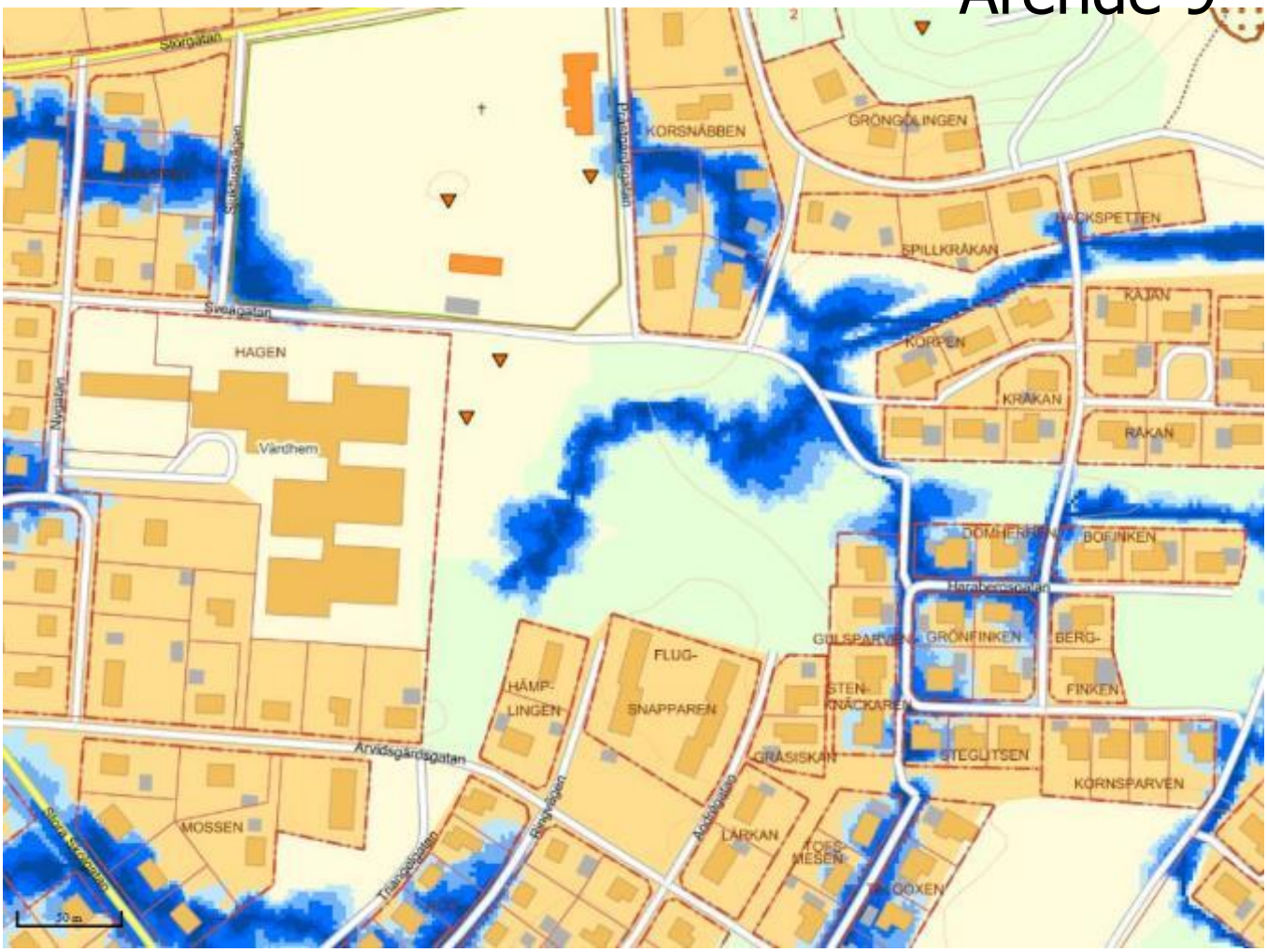

Bild 18. Markfuktighetskarta där blå färg visar områden som förväntas ha högre markfuktighet. Baserad på NH-data. Markfuktighetskartan, Metria.

Risk för skred och ras inom området föreligger ej. Herrljunga är lågriskområde för radon. För fastställande av grundläggningsmetod erfordras geoteknisk undersökning.

Inom området har det inte drivits någon verksamhet som kunnat förorsaka markföroreningar.

Offentlig och kommersiell service

Kvarteret Hagen ligger centralt i Herrljunga tätort, vilket gör att service och handel är lättillgänglig.

Herrljunga centrum med torget vid kommunhuset som viktigt offentligt rum och Storgatan med dess utbud att butiker och service finns på drygt 800 meters avstånd. Även bibliotek och sim- och idrottshall ligger inom 800-1200 m från området. Herrljunga järnvägsstation ligger ca 1000 m från planområdet.

De kommunala förskolorna Lyckan och Ugglan finns i Herrljunga tätort, ca 800 m från planområdet. Horsbyskolan F-6 finns ca 1200 m från planområdet. Kommunens högstadium är Altorpskolan 7-9, vilken också ligger inom ca 1200 m från området.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR, HUVUDMANNASKAP

Beskrivningen av genomförandefrågor har inte någon rättsverkan. Avgöranden i frågor som rör fastighetsbildning, gemensamma anläggningar för avlopp m.m. regleras genom respektive speciallag.

Tidplan-planprocessen

Planen genomförs med standardförfarande

Samråd kvartal 1 2019

Granskning kvartal 2 2019

Antagande kvartal 3 2019

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den tidpunkt då planen får laga kraft. Detaljplanen fortsätter att gälla även efter genomförandetidens utgång såvida inte kommunen fattar beslut om att upphäva detaljplanen eller att en ny detaljplan upprättas för området.

Huvudmannaskap, ansvarsfördelning

Anläggning	Anläggningens ägare	Genomförande-ansvarig	Driftsansvarig
Allmän platsmark			
NATUR	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
LOKALGATA	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
GC-väg	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
VA-ledningar	Herrljunga Vatten AB	Herrljunga kommun	Herrljunga Vatten AB
El, tele, bredband	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB
Gatubelysning	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB
Kvartersmark			
BD	Fastighetsägare	Fastighetsägare	Fastighetsägare
B	Fastighetsägare	Fastighetsägare	Fastighetsägare
BS	Fastighetsägare	Fastighetsägare	Fastighetsägare

Fastighetsrättsliga frågor

Allmänt

Fastighetsägare och rättighetshavare framgår av den till detaljplanen hörande fastighetsförteckningen.

All mark inom planområdet ägs idag av Herrljunga kommun.

Fastighetsbildning

Den del av fastigheten Herrljunga 6:3 som planläggs för demensboende tillförs fastigheten Hagen 15 som innefattar befintliga Hagens äldreboende.

De nya bostäder och/eller förskola som föreslås med detaljplanen bildar egna fastigheter genom lämplig lantmäteriförrättning.

Allmän platsmark inom planområdet ligger kvar inom del av fastigheten Herrljunga 6:3.

Avtal

Herrljunga kommun träffar avtal med fastighetsägare om villkoren för förvärv.

Servitut/ ledningsrätt
Mellan de två östra byggrätterna planläggs ett markreservat för allmännyttiga ledningar för att möjliggöra en ny dragning av VA-ledningar.

Ekonomiska frågor

Mark / fastighetsbildning

Alla kostnader förenade med fastighetsbildning i samband med detaljplanearbetet belastar Herrljunga kommun.

Plan- och bygglovavgift

Kommunen får enl.12 kap 9-11 §§ PBL ta ut kostnader för åtgärder som behövs för att upprätta detaljplaner genom s.k. planavgift. Vid bygglovsprövning inom planområdet ska plan- och bygglovsavgift enl. kommunens taxa tas ut för bygglovspliktiga åtgärder.

Övriga kostnader

Avgifter för anslutning till VA, fjärrvärme och bredband belastar exploatören. Anslutningskostnad betalas vid köp av fastigheterna enl. en av kommunfullmäktige fastställd taxa.

Avgift för gatukostnad ska inte tas ut.

Tekniska frågor

Vatten och avlopp
Planområdet ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Nya fastigheter förses med anslutningspunkter för dricks-/spillvatten. Möjlighet till VA-anslutning finns i anslutning till området. Befintliga VA ledningar genom nordvästra delen av planområdet omlokaliseras med detaljplanens genomförande.

En dagvattenutredning har genomförts av Vara Markkonsult AB och bifogas till planhandlingarna. Området föreslås anslutas till kommunens dagvattenledningar. Dagvattenledningarna måste flyttas och ett markreservat för allmännyttiga ledningar planläggs mellan de två östra byggrätterna för att möjliggöra den nya dragningen. Samtidigt skall det tas om hand lokalt och så långt möjligt inom fastigheten genom infiltration i mark. För att inte belasta det kommunala VA-nätet för mycket föreslås det anordnas kombinerade utjämnings- och perkolationsmagasin. Lämpliga magasinvolymer för magasinen finns i dagvattenutredningen. Kommunen avser att placera fördröjningsmagasin på den allmänna platsen planlagd för ”NATUR”. Placering och metod för dagvattenfördröjning beslutas i samråd med Herrljunga Vatten innan exploatering.

El, tele och bredband
Transformator som täcker områdets behov finns i området. Möjlighet till anslutning till det kommunala ledningssystemet för bredband samt till kommunens fjärrvärmenät finns i anslutning till området. Ledningsnät för el, tele och bredband finns i planområdets nordvästra del. Dessa ledningar bör kunna ligga kvar i sitt nuvarande läge med hänsyn till redovisad plankarta. Inom naturmarken i planområdets nordöstra hörn går det i dagsläget elledningar tillhörande Herrljunga Elektriska. Dessa ledningar planläggs inom användningen NATUR.

Parkeringar

Placering av nya parkeringsplatser inom fastigheterna skall ske i samråd med Plan-och byggenheten i samband med bygglovsprövningen.
Placering och behov av antal nya p-platser för bil och cykel för demenscentrat och förskola utreds i bygglovsskedet.

MEDVERKANDE

Planen har upprättats av kommunarkitekt Emil Hjalmarsson med Lena-Britt Björklund som administrativt stöd. Medverkande konsulter från Metria AB har varit planarkitekterna Ida Hellman, Viktor Ljungström och Kajsa Rieden.

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Emil Hjalmarsson

Tjänsteskrivelse
2019-09-19
DNR B 104/2016 DPL

Antagande Detaljplan för Horsby etapp 2, Horsby 2:60 m.fl.

Sammanfattning

Planens syfte är att medge byggnation av bostäder dels som markbostäder i form av villor, radhus och kedjehus, dels som tvåvånings flerbostadshus samt möjliggöra förskola. Genom planförslaget skapas förutsättningar för nya bostäder i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

Området kan rymma ca 50-70 bostäder, beroende av val av upplåtelseform. Området medger friliggande villor, parhus, radhus och flerbostadshus samt förskola.

Planområdet är beläget strax utanför Herrljunga tätort med närhet till såväl service och kollektivtrafik som grönområde och rekreation. Planområdet bedöms lämpligt för bebyggelse i två våningar. Detaljplanen säkerställer även bevarande av fornlämningar som finns på platsen

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-09-19
Planbeskrivning
Granskningsutlåtande
Plankarta

Förslag till beslut

- Bygg- och miljönämnden antar detaljplan för Horsby etapp 2, Horsby 2:60 m.fl. enligt plan- och bygglagen 5:27.

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

För kännedom till: Kommunstyrelsen

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Emil Hjalmarsson

Bakgrund

Kommunstyrelsen har 2010-09-13 KS § 139, beslutat uppmana Bygg- och miljönämnden att upprätta detaljplan. Bygg- och miljönämnden har 2010-10-26, BMN § 62 uppdragit åt Bygg- och miljöförvaltningen att påbörja planarbetet. Nuvarande planområde togs bort efter samrådet och planarbetet avbröts för nuvarande område. Ett nytt beslut om att starta igång planarbete för Horsby 2 togs i samband med att en arkeologisk utredning beslutades godkännas och en uppdragsbeställning gjordes. Tjänsteskrivelse 2016-10-28.

Planen har stöd i översiktsplanen, är inte av stor vikt eller har principiell betydelse och medför inte en betydande miljöpåverkan. Planen bedöms därmed enligt 5 kap 7 § PBL genomföras med standardförfarande. Bygg- och miljönämnden kan besluta om antagande.

Detaljplanen har varit ute på samråd 12 december 2018 - 28 januari 2019. Efter samrådet har planen reviderats och varit ute på granskning 17 maj - 4 juni 2019. Synpunkter från samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse och synpunkter från granskningen har sammanställt i ett granskningsutlåtande.

Ekonomisk bedömning

Planavgift tas ut i samband med bygglov.

Miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplanen bedöms inte medföra en sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken krävs. Underlag för behovsbedömning finns som bilaga till detaljplanen.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 2:2 ska miljökvalitetsnormer enligt Miljöbalken (MB) 5:3 iakttas vid planering och planläggning. Planen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Motivering av förslag till beslut

Genom planförslaget skapas förutsättningar för nya bostäder samt förskola i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN
Plan- och byggenheten

Detaljplan för Horsby etapp 2, Herrljunga kommun.

Samrådsredogörelse 2019-05-14

Samrådsskede
Förslag till rubricerad plan har under tiden **2018-12-12 – 2019-01-28** varit föremål för samråd.

Granskningsskede
Efter samråd har planen reviderats och granskning sker tiden **2019-05-17 - 2019-06-03.**

Synpunkter
Bygg- och miljöförvaltningen har nedan sammanfattat synpunkter från samrådsskedet, i första hand de som berör plankartan (det juridiskt bindande dokumentet). Bygg- och miljöförvaltningens förslag till revideringar av plankartan framgår också (samt vissa revideringar av illustrationskartan och planbeskrivningen).

Följande skriftliga yttranden har inkommit (om anmärkningar finns mot den kommande juridiskt bindande plankartan, har detta markerats med ett x):

Myndigheter, nämnder m.fl.:		**Anmärkn**
		-
1.	Länsstyrelsen, yttrande 2019-01-21	-
2.	Lantmäteriet, yttrande 2019-01-16	-
3.	Trafikverket, yttrande 2019-01-21	-
4.	Herrljunga vatten 2019-01-25	-
5.	Herrljunga Elektriska 2019-01-24	-
6.	Polismyndigheten 2019-02-05	-
7.	SGI, 2019-01-04,	-
8.	Räddningstjänsten 2019-01-21	-
9.	Vattenfall distribution AB 2018-12-17	-
10.	Försvarsmakten, 2019-01-04	

Sakägare

11 Skogsstjärnan 1, yttrande 2019-01-20	x
12 Horsby 4:5, yttrande 2018-12-27	-

Bostadsrättsinnehavare och hyresgäster

Övriga

13 Harsyran 1, yttrande 2019-01-14	x
14 Daggkåpan 2, yttrande 2019-01-22	x
15 Harsyran 3, yttrande 2019-01-18	x

Synpunkter	Kommentarer
1. Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).	Noteras
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen kan accepteras och därför inte kommer att prövas av Länsstyrelsen om den antas.	
Länsstyrelsen befarar inte att: • Riksintresse kommer att skadas påtagligt • Mellankommunal samordning blir olämplig. • Miljökvalitetsnormer (MKN) inte följs • Strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser • Bebyggelse blir olämplig för människors hälsa och säkerhet.	Noteras
Råd enligt PBL och MB	
Dagvatten Planen innebär ökade hårdgjorda ytor. En dagvattenutredning bör tas fram som inte bara klargör behov av fördröjning av dagvatten utan även behov av rening. Av dagvattenutredningen ska också framgå till vilken recipient dagvatten avleds och om denna omfattas av MKN för vatten. Ev. påverkan på miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster ska bedömas och bedömningen ska motiveras.	En dagvattenutredning har tagits fram och lagts in i planbeskrivningen.
Mark avsedd för dagvattenhantering bör reserveras och i möjligaste mån förses med bestämmelse på plankartan.	Mark för dagvattenhantering finns inom område NATUR.
Vid planering och utformning av dagvattenhantering inom området ska hänsyn tas till förekomst av markföroreningar.	Noteras
Markavvattning Sumpskogar ligger i eller nära planområdet. Åtgärder som utförs i syfte att varaktigt öka en fastighets lämplighet för tex byggnation genom torrläggning eller invallning av mark kan innebära markavvattning. Att anlägga en vall eller annan anläggning i eller vid vattenområde kan innebära markavvattning. Frågan att utreda om det krävs	Inget område med öppet vatten förekommer. Områden med sumpskog ligger i den sydöstra delen men påverkas inte av någon ny bebyggelse och kommer ligga som NATUR i detaljplanen för att säkerställa att denna del bevaras och inte påverkas av ny bebyggelse

åtgärder som innebär markavvattning ska prioriteras i det fortsatta planarbetet och beskrivas i planhandlingen. I Västra Götalands län är markavvattning förbjuden och om så avses utföras krävs dispens/tillstånd från Länsstyrelsen.

Hållbara transportmedel

Kommunen bör undersöka hur förutsättningarna för hållbara transportmedel gång, cykel och kollektivtrafik ser ut och kan förbättras.	Det är goda förutsättningar för att använda hållbara transportmedel. Gång- och cykelstråken är väl utbyggda. I Samband med projekteringen av ny gata kommer även ny överfart vid Horsbyvägen att anläggas för att säkert kunna ta sig till och från området.

Geoteknisk stabilitet

Planområdets säkerhet mot skred bedöms vara tillfredställande.	Noteras.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.	Noteras

2. Lantmäteriet

Inga synpunkter	Noteras

3. Trafikverket

Inget att erinra mot detaljplanen då avståndet till statlig infrastruktur är relativt stort.	Noteras.

4. Herrljunga vatten

För anslutning av vatten, avlopp och dagvatten måste vår planering ske i samarbete med projektören för detta område.	Synpunkten skickas vidare till tekniska kontoret för beaktande i fortsatta planeringsarbetet.
För att en god vattenförsörjning ska kunna hållas krävs vid denna utbyggnad en rundmatning mot furustigen.	Noteras.
Utredning för hantering av dagvatten bör göras.	En dagvattenutredning är framtagen för den nya etappen och visar hur man kan ta hand om dagvattnet tillsammans med etapp 1 och den infrastruktur som finns på plats.

5. Herrljunga Elektriska

Anslutning av el och bredband måste planeras i nära samband med projektör. Vi kommer behöva bygga anläggning för el och bredband på terrass i nya gator.	Synpunkten skickas vidare till tekniska kontoret för beaktande i fortsatta planeringsarbetet.

Möjlighet till fjärrvärmeanslutning saknas i området	Noteras.
6. Polismyndigheten	
Synpunkter ang inbrottsrisk som är något man kan ta med sig i fortsatta planeringen. Området är omgärdat av skog vilket är vanligaste vägen för en inbrottstjuv.	Noteras.
Växtlighet bör hållas låg.	Växtligheten skall sparas så långt det är möjligt intill bostäderna för att skapa ett naturnära boende.
Förskolor/skolgårdar blir ofta samlingsplats för ungdomar.	Noteras. Utformning av skolgård är inget som hanteras i detaljplanen.
Trafikseparera de olika trafikantslagen.	Trafik kommer att vara separerad.
7. SGI	
Planområdets säkerhet mot skred bedöms vara tillfredställande. SIG har inga invändningar mot denna bedömning och har inga övriga frågor eller synpunkter på planförslaget	Noteras.
8. Räddningstjänsten	
Inga synpunkter så länge byggnationen håller sig inom Boverkets byggregler gällande brandskydd.	Noteras
9. Vattenfall	
Inga synpunkter	Noteras
10 Försvarsmakten	
Inga synpunkter	Noteras
11 Skogsstjärnan 1	
Då det är tänkt att bevara skog/vegetation mellan gatorna på etapp 2 vill vi även ha skog kvar emellan etapp1 och etapp 2 vilket det inte är i nuvarande detaljplan. Vi vill ha en liten trädgräns kvar för att skilja av etapperna något. Detta skulle kunna ordnas genom att antingen förflytta hela etappen 20-30 meter inåt eller att man flyttar/tar bort de tomterna närmast etapp 1.	Området mellan etapp 1 och etapp 2 är planlagd som NATUR och är således naturmark. Ingen bebyggelse kommer uppföras inom denna mark. Även all mark utanför tomter i etapp 1 är planlagd som NATUR. Befintlig skog kalhöggs vid anläggningen av etapp 1 men denna kommer växa upp igen efter återplantering och fungera som en gräns. En inventering görs av träd som växt upp och vad som skall kompletteras. Ytterligare 5 meter närmast stenmuren planläggs som natur.
Förskola som är tänkt att ligga på höjden mot etapp 1/Violgatan bör kunna flyttas mot mer	Möjligheten att bygga förskola flyttas längre in i

avskild plats istället som för nu.
Säkert övergångsställe önskas från etapp 1-2 över Horsbyvägen mot Horsbyskolan/centrum.
Alla gator bör asfalteras i sin helhet och inte som det är nu på etapp1 där halva körbanan är grus.

området. Ett övergångsställe planeras i samband med att de nya gatorna för etapp 2 projekteras.

Gatorna på etapp 1 asfalteras i sin helhet sommar 2019.

12 Horsby 4:5

Eftersom det nya området gör att det gula och det röda spåret försvinner måste projektet innehålla förslag och även ekonomin för en lösning. Om inte detta ingår nu så är risken att det aldrig får en lösning. Dessa spår är mycket viktiga och flitigt använda av invånare i ett stort upptagningsområde runt omkring.

Det gula och det röda spåret kommer delvis försvinna pga av exploatering av området. Området är utpekat i kommunens översiktsplan för bostadsbyggande och avvägningar har gjorts mellan olika intressen där mark för nya bostäder prioriterats.

Spåren kan delvis vara kvar i området och gå via de lokalgator som byggs och vidare ut i naturen.

En ny lösning för alternativa spår utanför planområdet hanteras inte i denna detaljplan.

13 Harsyran 1

Då man kan utläsa i både Etapp 1 och Etapp 2 att naturmark/skogsmark skall avgränsa tomter likväl etapperna anser vi inte att föreslagen detaljplan uppfyller detta.

Området mellan etapp 1 och etapp 2 är planlagd som NATUR och är således naturmark. Befintlig naturmark kalhöggs vid anläggningen av etapp 1 men denna kommer växa upp igen med ny lövskog och bilda en naturlig gräns mellan etapperna.

Genom den placering av tomter i nordväst i direkt anslutning mot etapp 1 erhålls ingen naturlig skogsmark med trädgräns, då marken sluttar kraftigt direkt efter den stenmur som utgör tomtgräns mot Etapp 1 samt att det idag är ett kalhygge från den avverkning som gjordes för etapp 1.

Etapp 2 var från början inkluderad i detaljplanen för Horsby men togs bort efter samrådet då det krävdes ytterligare utredningar. Etapp 2 ligger på samma plats som det ursprungliga förslaget och har inte flyttats närmare etapp 1.

Det förslag som idag är framtaget medför vid en byggnation, att de hus som byggs på denna platå har direkt insyn i de hus samt trädgårdar som idag finns på etapp 1. Detta skulle strida mot det som tidigare sagts och skrivits gällande natur/skogsmark mellan områdena samt att detta förstör den känsla som området har idag där skogen utgör en mycket viktig del. Detta är också en av de viktigaste aspekterna för oss som har köpt tomt och byggt i området, att känslan av att bo nära skog och natur bibehålls även efter att Etapp 2 är klart.

Stora delar i både etapp 1 och etapp 2 är planlagda som NATUR och intill planområdet angränsande naturmark. Tomt närmast etapp 1 tas bort och planläggs som natur. Komplettering och plantering av träd kommer ske i samband med projektering av etapp 2.

Förslag på att flytta eller helt ta bort de tomter som är tänka att byggas närmast etapp 1.

Utformningen av etapp 2 är samma som tidigare fanns med i detaljplanen vid samrådet för Horsby innan man delade upp planen. Området är anpassat efter stigar, stenmurar och för att

det skall finnas naturmark mellan varje gata.

Lövskog kommer växa upp i område för NATUR och bilda en naturlig skogsgräns. Uppvuxen natur kommer inventeras och kompletteras.

Ytterligare 5 meter närmast stenmuren planläggs som natur.

Föreslagna placeringar av tomter som tillåter byggnation av förskolor bör flyttas längre in i etapp 2.

Möjligheten att bygga förskola flyttas längre in i området mot skogen.

Vid den i underlaget för entreprenaden av gatorna runt etapp 1 ej ännu utförda toppbeläggning förutsätter vi boende i området att gatorna i sin helhet asfalteras.

Gatorna på etapp 1 asfalteras i sin helhet sommar 2019.

I dagsläget finns ingen sammanbyggnad av gång- och cykelvägarna i området med gång- och cykelbanorna i tätorten.

Ett övergångsställe från Rosvägen över Horsbyvägen kommer uppföras i samband med att de nya gatorna för etapp 2 byggs.

Vi ser gärna att kommunen sätter upp soptunnor ut med GC-vägen längst Rosvägen.

Noteras, synpunkten vidarebefodras till tekniska förvaltningen.

Vi vill att kommunen ej planerar en sammanbyggnad av Horsby etapperna med framtida ej ännu planerat bostadsområde vid Furulund, då skulle detta skapa en förbindelseväg/genomfartsled med ökad trafik som följd.

Planarbetet för Furulund är ej ännu påbörjat och framtida vägsträckningar är inte utredda. Det är omöjligt att i detta planarbete svara på hur eller var framtida gator kommer anläggas. En del mark som angränsar till dessa områden ägs inte av kommunen och är inget som aktivt planeras.

Vid projektering av förlängningen av Rosvägen upp till etapp 2 önskar vi att man försöker hålla ner vägen i terrängen så mycket som möjligt för att minska trafikbuller.

Noteras, synpunkten vidarebefodras till tekniska förvaltningen.

14 Daggkåpan 2

Det framgår i både etapp 1 och 2 att naturmark/skogsmark skall skilja områdena åt. Den yta som nu planeras verka som denna mark är idag ett kalhygge som sluttar från etapp 2 till 1. Den föreslagna placeringen av tomter på etapp 2 kommer att medföra att det inte finns någon naturlig trädgräns mellan områdena.

Området mellan etapp 1 och etapp 2 är planlagd som NATUR och är således naturmark. Befintlig naturmark kalhöggs vid anläggningen av etapp 1 men denna kommer växa upp igen och fungera som en naturlig gräns. Tomt närmast etapp 1 tas bort och planläggs som natur och ytterligare 5 meter närmast stenmuren planläggs som natur.

Vi som valt att bosätta oss på etapp 1 idag och de Herrljungabor som kommer vilja bosätta sig på etapp 2 har en sak gemensamt, önskan om

Etapp 2 var från början inkluderad i detaljplanen för Horsby men togs bort efter samrådet då det krävdes ytterligare utredningar. Etapp 2 ligger på

ett hem med närhet till naturen, vilket etapp 1 också marknadsfördes som. Om etapp 2 placeras så som föreslagen detaljplan nu ligger kommer alla träd i nordvästlig riktigt att försvinna och med dem även den naturnära känslan som finns idag.

samma plats som det ursprungliga förslaget och har inte flyttats närmare etapp 1. Uppvuxen natur kommer inventeras och kompletteras.

Strävan efter att bevara så mycket som möjligt av naturen på etapp 2 borde även innefatta att bevara denna känsla mellan etapperna. Då det till och med finns en trädgräns mellan norra och södra etapp 1 vore det ytterst oansvarigt att inte även bibehålla en trädgräns mellan etapp 1 och 2.

Området är planlagt som NATUR och kommer växa upp och bilda en naturlig gräns mellan etapp 1 och etapp 2.

Ta bort de tomter på etapp 2 som föreslås ligga intill stenmuren och låt träden stå kvar. Om antalet tomter är det viktiga, placera då ut dessa tomter på någon annan av de andra gatorna längre in på området.

Utformningen av etapp 2 är samma som tidigare fanns med i detaljplanen vid samrådet för Horsby innan man delade upp planen. Området är anpassat efter stigar, stenmurar och för att det skall finnas naturmark mellan varje gata. Lövskog kommer växa upp i område för NATUR och bilda en naturlig skogsgräns. Komplettering och plantering av träd kommer ske i samband med projektering av etapp 2.

Placering av en förskola bör ligga längst in i området.

Möjligheten att bygga förskola flyttas längre in i området.

Rosvägen och de gator som finns på etapp 1 bör asfalteras.

Gatorna på etapp 1 kommer asfalteras i sin helhet sommar 2019.

Cykelbanan från Rosvägen bör byggas ihop med redan befintlig cykelbana och ett övergångsställe bör anläggas.

Ett övergångsställe planeras i samband med att de nya gatorna för etapp 2 projekteras.

15 Harsyran 3

Vi anser att etapp 2 kommer att hamna för nära etapp 1 och inte lämna nog med naturområden emellan. När vi byggde vårat hus på Violgatan fick vi besked av kommunen att etapp 2 skulle beläggas mycket längre in i skogen än vad er plankarta visar.

Etapp 2 var från början inkluderad i detaljplanen för Horsby men tog bort efter samrådet då det krävdes ytterligare utredningar. Etapp 2 ligger på samma plats som det ursprungliga förslaget och har inte flyttats närmare etapp 1.

Vi är rädda att mycket träd och natur mellan etapperna kommer att bli fattigt. Även planerna på en skola i området önskas ej, högre ljudnivå och ökad trafik kommer medföras, dessutom finns det redan en skola endast 300 meter bort.

Alla mark mellan tomterna i etapp 1 är planlagd som NATUR och där kommer träd, buskar mm växa upp efter tid. I etapp 2 skall all natur mellan tomtmarken även sparas.

Detaljplanen möjliggör endast en mindre etablering av förskola. Horsbyskolan ligger i närheten men behov av ytterligare förskoleplatser kan bli aktuellt i framtiden. Områden där förskola möjliggörs flyttas längre in i området.

Det ska också påpekas att vi saknar ett övergångsställe som går från Rosvägen över Horsbyvägen. I nuläget finns inget alls och man tvingas gå över en trafikerad väg. Det utgör en fara, speciellt för barn.

Ett övergångsställe planeras i samband med att de nya gatorna för etapp 2 projekteras

Sammanfattning och revideringar

Med anledning av framförda synpunkter föreslår **Bygg- och miljöförvaltningen** följande revideringar av Plankarta med bestämmelser (dessutom görs kompletteringar under rubriken Upplysningar på plankartan, av Planbeskrivning samt av Illustrations-karta):

- Plankartan ändras och möjligheten att bygga förskola flyttas längre in i området.
- En dagvattenutredning har tagits fram och lagts till i planbeskrivningen.
- Tomt närmast etapp 1 tas bort och planläggs som natur.
- En fem meter bred korridor planläggs som natur närmast stenmuren som delar etapp1 från etapp 2.

Sakägare med synpunkter från samrådet som inte tillgodosetts

Skogsstjärnan 1

- Ta bort tomterna närmast etapp 1

Horsby 4:5

- Planera för nya motionsspår då de befintliga spåren i området försvinner vid exploatering.

Övriga med synpunkter från samrådet som inte tillgodosetts

Harsyran 1, Harsyran 3, Daggkåpan 2

- Ta bort tomterna närmast etapp 1

Fortsatt arbete
Bygg och Miljönämnden föreslås besluta att anta detaljplanen.

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

Vara Markkonsult AB

Herrljunga kommun

DAGVATTENUTREDNING INFÖR NY DETALJPLAN FÖR SÖDRA HORSBY ETAPP 2, HORSBY 2:60 M.FL.

Datum	2019-03-18
Uppdragsgivare	Herrljunga kommun
Granskad av	Magnus Stensson, Vara Markkonsult AB

Ingemar Olsson

Vara Markkonsult AB
Box 161
534 23 VARA
Tel: 0512-123 80
e-post: ingemar@markkonsult.se

Vara Markkonsult AB

Innehållsförteckning

1. Inledning 3
Bakgrund och syfte..... 3
Underlag och tidigare utredningar 3

2. Områdesbeskrivning 4
Orientering 4-6

3. Befintliga dagvattenförhållanden 7
3.1 Befintlig dagvattenavrinning 7
3.2 Förutsättningar..... 7
3.3 Recipient 7
3.4 Nuvarande dagvattenflöden 7-8

4. Framtida dagvattenhantering 8
4.1 Framtida dagvattenflöden 8
4.2 Erforderliga magasinsvolymer 9
4.3 Utformning av utjämningsmagasinen 9-10
4.4 Lokalisering av utjämningsmagasinen 10
4.5 Påverkan på MKN 10

Vara Markkonsult AB

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

I västra kanten av Herrljunga tätort skall en ny detaljplan upprättas för del av Horsby 2:60 m. fl.
Planen möjliggör utbyggnad av bostäder dels som markbostäder i form av villor, radhus och kedjehus, dels som tvåvånings flerbostadshus som möjliggör förskola.
Planområdet är idag ett obebyggt delvis kuperat skogsområde.

Vara Markkonsult AB har fått i uppdrag att ta fram en dagvattenutredning som skall beskriva rådande dagvattenförhållanden samt lämna förslag till hur den framtida dagvattenhanteringen inom området skall utformas.
Syftet med utredningen är att tillse att dagvattnet i möjligaste mån tas om hand lokalt genom infiltration samt att dagvattenflödena fördröjs vid stora nederbördsmängder.

1.2 Underlag och tidigare utredningar

Utöver kartverket har följande material använts som underlag:

- Primärkarta över Vårgårda tätort utvisande bebyggelsetyper mm.
- Planförslag avseende del av Horsby 2:6 m. fl. Herrljunga tätort och kommun.
- Svenskt Vattens publikation P 110.

Vara Markkonsult AB

2. Områdesbeskrivning

2.1 Orientering

Planområdet

Figur 1. Förslag till detaljolan Södra Horsby Etapp 2.

Vara Markkonsult AB

Avrinningsområde för dagvattnet.

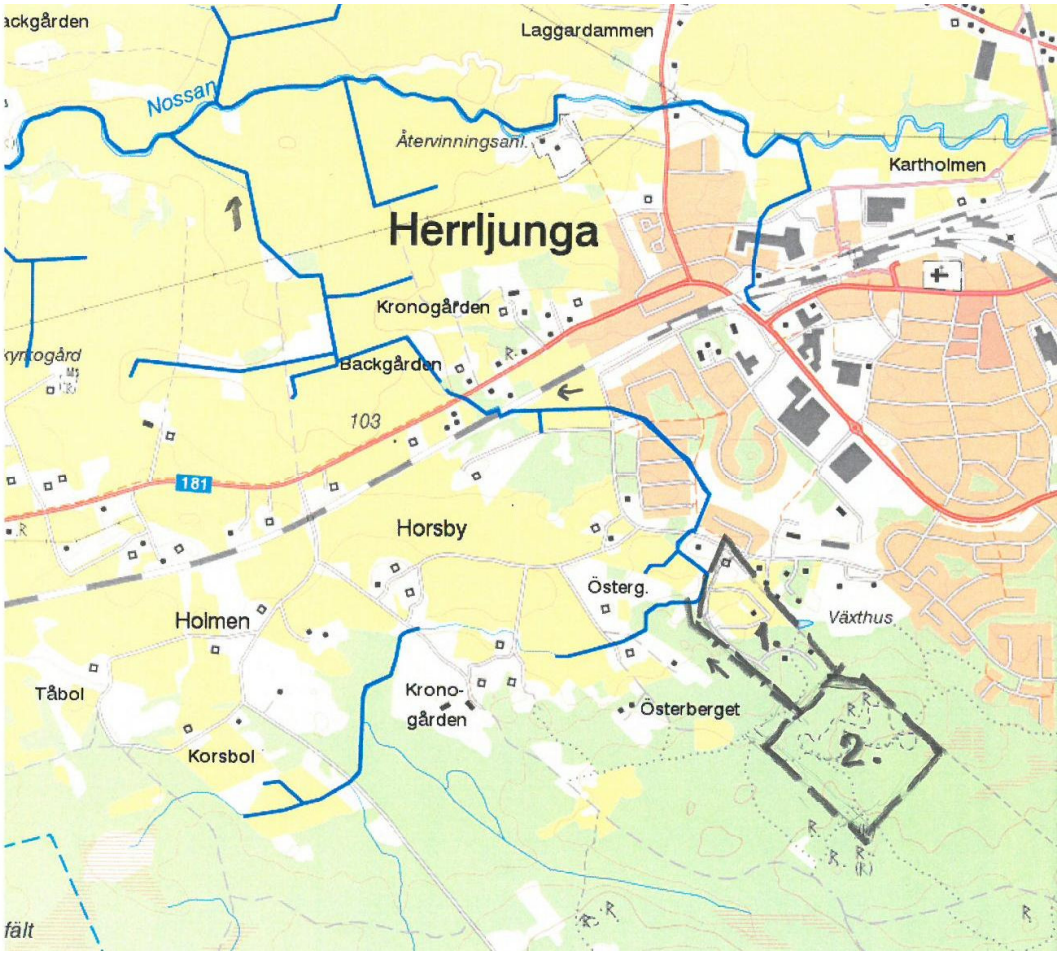

Figur 2. Avrinningsområden för dagvatten med utlopp i Nossan för Södra Horsby Etapp 1 och 2.

Vara Markkonsult AB

Befintligt VA-nät, Södra Horsby Etapp 1

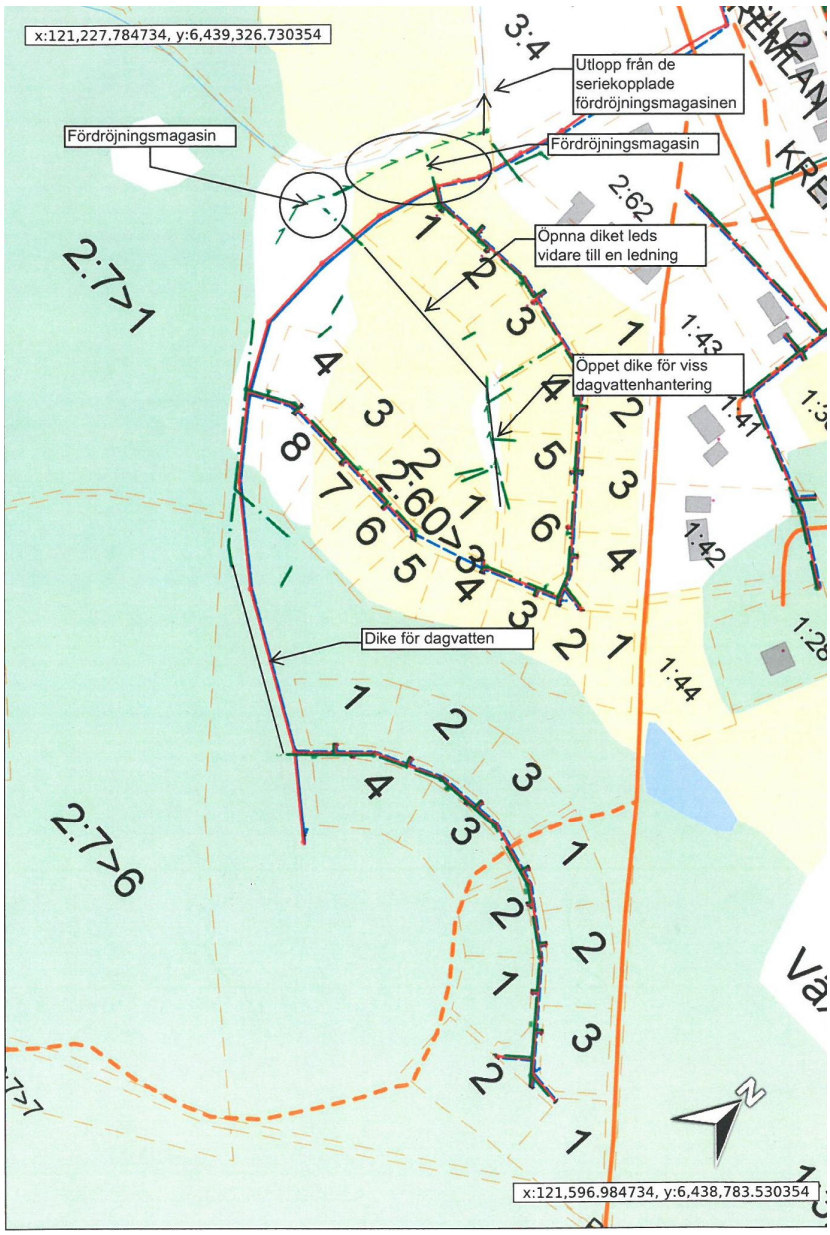

Figur 3. Befintligt VA-nät för Södra Horsby Etapp 1.

Vara Markkonsult AB

3. Befintliga dagvattenförhållanden

Utredningen skall visa hur dagvatten tas om hand i nuläget samt hur det skall omhändertas efter exploateringen för att inte påverka dagvattensystemet negativt.
Eftersom dagvattennätet från planområdet för Södra Horsby Etapp 1 avleds till samma dikningsföretag som aktuella området Södra Horsby Etapp 2 har båda områdena tagits med i utredningen. Båda områdena kommer att kopplas till samma utjämningsmagasin.

3.1 Befintlig dagvattenavrinning

Dagvattnet från planområdet infiltreras till största delen i marken men kan vid stora nederbördsmängder och vid tjälad mark avledas via befintliga dikningsföretag till Nossan ca 3 km från planområdet.

3.2 Förutsättningar

Området skall dimensioneras för regn med 10 års återkomsttid.

3.3 Recipient

Dagvattnet från Herrljunga tätort avleds till recipienten Nossan. Vattenförekomsten Nossan - Hudene till Fåglum har måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god.

3.4 Beräkning av nuvarande dagvattenflöden

Beräkning av nuvarande dagvattenflöden från såväl Etapp 1 som Etapp 2 har utförts med rationella metoden i enlighet med Svenskt Vattens publikation
P110. Metoden baseras på avrinningsområdets area, nederbördsintensitet samt regnets varaktighet.

Flödesberäkning har utförts för de aktuella planområdena. Avrinningsområdena är relativt små varför rinntiden är mindre än 10 minuter. Beräkningarna har därför baserats på ett 10-minutersregn.
Avrinningen från planområdena innan exploatering har beräknats till 41 respektive 63 l/s vid ett 10-minutersregn med 10 års återkomsttid.

Beräkningen redovisas i tabell 1.

Vara Markkonsult AB

Nuvarande dagvattenflöde			10-årsregn med 10 minuters varaktighet	
Planområde	**Total area (ha)**	**Avr. koeff φ**	**Reducerad area (ha)**	**Flöde (l/s)**
Skogsmark				
Etapp 1	3,57	0,05	0,179	41
Etapp 2	5,5	0,05	0,275	63

Tabell 1. Dagvattenflöden innan exploatering.

4. Framtida dagvattenhantering

4.1 Framtida dagvattenflöden

Planområdets dagvattenflöde har beräknats med utgångspunkt från den bebyggelse som redovisats på en illustrationskarta över området.
Samma förutsättningar avseende återkomsttid, varaktighet och avrinningskoefficient som tidigare har tillämpats. Dock har avrinningskoefficienten för tomtmark reducerats till 1/3 av rekommenderat värde eftersom enligt planbestämmelserna lokal infiltration av dagvatten från tomtmark skall ske.

De deltagande ytornas area, avrinningskoefficient och flöden visas i Tabell 2. I enlighet med Svenskt Vattens rekommendation har flödena uppräknats med en säkerhetsfaktor på 1,25 för framtida klimatförändringar.

Framtida dagvattenflöde						
Slag	***Areal, ha***	***Avr koeff***	***Areal, reducerad***	***Regnintensitet l/s ha***	***Flöde***	***Totalt***
Etapp 1						
Gator	0,67	0,8	0,536	228	122	
Tomtmark	2,9	0,09	0,261	228	60	182
			0,797			
Etapp 2						
Gator	0,98	0,8	0,784	228	179	
Tomtmark	4,52	0,09	0,407	228	93	272
			1,191			

Tabell 2. dagvattenflöde från framtida bebyggelse.

Vara Markkonsult AB

4.2 Erforderliga magasinsvolymer

Enligt planbeskrivningen för det aktuella området skall dagvattnet så långt som möjligt tas om hand lokalt genom infiltration i mark.

För att inte ytterligare belasta befintligt dikningsföretag föreslås att det förutom det lokala omhändertagandet på tomtmark anordnas utjämningsmagasin längs utloppsdiket.

Tillåtet utflöde för varje delområde har satts lika med det befintliga flödet från råmarken före exploateringen.

I nedanstående Tabell 4 er redovisas beräkningar av erforderliga fördröjningsmagasin för delområdena. Återkomsttiden har valts till 10 år och den regnvaraktighet som har givit den högsta magasinsvolymen har valts.

Beräkning av erforderliga utjämningsvolymer

		Klimatfaktor 1,25 medräknad				
Varaktighet minuter	*Återkomsttid år*	*Regnintensitet l/s ha*	*Yta ha (reducerad)*	*Tillrinning l/s*	*Utflöde l/s*	*Magasins-volym m3*
Etapp 1						
10	10	228	0,797	227	41	112
20	10	151	0,797	150	41	131
30	10	116	0,797	116	41	134
40	10	95	0,797	95	41	129
50	10	81	0,797	81	41	119

		Klimatfaktor 1,25 medräknad				
Varaktighet minuter	*Återkomsttid år*	*Regnintensitet l/s ha*	*Yta ha (reducerad)*	*Tillrinning l/s*	*Utflöde l/s*	*Magasins-volym m3*
Etapp 2						
10	10	228	1,191	339	63	166
20	10	151	1,191	225	63	194
30	10	116	1,191	173	63	197
40	10	95	1,191	141	63	188
50	10	81	1,191	121	63	173
					Totalt	332

Tabell 4 Den valda magasinsvolymen har markerats med röd färg.

4.3 Utformning av utjämningsmagasinen

Utjämningsmagasinen kan utföras som öppna dammar. Dammarna förses med strypta utlopp som fördröjer flödet ut i vattendraget. Alternativt kan fördröjningsmagasin med makadam eller dagvattenkassetter anordnas.
I Tabell 5 redovisas erforderlig magasinsvolym för respektive delområde, dels som våt volym, dels som volym fördröjningsmagasin av makadam och dels som volym idagvattenkassett. För att ge en uppfattning om fördröjningsanläggningarnas ytbehov redovisas även erforderlig längd fördröjningsdike i makadam (1,4 x 1,5 m).

Vara Markkonsult AB

	Framtida maxflöde (l/s)	Magasinsvolym våt volym (m3)	Volym fördröjningsmagasin (m3)	Volym fördröjningskassett (m3)	Längd fördröjningsmagasin (m)
Etapp 1	182	134	447	141	319
Etapp 2	272	197	657	207	469

Tabell 5 Sammanställning av delområdenas magasinsvolymer.

4.4 Lokalisering av utjämningsmagasinen

Utjämningsmagasinens totala volym har beräknats till **330** m3
För Etapp 1 har redan plats för två magasin redovisats.
Återstående volym bör lokaliseras längs tillfartsgatan nordväst om planområdet.
Två utjämningsmagasin finns redan anvisade för Etapp 1. Ett förslag till lokalisering av ytterligare ett magasin för etapp 2 redovisas i figur 4.

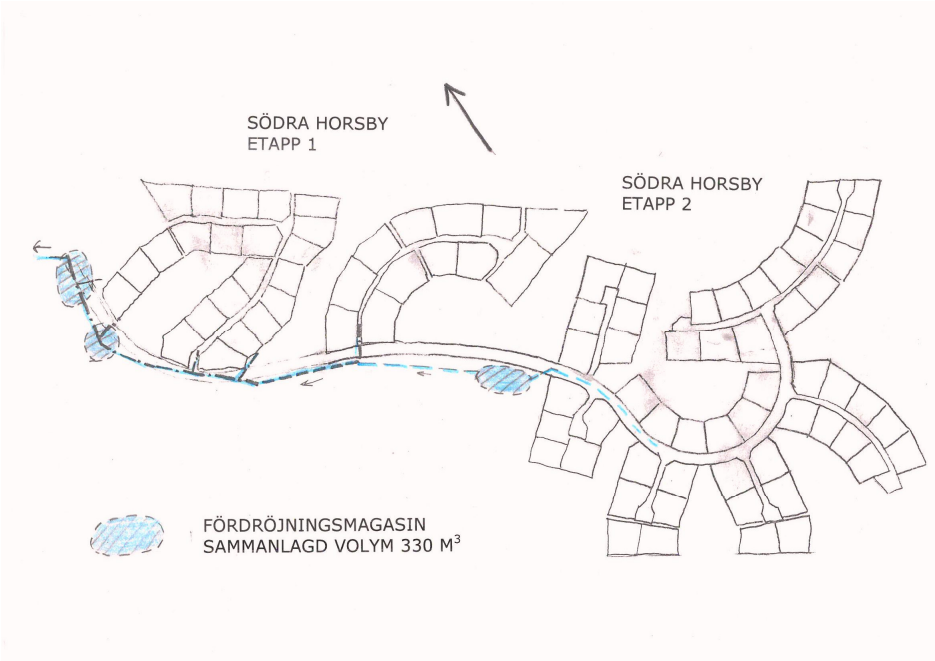

Figur 4 Förslag till lokalisering av fördröjningsmagasinen.

4.5 Påverkan på MKN

En bedömning av dagvattnets föroreningshalt gjord utifrån databasen till recipient och dagvattenmodellen Storm Tac visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som anges i detaljplanen.

Eftersom dagvattnet från planområdet leds till recipienten via fördröjningsmagasin där även viss rening genom sedimentering sker blir planområdets påverkan på recipienten mycket marginell.

PLANBESTÄMMELSER

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra byggnation för bostäder i form av friliggande villor, parhus, radhus, kedjehus, flerbostadshus och förskola. *(PBL 2010: 4 kap. 1, 30 och 32 §§)*

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR *(PBL 4 kap. 5 och 30 §§)*

Planområdesgräns
Användningsgräns
Egenskapsgräns

ANVÄNDNINGSBESTÄMMELSER

ALLMÄNNA PLATSER *(PBL 4 kap. 5, 8 och 30 §§)*

GATA — Lokalgata, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p

NATUR — Naturområde, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p

KVARTER *(PBL 4 kap. 5, 11 och 30 §§)*

B — Bostäder *(PBL 4 kap. 5, 11 och 30 §§)*
BS — Bostäder, Förskola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER

UTFORMNING AV ALLMÄN PLATS *(PBL 4 kap. 5, 6, 8-10, 13 och 30 §§)*

Körbar förbindelse får inte anordnas *(PBL 4 kap. 5, 9 och 30 §§*

SÄRSKILDA FÖRESKRIFTER FÖR KVARTER *(PBL 4 kap. 5-6, 8-13, 15-16 och 30 §§)*

Marken får inte bebyggas med byggnader

BYGGNADERS PLACERING, UTFORMNING M M *(PBL 4 kap. 11-13, 16 och 30 §§)*

9 — Högsta nockhöjd i meter, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

p_1 *Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från grannfastighet eller sammanbyggas i gemensam gräns, PBL 4 kap. 16 §*

p_2 *Komplementbyggnad ska placeras minst 1 meter från grannfastighet eller sammanbyggas i gemensam gräns, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.*

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER *(PBL 4 kap. 6, 14-15, 17-18 21 och 30 §§)*

Genomförandetiden är 5 år från den dagen planen vinner laga kraft.

PLANKARTA MED BESTÄMMELSER OCH ILLUSTRATIONSKARTA

ANTAGANDEHANDLING

Planhandlingar:

Plankarta med bestämmelser och illustrationskarta
Planbeskrivning

DETALJPLAN FÖR HERRLJUNGA

BOSTÄDER, HORSBY ETAPP 2

Herrljunga den 18 september 2019

Emil Hjalmarsson
Planarkitekt

A1: SKALA 1:1000
A3: SKALA 1:2000

0 10 50 100 M

Beslutsdatum	Sign
BMN Godkännande	
Antagande	
Lagakraftvinnande	

Ärende 10

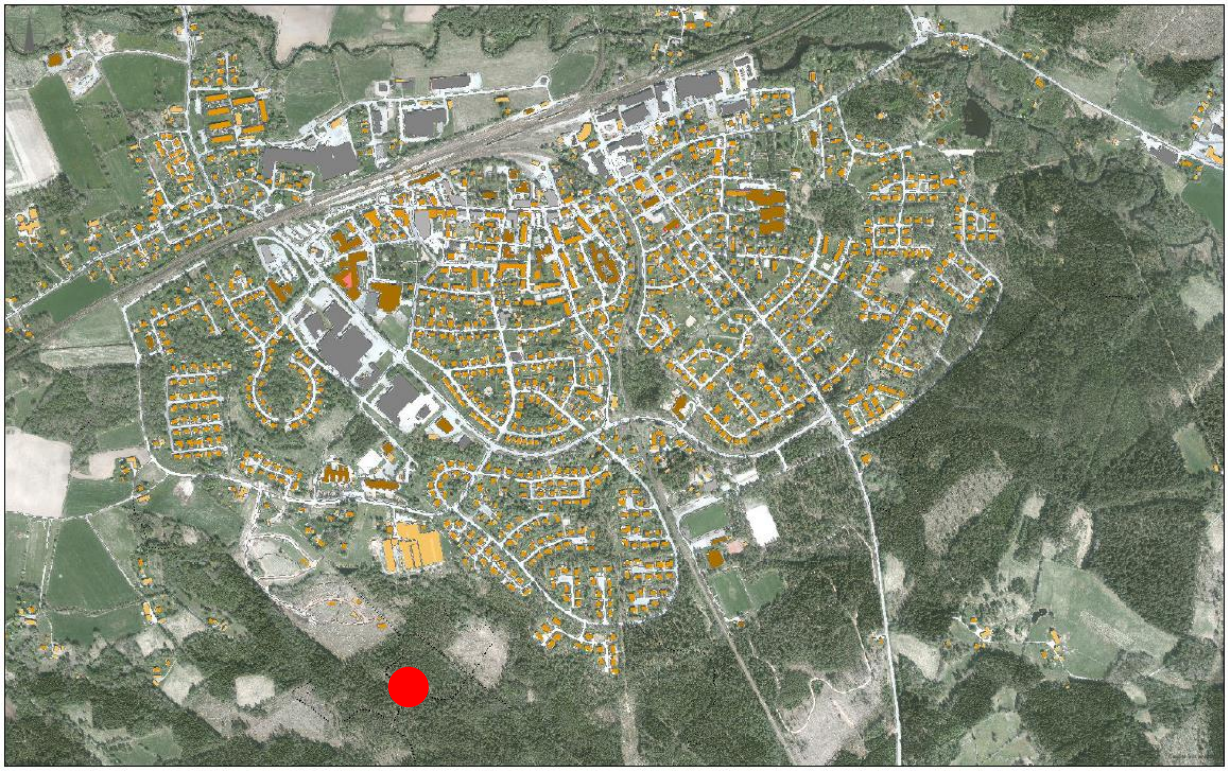

DETALJPLAN

Södra Horsby Etapp 2

Horsby 2:60 m.fl.

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

Planbeskrivning

2019-09-18

HERRLJUNGA KOMMUN

ORIENTERINGSKARTA

DETALJPLAN

Horsby etapp 2

Horsby 2:60 m.fl.

Herrljunga kommun, Västra Götalands län

PLANHANDLINGAR

Planhandlingarna utgörs av plan- och genomförandebeskrivning, plankarta samt fastighetsförteckning.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planens syfte är att medge byggnation av bostäder dels som markbostäder i form av villor, radhus och kedjehus, dels som tvåvånings flerbostadshus samt möjliggöra förskola.

Genom planförslaget skapas förutsättningar för nya bostäder i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

Planområdet är beläget strax utanför Herrljunga tätort med närhet till såväl service och kollektivtrafik som grönområde och rekreation. Planområdet bedöms lämpligt för bebyggelse i två våningar. Detaljplanen säkerställer även bevarande av fornlämningar som finns på platsen.

FÖRENLIGT MED 3, 4 OCH 5 KAP. MB

Den aktuella detaljplanen bedöms vara förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser enligt Miljöbalken. Inga riksintressen eller områden med särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten berörs av den planerade förändringen av markanvändningen inom planområdet.

UPPDRAG

Kommunstyrelsen har 2010-09-13 KS § 139, beslutat uppmana Bygg- och miljönämnden att upprätta detaljplan. Bygg- och miljönämnden har 2010-10-26, BMN § 62 uppdragit åt Bygg- och miljöförvaltningen att påbörja planarbetet. Nuvarande planområde togs bort efter samrådet och planarbetet avbröts för nuvarande område. Ett nytt beslut om att starta igång planarbete för Horsby 2 togs i samband med att en arkeologisk utredning beslutades godkännas och en uppdragsbeställning gjordes. Tjänsteskrivelse 2016-10-28.

Aktuellt område utgörs idag till övervägande delen av skog i direkt anslutning till bostadsområdet Horsby etapp 1. Herrljunga kommun har förvärvat marken i syfte att planlägga området för bostadsändamål.

PLANPROCESSEN

Planen har stöd i översiktsplanen, är inte av stor vikt eller har principiell betydelse, medför inte en betydande miljöpåverkan och saknar intresse för allmänheten. Planen bedöms därmed enligt 5 kap 7 § PBL genomföras med standardförfarande. Bygg- och miljönämnden kan besluta om antagande.

Myndigheter, fastighetsägare, m.fl., som har väsentligt intresse av planen bereds tillfälle till samråd i enlighet med bestämmelserna i Plan- och bygglagen.

PLANDATA

Läge och areal

Planområdet består av fastigheten Horsby 2:60 beläget söder om Horsbyvägen omedelbart sydväst om Herrljunga tätort. Området angränsar till Horsby etapp 1 som är Herrljungas senaste tillskott när det gäller bostadsområden.

Områdets areal är ca 14 ha.

Markägoförhållanden

Planområdet utgörs av fastigheten Horsby 2:60, som ägs av Herrljunga kommun.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Herrljunga kommuns översiktsplan 2017-2035, antagen av kommunfullmäktige 5 september 2017.

Översiktsplanens mål och strategier utgår från principerna i kommunens vision Växtkraft, från 2009, men blickar betydligt längre fram i tiden än visionen, som snart når sin tidshorisont. Enligt visionen ska Herrljunga kommun år 2020 ha en befolkningsmängd om 10 000 invånare. Gällande översiktsplan ÖP 2017, säger stadsbygd, ny ändrad för planområdet och ligger som ett utbyggnadsområde för bostäder.

Stadsbygd är områden med bebyggelse av stads- eller tätortsmässig karaktär. Inom stadsbygd finns bostäder samt kontor, handel eller andra verksamheter som kan eller bör ligga nära bostäder, exempelvis skolor.

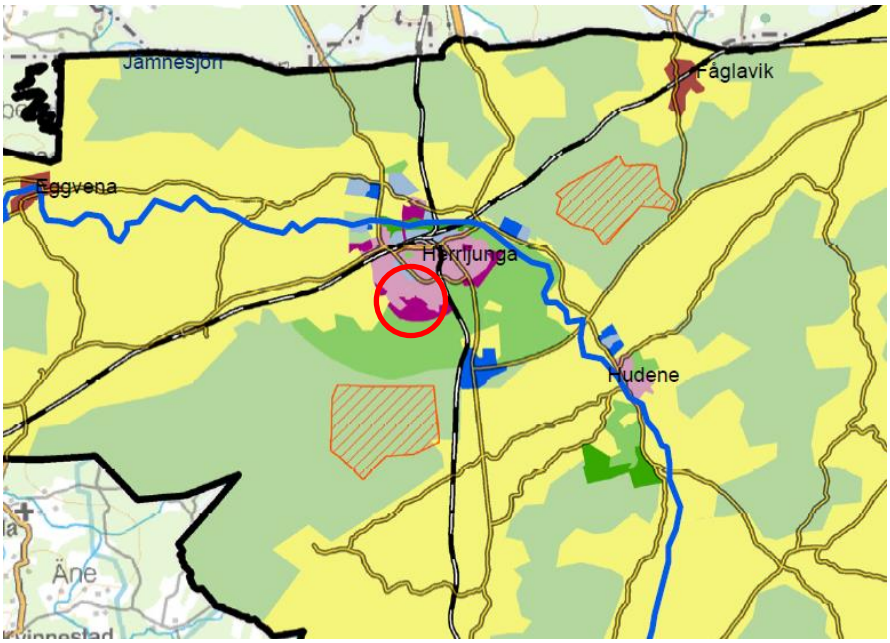

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Detaljplanen gör det möjligt att bygga fler bostäder i Herrljunga och uppfyller på det viset utvecklingsplanens mål att öka antalet invånare.

Behovsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplanen bedöms inte medföra en sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken krävs. Underlag för behovsbedömning finns som bilaga till detaljplanen.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 2:2 ska miljökvalitetsnormer enligt Miljöbalken (MB) 5:3 iakttas vid planering och planläggning. Planen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Ett nollalternativ, d.v.s. medför att området blir oexploaterat och fortsättningsvis kommer vara skogsmark. Det medför att behovet av bostäder på föreslagen plats i Herrljunga tätort inte kan tillgodoses.

Detaljplan

Området är inte tidigare detaljplanelagt.

BEBYGGELSEFÖRUTSÄTTNINGAR

Bebyggelse

Planområdet består av skog och är obebyggt och angränsar till bostadsområde Horsby etapp 1.

Natur och kultur

Området består till större delen av skog i måttligt kuperad terräng. I den mellersta och sydöstra delen utgörs vegetationen av granskog, i den nordöstra av blandad barr- och lövskog. Några större stenblock finns i områdets högre, skogbevuxna del.

Inom Horsby 2:60 finns flera stengärdsgårdar som markerar ägogränser och i några fall äldre odlingsytor. Flertalet stenmurar ligger i skogbevuxen terräng och omfattas därmed inte av det generella biotopskyddet för stenmurar i odlingslandskapet enligt 7 kap 11§ Miljöbalken.

Inom området finns också två områden sumpskog, typ kärrskog som är blandskog av löv och barr. Skogen är inventerad av skogsstyrelsen 1995-12-18. Inget område med öppet vatten förekommer. Dessa områden ligger i den sydöstra delen men påverkas inte av någon ny bebyggelse och kommer ligga som NATUR i detaljplanen för att säkerställa att denna del bevaras och inte påverkas av ny bebyggelse.

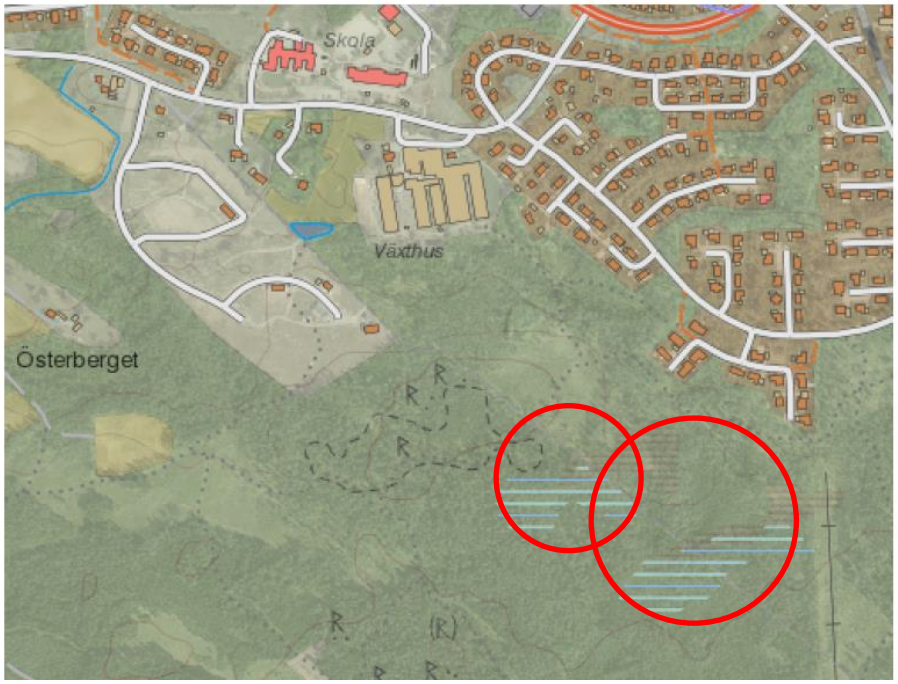

Arkeologi

Inom planområdet finns registrerade fornminnen. Fossil åkermark, 345x20-130 m (Ö-V) bestående av 25-30 röjningsrösen. De flesta är 3-4 m diam och 0,15-0,3 m h. Den fossila åkermarken ligger huvudsakligen på relativt jämn mark som ibland avgränsas skarpt från ytor med betydligt mer block och stenar. I Ö delen fortsätter odlingsmarken upp på höjdpartiet SÖ om gravarna RAÄ-nr Tarsled 43:1-3. Ett par, 3 flacka anläggningar framträder tydligt i en av stigarna genom området. (RAÄ dnr 3.4.2-1339-2017) Agrara lämningar.

Kula AB har på uppdrag av Herrljunga kommun – genom Arkeologerna SHMM – under sensommaren 2018 utfört en arkeologisk förundersökning av fossil åkermark inom fornlämningen Tarsled 70 (L1959:3465). Arbetet genomfördes i enlighet med den av länsstyrelsen godkända undersökningsplanen och omfattade detaljkartering av cirka 40 röjningsrösen och en del andra formelement samt utgrävning, provtagning och dokumentation av 8 rösen.

Den fossila åkermarken i området är delvis av olika karaktär. Formspråket domineras nästan helt av röjningsrösena, vilka dock samvarierar med delvis välröjda och tydligt iakttagbara odlingsytor. Rösena har allmänt ålderdomlig karaktär och är i de flesta fallen påtagligt flacka och i många fall svåra att upptäcka och/eller avgränsa. Träkolsfrekvensen i rösena var överlag låg, men i de flesta anläggningarna framkom en tillräcklig mängd för att möjliggöra säkra dateringar. Kombinationen av mycket ålderdomliga lämningar, lite träkol och läget i ett allmänt fornlämningsrikt område (med stort tidsdjup) kan indikera att den fossila åkermarken har ett ursprung som ligger *mycket* långt tillbaka i förhistorian.

Förundersökningen är helt avslutad och enligt Kula AB:s och Arkeologerna SHMM:S bedömning föreligger inget ytterligare behov av arkeologiska insatser.

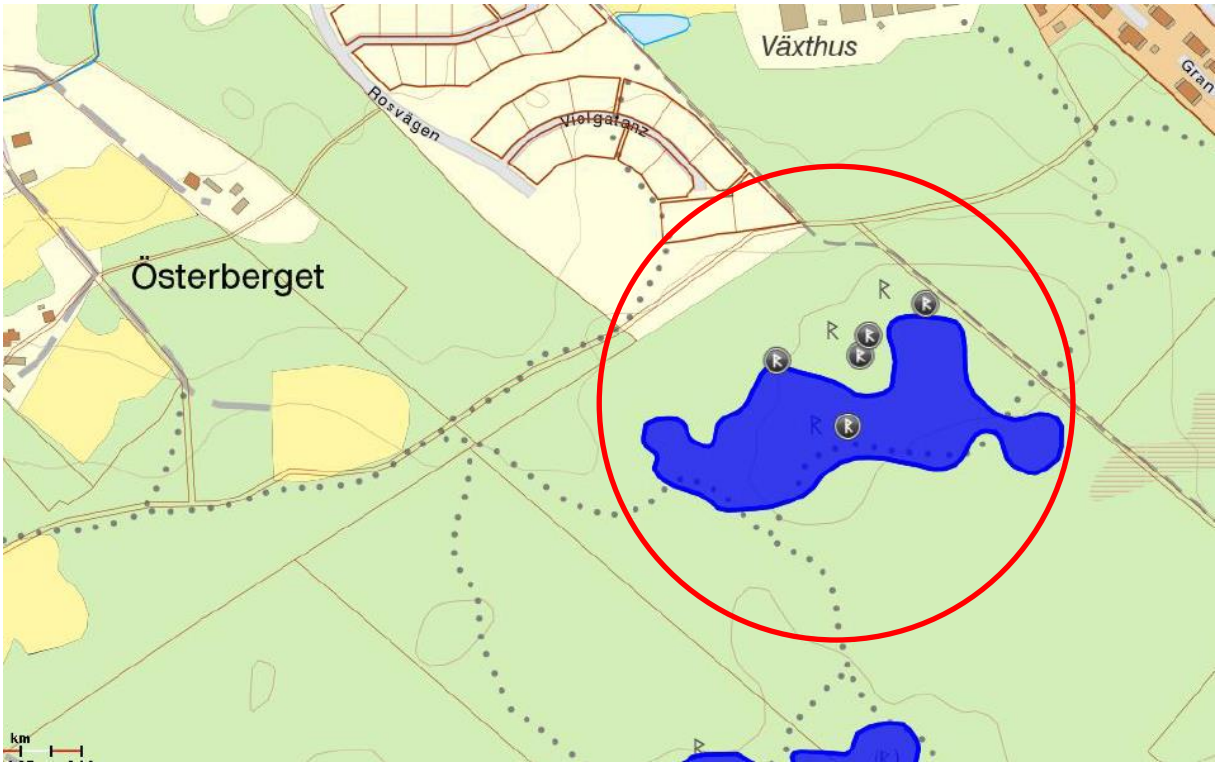

Gator och trafik

Tillfart till området sker från Rosvägen via Horsbyvägen, som är matarled till bebyggelsen i angränsande området.

Gång- och cykelvägnätet i Herrljunga medger åtkomst till skolor, centrum och järnvägsstation i trafikseparerad miljö. Föreslagna gång- och cykelvägar i området ansluter till Horsby etapp 1 och sedan vidare på tätortens GC-vägnät.

Gång och cykelväg bör kompletteras med ett övergångsställe vid Horsbyvägen samt koppling till Gång och cykelväg längst med Horsbyskolan för att på ett bra sätt skapa en säker och trygg väg till skola och centrum.

Underlaget för kollektivtrafik inom tätorten är begränsat och medger ingen lokaltrafik.

En trafikalstring har gjorts för det planerade bostadshuset och visar att antal resor totalt exkl. nyttotrafik uppskattas till 420 resor/dygn.

Antal resor (totalt, exkl. nyttotrafik)

Bästa skattning: 367 resor / dygn

Skattad färdmedelsfördelning

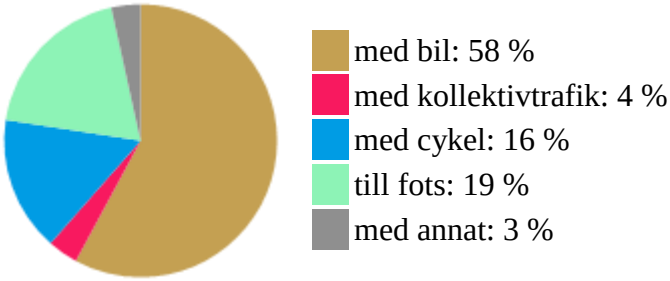

Resor per färdmedel (exkl. nyttotrafik)						
	Bil	Kollektivtrafik	Cykel	Till fots	Annat	Totalt
Antal resor / dygn	213	13	59	70	13	367

Antal resor / dygn (exkl. nyttotrafik) fördelat per markanvändning						
	Bil	Kollektivtrafik	Cykel	Till fots	Annat	Totalt
Radhus/parhus	86	5	24	28	5	148
Villa	127	8	35	42	8	219
Totalt	213	13	59	70	13	367

Allmänna ledningar

Ny bebyggelse kan anslutas till det kommunala ledningssystemet för VA, telefon och bredband samt till kommunens fjärrvärmenät.

Markförhållanden

Marken i området uppvisar måttliga nivåskillnader. Marknivån stiger kontinuerligt från väster mot öster.

De geotekniska förhållandena, huvudsakligen sand, i djupare lager varvad med silt utgör inget hinder för etablering av föreslagen bebyggelsetyp. För fastställande av grundläggningsmetod erfordras geoteknisk utredning.

Området utgör lågriskområde för radon. Nivåskillnaderna i området är måttliga varför inga särskilda åtgärder krävs för att motverka rasrisk.

Dagvatten

En dagvattenutredning har tagits fram av Vara markkonsult 2019-03-18.

Eftersom dagvattennätet från planområdet för Södra Horsby Etapp 1 avleds till samma dikningsföretag som aktuella området Södra Horsby Etapp 2 har båda områdena tagits med i utredningen. Båda områdena kommer att kopplas till samma utjämningsmagasin.

Dagvattnet från planområdet infiltreras till största delen i marken men kan vid stora nederbördsmängder och vid tjälad mark avledas via befintliga dikningsföretag till Nossan ca 3 km från planområdet.

Dagvattnet från Herrljunga tätort avleds till recipienten Nossan. Vattenförekomsten Nossan - Hudene till Fåglum har måttlig ekologisk status och kemisk status uppnår ej god.

Beräkning av nuvarande dagvattenflöden från såväl Etapp 1 som Etapp 2 har utförts med rationella metoden i enlighet med Svenskt Vattens publikation P110. Metoden baseras på avrinningsområdets area, nederbördsintensitet samt regnets varaktighet.

För att inte ytterligare belasta befintligt dikningsföretag föreslås att det förutom det lokala omhändertagandet på tomtmark anordnas utjämningsmagasin längs utloppsdiket. Utjämningsmagasinen kan utföras som öppna dammar. Dammarna förses med strypta utlopp som fördröjer flödet ut i vattendraget. Alternativt kan fördröjningsmagasin med makadam eller dagvattenkassetter anordnas.

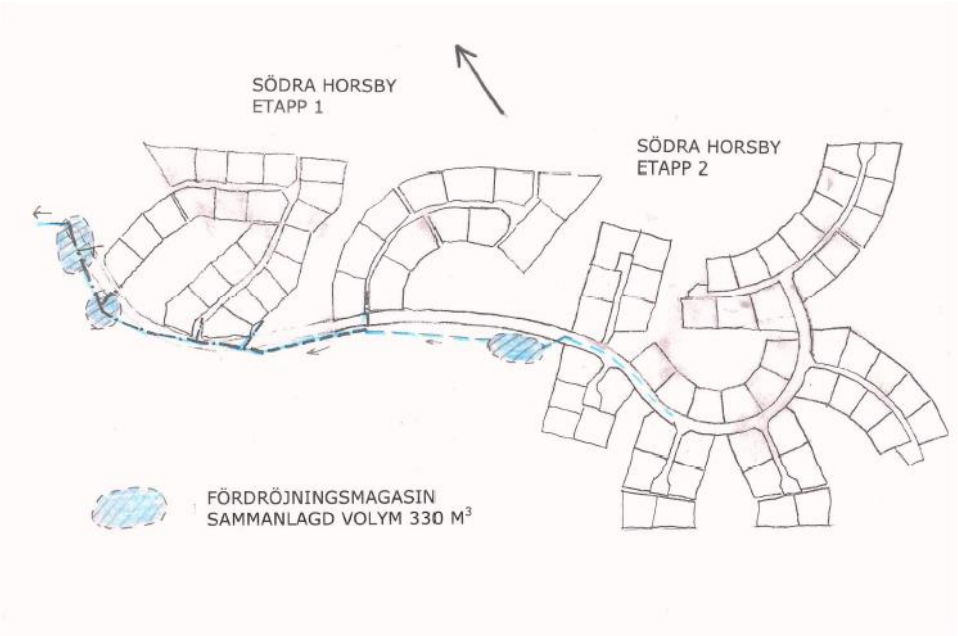

Figur 4 Förslag till lokalisering av fördröjningsmagasinen.

Översvämningsrisker vid ett 100-årsregn

Vid ett katastrofregn klarar inte föreslagna utjämningsmagasin att ta emot hela flödet. Marklutningarna inom området är dock sådana att flödesvattnen avbördas på markytan och i gatumark till det öppna diket där utjämningsmagasinen är anlagda. Det ökade flödet medför endast att utloppsdiket temporärt kan översvämmas, dock utan några risker för omgivande bebyggelse.

Påverkan på MKN

En bedömning av dagvattnets föroreningshalt gjord utifrån databasen till recipient och dagvattenmodellen Storm Tac visar på låga till måttliga föroreningshalter för den markanvändning som anges i detaljplanen.

Eftersom dagvattnet från planområdet leds till recipienten via fördröjningsmagasin där även viss rening genom sedimentering sker blir planområdets påverkan på recipienten mycket marginell.

Exempel på dagvattenhantering i öppen damm.

Risker och buller

Planområdet ligger ca 1200 meter från Västra stambanan, ca 900 m från Älvsborgsbanan och 700 m från Ringleden. Riskbedömning avseende buller och transporter med farligt gods bedöms därför inte behöva göras i detaljplanen.

Tidigare har verksamheten på Remmene skjutfält begränsat möjligheterna till att utnyttja området för bostäder. Skjutfältet har numera en verksamhet av en omfattning som inte hindrar bostadsbebyggelse inom planområdet och därför gjort det möjligt att planlägga Horsby etapp 1 och nu också en fortsättning med Horsby etapp2.

Service

Skola 0-6 och förskola ligger i omedelbar anslutning till området, skola 6-9 och gymnasium med sim- och idrottshall ligger inom 1 km, Herrljunga centrum med livsmedelsbutiker och järnvägsstation ligger inom 1 – 1,4 km.

PLANFÖRSLAG

Detaljplanen syftar till att utveckla ett område för bostadsbebyggelse, huvudsakligen i form av markbostäder samt i viss omfattning lägenheter i flerbostadshus. Området kan rymma ca 50-70 bostäder, beroende av val av upplåtelseform. Området medger friliggande villor, parhus, radhus och flerbostadshus samt förskola.

Bostadskvarteren är utformade med mellanliggande naturpartier så att flertalet tomter gränsar mot naturområden där befintlig vegetation bevaras efter gallring och utgör gröna korridorer och naturliga släpp ut i naturen i bostadsområdet.

Planområdet är avgränsat så att kontakten mellan befintlig, angränsande bebyggelse och skogen söder om tätorten, som är ett frekventerat strövområde, inte hindras. De stigar som berörs av detaljplanen kan ledas om till släpp i naturen alternativt gå via nya lokalgator med gång och cykelvägar i de sträckningar som berörs och sedan gå in på befintliga stigar igen. Ytterligare etapper kan komma att aktualiseras söder och öster om planområdet.

Exempel på typ av byggnation

BEHOVSBEDÖMNING

En separat miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprättas enligt PBL 5:18 och MB 6:11-18 om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Detaljplanen bedöms inte medföra en sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning krävs.

Enligt plan- och bygglagen (PBL) 2:2 skall miljökvalitetsnormer enligt Miljöbalken (MB) 5:3 iakttas vid planering och planläggning. Planen bedöms inte leda till att miljökvalitetsnormerna överskrids.

Miljöbedömning och konsekvensbeskrivning

Föreslagen bebyggelse ger ett värdefullt tillskott till utbudet av bostäder i Herrljunga tätort och bidrar till att uppfylla utvecklingsplanens mål om ökat antal invånare.

Den föreslagna ändringen av markens användning kommer att medföra en viss trafikökning på Horsbyvägen och dess anslutningar till Ringleden. Ökningen bedöms dock inte leda till att gällande miljökvalitetsnormer överskrids (5 kap MB.)

Skogsmark kommer att behöva avverkas men avsikten är att bevara vad som från växtsynpunkt är möjligt av trädvegetationen mellan bebyggelsekvarteren.

Bebyggelse och gator har anpassats till befintliga stenblock och stengärdesgårdar. De senare ska bevaras och kommer i flera fall att markera tomtgränser. Förskola, livsmedelsbutiker och Herrljunga station ligger inom bekvämt gång- och cykelavstånd.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR, HUVUDMANNASKAP

Allmänt

Beskrivningen av genomförandefrågor har inte någon rättsverkan. Avgörande i frågor som rör fastighetsbildning, gemensamma anläggningar för avlopp, vägar m.m. regleras genom respektive speciallag.

Tidplan

Samråd	vinter 2018
Granskning	vår/sommar 2019
Antagande	höst 2019
Laga kraft	vinter 2019

Bygglov beräknas kunna lämnas tidigast under andra kvartalet 2020 förutsatt att detaljplanen eller de förrättningar som följer därav inte överklagas samt att gata anlagts och VA-anslutning upprättats.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den tidpunkt då planen vinner laga kraft. Detaljplanen fortsätter att gälla även efter genomförandetidens utgång såvida inte kommunen fattar beslut om att upphäva detaljplanen eller att en ny detaljplan upprättas för området.

Huvudmannaskap, ansvarsfördelning

Med huvudmannaskap avses bl.a. ansvar för allmänplatsmark inom planområdet. Herrljunga kommun är huvudman för allmän platsmark inom planområdet. Det innebär att kommunen ska äga all mark inom planområdet som inte utgör kvartersmark.

Allmän plats omfattar all mark inom planområdet, som inte ingår i för bebyggelse avsedda fastigheter.

Huvudmannaskap, ansvarsfördelning

Anläggning	Anläggningens ägare	Genomförande-ansvarig	Driftsansvarig
Allmän platsmark			
NATUR	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
LOKALGATA	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
GC-väg	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun	Herrljunga kommun
VA-ledningar	Herrljunga Vatten AB	Herrljunga Vatten AB	Herrljunga Vatten AB
El, tele, bredband	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB
Gatubelysning	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB	Herrljunga Elektriska AB
Kvartersmark			
B	Fastighetsägare	Fastighetsägare	Fastighetsägare
BS	Fastighetsägare	Fastighetsägare	Fastighetsägare

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsägare och rättighetshavare framgår av den till detaljplanen hörande fastighetsförteckningen.

All mark inom planområdet ägs av Herrljunga kommun.

Allmän plats

Kommunalt huvudmannaskap kommer att gälla inom hela planområdet.

Kvartersmark

Kvartersmarken avstyckas i enskilda fastigheter enligt plankartans bestämmelser med avsikt att säljas för bostadsbebyggelse.

Servitut / ledningsrätt

Servitut som belastar Horsby 2:60 upphävs då tillfarten enligt planförslaget övergår från kvartersmark till allmän plats för vilken kommunen är huvudman.

Ekonomiska frågor

Exploateringskostnader

Alla kostnader som uppkommer i samband med exploatering av planområdet betalas av Herrljunga kommun, vilket inbegriper anläggande gata, gatubelysning och VA-ledningar. Kommunen får intäkter genom försäljning av fastigheter samt anslutningsavgifter. Principbeslut om markpris vid tomtförsäljning omprövas mot bakgrund av exploateringskostnaderna.

Mark / fastighetsbildning

Alla kostnader förenade med fastighetsbildning inom mark som ägs av Herrljunga kommun belastar kommunen.

Plan- och bygglovsavgift

Kommunen får enl.12 kap 9-11 §§ PBL ta ut kostnader för åtgärder som behövs för att upprätta detaljplaner genom s.k. planavgift. Vid bygglovsprövning inom planområdet ska plan- och bygglovsavgift enl. kommunens taxa tas ut för bygglovspliktiga åtgärder.

Övriga kostnader

Avgifter för anslutning till VA, fjärrvärme och bredband belastar fastighetsägaren. Anslutningskostnad betalas vid köp av fastigheterna enl. en av kommunfullmäktige fastställd taxa.

Avgift för gatukostnad ska inte tas ut.

Tekniska frågor

Vatten och avlopp

Ny bebyggelse kan anslutas till det kommunala ledningssystemet för VA,dagvatten, telefon och bredband samt till kommunens fjärrvärmenät. Verksamhetsområde för VA utökas så att planområdet ingår.

Fastigheter förses med anslutningspunkter för dricks-/spillvatten. Anslutningsavgifter debiteras enligt gällande taxa.

Dagvatten

Dagvatten ska tas om hand lokalt så långt möjligt inom fastigheten genom att infiltreras. Marken kring byggnaderna ska möjliggöra infiltration. För dagvattenanläggningar inom kvartersmark svarar fastighetsägaren.

El, tele och bredband

Transformator som täcker områdets behov finns i området. Markförlagt ledningsnät för el, tele och bredband byggs ut i planområdet.

Gator och GC-vägar

Herrljunga kommun anlägger GATA för lokaltrafik och GC-VÄG inom planområdet på allmän platsmark. Huvudgata ska byggas ut med en körbar bredd av 6 m samt gång- och cykelbana om 3 m bredd parallellt med huvudgata på ett avstånd från denna av en meter med ett totalt vägområde på 11 m, lokalgata med en körbar bredd av 5 m och ett totalt vägområde av 6 m. Övriga GC-banor ska ha en bredd av 3 meter.

Parkeringar

Placering av nya parkeringsplatser inom fastigheterna skall ske i samråd med Plan-och byggenheten i samband med bygglovsprövningen. Placering och behov av antal nya p-platser för bil och cykel för förskola utreds i bygglovsskedet.

Naturområden

Befintlig naturmark skall bevaras så långt det är möjligt mellan utbyggnadsområden för nya bostäder. Områden med bestämmelse NATUR på plankartan får inte påverkas.

MEDVERKANDE

Planen har upprättats av Bygg- och miljöförvaltningen

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

HERRLJUNGA KOMMUN
Plan- och byggenheten

Detaljplan för Horsby etapp 2, Herrljunga kommun.

Granskningsutlåtande 2019-09-10

Samrådsskede
Förslag till rubricerad plan har under tiden **2018-12-12 – 2019-01-28** varit föremål för samråd.

Granskningsskede
Efter samrådet har planen reviderats och varit ute på granskning **2019-05-17 – 2019-06-04**

Synpunkter
Bygg- och miljöförvaltningen har nedan sammanfattat synpunkter från granskningsskedet, i första hand de som berör plankartan (det juridiskt bindande dokumentet). Kontorets förslag till revideringar av plankartan framgår också (samt vissa revideringar av illustrationskartan och planbeskrivningen).

Följande skriftliga yttranden har inkommit (om anmärkningar finns mot den kommande juridiskt bindande plankartan, har detta markerats med ett x):

Myndigheter, nämnder m.fl.:		**Anmärkn**
1.	Länsstyrelsen, yttrande 2019-06-03	-
2.	Trafikverket, yttrande 2019-05-22	-
3.	Lantmäteriet, yttrande 2019-06-03	-
4.	SGI, yttrande 2019-05-23	-
5.	Herrljunga Vatten AB, yttrande 2019-06-03	-
6.	Försvarsmakten, yttrande, 2019-05-31	-
7.	Skogsstyrelsen, yttrande, 2019-05-22	-
8.	Postnord, yttrande, 2019-06-03	-

Sakägare
Inga synpunkter

Bostadsrättsinnehavare och hyresgäster
Inga synpunkter

Övriga
9. Herrljunga skid- och orienteringsklubb, yttrande 2019-06-05 -

Synpunkter	**Kommentarer**
1. Länsstyrelsen	
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10§ PBL och nu kända förhållanden att planen kan accepteras och därför inte kommer prövas av Länsstyrelsen om den antas.	Noteras.

Synpunkter på granskningshandlingen	
Dagvattenplaneringen bör ta höjd för mer än ett 10-års regn eftersom prognoser och klimatscenarier visar att regnvolymen väntas öka i framtiden. Man bör planera utifrån ett 100-års regn.	Dagvattenutredningen har kompletterats och utgår nu från 100-års regn
2. Trafikverket	
Inga synpunkter i granskningsskedet	Noteras.
3. Lantmäteriet	
Inga synpunkter på planförslaget	Noteras
4. SGI	
Planområdets säkerhet mot skred bedöms vara tillfredsställande. SIG har inga invändningar mot denna bedömning och har inga övriga frågor eller synpunkter på planförslaget.	Noteras
5. Herrljunga vatten AB	
Avgifter för anslutning av vatten och avlopp belastar inte exploatören utan den som är fastighetsägare vid etableringen och förmedlingen av förbindelsepunkten när anläggningen upprättas. Kollektivet för vatten och avlopp ska inte behöva ligga ute med pengar för kommunens exploateringar.	Texten har korrigerats i planbeskrivningen
Verksamhetsområde finns inte med i detaljplanen. Detta bör tas med då det för dricks-spill och dagvatten bör inrättas och detta görs av kommunen.	Texten har korrigerats i planbeskrivningen
Tidigare har det ansetts vara nog med 10 års återkomsttid för dagvatten men rekommendationen för nya system är snarare 20 kanske tom 30 års återkomsttid. Vi anser att det bör landa på minst 20 år.	Dagvattenutredningen har kompletterats med en text för risker vid ett 100-årsregn.
6. Försvarsmakten	
Inget att erinra.	Noteras.
7. Skogsstyrelsen	
Inget att erinra.	Noteras
8. Postnord	
Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön. För att detta ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.	Noteras
Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till	Plats finns för lådsamling vid infart till området samt inom planområdet.

området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

9. Herrljunga skid-och orienteringsklubb

På grund av etablering av nya bostadsområden samt avverkning av skog krävs revidering av klubbens orienteringskartor.	Det är ofrånkomligt att tätortsexpansionen tar mark i anspråk som utnyttjas för annat ändamål.
Klubben kräver ekonomisk kompensation för arbetet med att få kartorna till en användbar nivå.	Ekonomisk kompensation och kostnader för framtagande av nya kartor är inte frågor som hanteras i planarbetet.

Sammanfattning och revideringar

Med anledning av framförda synpunkter föreslår **Bygg- och miljöförvaltningen** följande revideringar av Plankarta med bestämmelser (dessutom görs kompletteringar under rubriken Upplysningar på plankartan, av Planbeskrivning samt av Illustrations-karta):

- Dagvattenutredningen har kompletterats med text ang 100-års regn.
- Planbeskrivningen har korrigerats i text ang ekonomiska frågor, VA och dagvatten samt verksamhetsområde för VA.

Sakägare med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

Skogsstjärnan 1

- Ta bort tomterna närmast etapp 1.

Horsby 4:5

- Planera för nya motionsspår då de befintliga spåren i området försvinner vid exploatering.

Övriga med synpunkter från samrådet och granskningen som inte tillgodosetts

Harsyran 1, Harsyran 3, Daggkåpan 2

- Ta bort tomterna närmast etapp 1

Fortsatt arbete
Bygg och Miljönämnden föreslås besluta att anta detaljplanen 2019-10-02

Bygg- och miljöförvaltningen Herrljunga kommun

Emil Hjalmarsson
Kommunarkitekt

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Jan Jonsson

Tjänsteskrivelse
2019-09-11
DNR B 103/2019 LOV

ÅSEN 2:5 – FÖRHANDSBESKED NYBYGGNAD AV ENBOSTADSHUS

Ansökan gäller förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på fastighet belägen utanför planlagt område. Del av Åsen 2:5 skall avstyckas för byggnation och ny fastighet skall bildas.

Den föreslagna åtgärden uppfyller kraven enligt 2 kap. 4-5 §§ PBL och 8 kap. 9 § PBL.
Besök på plats har gjorts.
Miljökontoret anger att möjligheter att lösa vatten- och avloppsfrågan föreligger.

Positivt förhandsbesked tillstyrks.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-09-11
Ansökan från sökande daterad 2019-08-15
Bilagor till ansökan om förhandsbesked

Förslag till beslut

Som förhandsbesked enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen meddelas att bygglov för den föreslagna nybyggnaden kan påräknas med tillhörande villkor och upplysningar med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen.

Villkor

Förhandsbeskedet gäller redovisad omfattning, placering och i huvudsak utformning.

Upplysningar

Förhandsbeskedet innebär inte att åtgärden får påbörjas enligt 9 kap. 39 § plan- och bygglagen. Förhandsbeskedet gäller endast om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft enligt 9 kap. 39 § plan- och bygglagen. Åtgärden kräver tillstånd av eller anmälan till miljöenheten och deras anvisningar och krav angående lösning av vatten- och avloppsfrågan skall följas. Vid bygglovsansökan skall situationsplan, grundad på enkel nybyggnadskarta med höjder inlämnas.

Jan Jonsson
Bygglovsingenjör

Expedieras till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Ärende 11

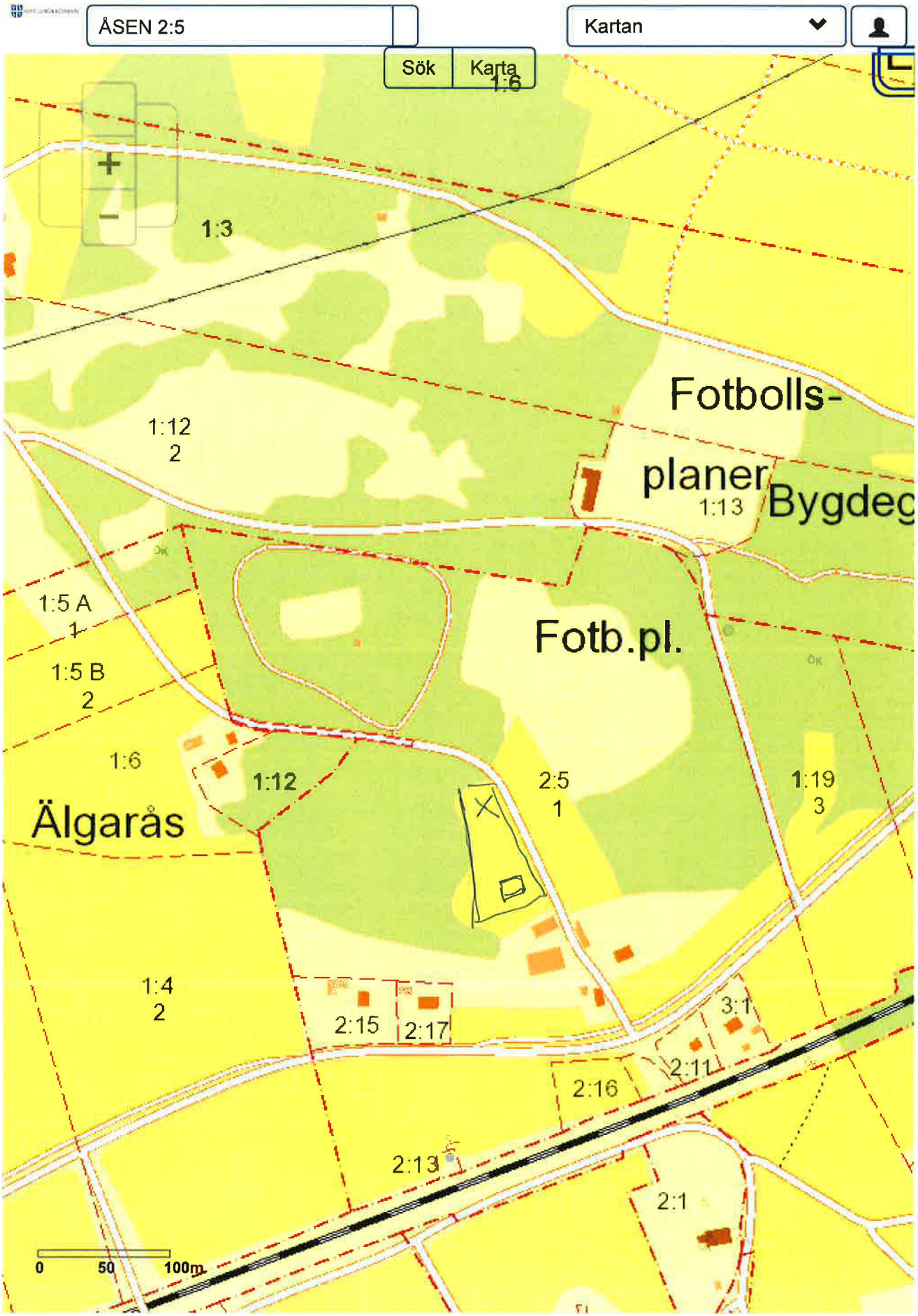
ÅSEN 2:5
Kartan
Sök
Karta
1:6
1:3
1:12
2
Fotbolls-
planer
1:13
Bygdeg
1:5 A
1
1:5 B
2
Fotb.pl.
1:6
1:12
2:5
1
1:19
3
Älgarås
1:4
2
2:15
2:17
3:1
2:11
2:16
2:13
2:1
0
50
100m

Ärende 11

ÅSEN 2:5

HERRLJUNGA KOMMUN
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN
Plan- och byggenheten

Inkom 2019 -08- 23

Dnr B. 103/2019

Handl.: J.J

HERRLJUNGA KOMMUN

BYGG- OCH MILJÖ-
FÖRVALTNINGEN
Jan Jonsson

Tjänsteskrivelse
2019-09--11
DNR B 108/2019 LOV

GÖTESTORP 2:1 – FÖRHANDSBESKED NYBYGGNAD AV ENBOSTADSHUS

Ansökan gäller förhandsbesked för nybyggnad av enbostadshus på fastighet belägen utanför planlagt område. Del av Götestorp 2:1 skall avstyckas för byggnation och ny fastighet skall bildas.
Den föreslagna åtgärden uppfyller kraven enligt 2 kap. 4-5 §§ PBL och 8 kap. 9 § PBL.
Besök på plats har gjorts.
Miljökontoret anger att möjligheter att lösa vatten- och avloppsfrågan föreligger.
Positivt förhandsbesked tillstyrks.

Beslutsunderlag

Ansökan daterad 2019-08-27.
Bilaga Situationskarta
Tjänsteskrivelse daterad 2019-09-11.

Förslag till beslut

Som förhandsbesked enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen meddelas att bygglov för den föreslagna nybyggnaden kan påräknas med tillhörande villkor och upplysningar med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen.

Villkor

Förhandsbeskedet gäller redovisad omfattning, placering och i huvudsak utformning.

Upplysningar

Förhandsbeskedet innebär inte att åtgärden får påbörjas enligt 9 kap. 39 § plan- och bygglagen.
Förhandsbeskedet gäller endast om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft enligt 9 kap. 39 § plan- och bygglagen.
Åtgärden kräver tillstånd av eller anmälan till miljöenheten och deras anvisningar och krav angående lösning av vatten- och avloppsfrågan skall följas.
Vid bygglovsansökan skall situationsplan, grundad på enkel nybyggnadskarta med höjder inlämnas.
Jan Jonsson
Bygglovsingenjör

Expedieras till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Ärende 12

GÖTESTORP 2:1

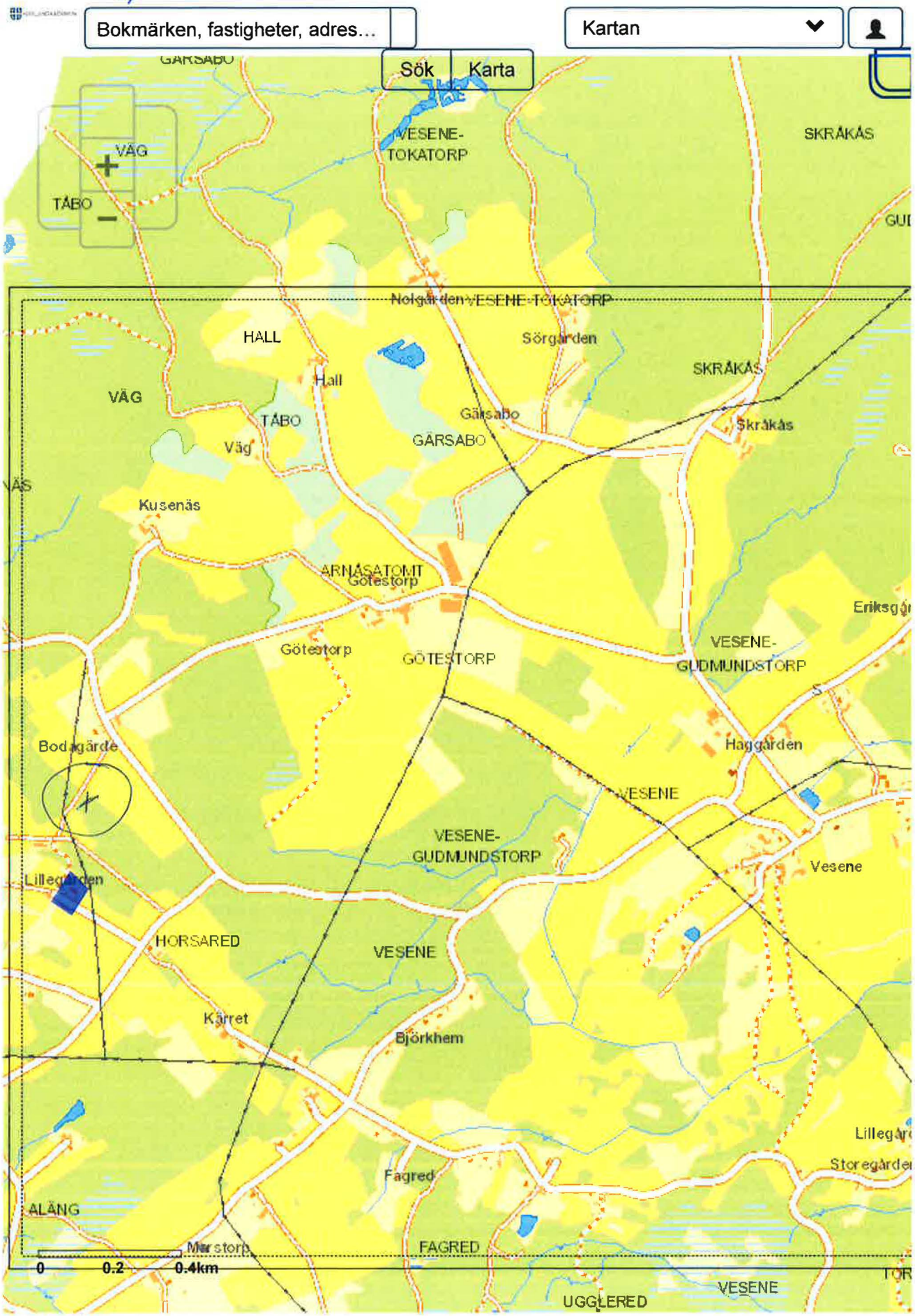

Situationskarta

Ärende 12

augusti 28, 2019

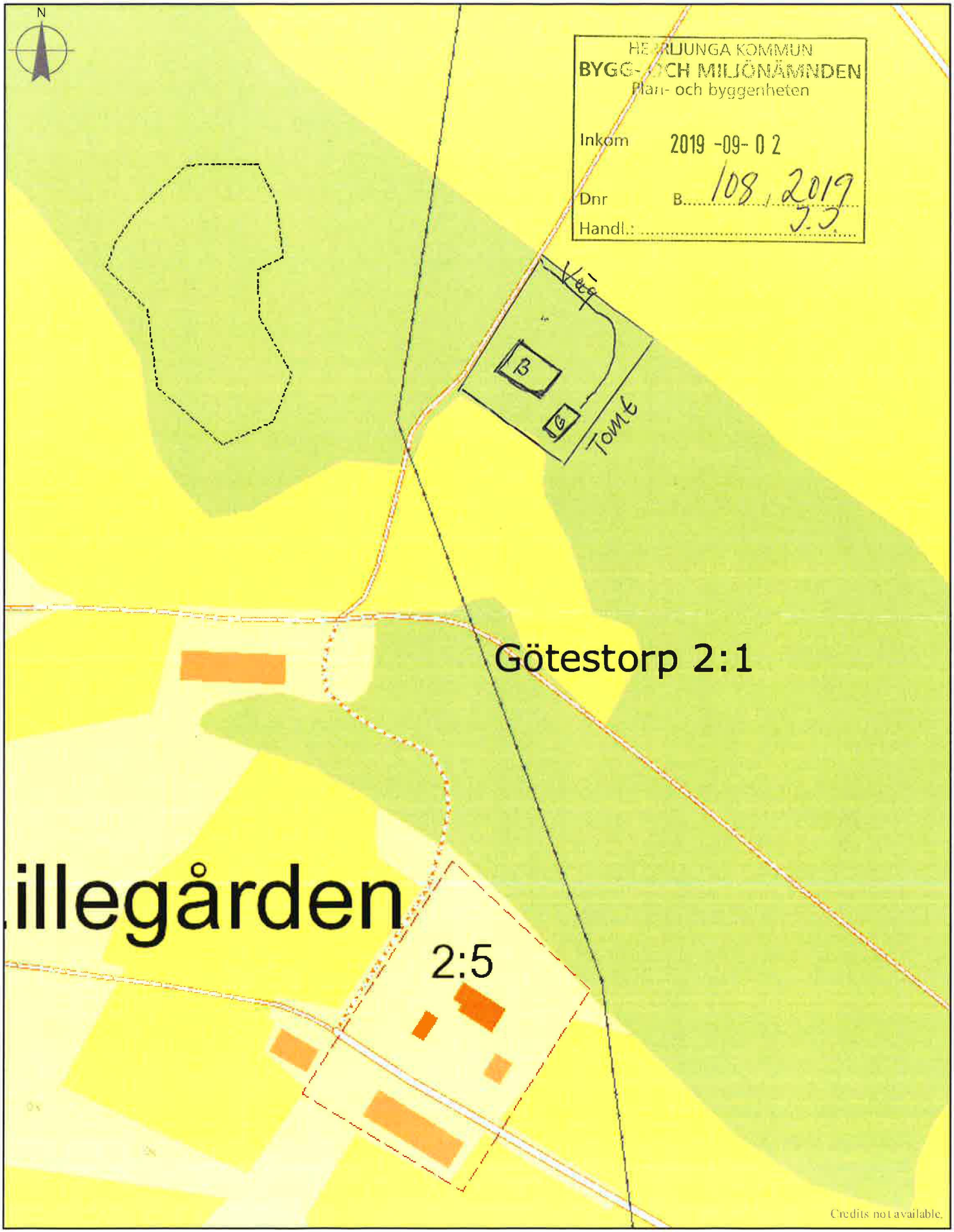

Götestorp 2:1 o Götestorp 2:5

50 0 50 100 [m]

1:1 847

HERRLJUNGA KOMMUN

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

CHRISTIAN HALLBERG

TJÄNSTESKRIVELSE
2019-09-18
DNR B 116/2019- 171

Förlängning av Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Sammanfattning

I den nationella utredningen ”en effektivare räddningstjänst” (SOU 2018:54) som överlämnades till regeringskansliet i juni 2018, så föreslår utredaren en hel del förändring kring utseende och krav på de kommunala handlingsprogrammen enligt lag om skydd mot olyckor. Utredaren gav också ett förslag på att en lag förändring tidigast skulle kunna ske till årsskiftet 2019/2020, och att kommunerna hade ett omställningsår under 2021. Då Herrljunga kommuns nuvarande handlingsprogram upphör 1 januari 2020 så ansåg räddningstjänsten att det inte var ide att starta upp arbetet med ett nytt handlingsprogram våren 2019 då riktlinjer om förändringar skulle kunna komma redan hösten 2019.

Regeringen har nu avvaktat den skogsbrandsutredning som kom till efter bränderna sommaren 2018, detta har gjort att tidsplanen flyttats fram gällande ev. förändringar i lagen. MSB har i sin tidsplan meddelat att stöd för nya handlingsprogram (om det blir en lag förändring) först kommer att ske 2021.

Räddningstjänstens förslag är att låta nuvarande handlingsprogram gälla även för 2020 och att påbörja arbetet med ett nytt handlingsprogram under våren 2020. Då har räddningschefen presenterat sin interna utredning gällande inriktning för verksamheten.

Nuvarande handlingsprogram är fortsatt funktionellt och fungerar med dess målsättningar ytterligare ett år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-09-18

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås förlänga tiden på nuvarande handlingsprogram enligt skydd mot olyckor att gälla även för 2020.

Christian Hallberg
Räddningschef

Bakgrund

Varje kommun ska enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor fastställa ett handlingsprogram för den förebyggande verksamheten och ett handlingsprogram för räddningstjänst. Herrljunga kommun har ett gemensamt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Dessa handlingsprogram skall antas under varje mandat period och vårt senaste som är antaget i KF 2015-12-08 §194 gäller för åren 2016-2019.

Ekonomisk bedömning

Ekonomiska konsekvenser av en förlängning av nuvarande handlingsprogram anses inte föreligga.

Juridisk bedömning

Se bakgrund.

Samverkan

Förslaget informeras om på ordinarie FSG.

Motivering till förslag till beslut

Kommunen har inte möjlighet att ta fram ett nytt handlingsprogram innan årsskiftet.

Ärende 13

Herrljunga kommuns handlingsprogram för skydd mot olyckor

Enligt Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778

2016-2019

Antagen av KF 2015-12-08 § 194

Handlingsprogram för skydd mot olyckor förlängs till och med 2020 enligt kommunfullmäktiges beslut, KF § xx/2019-xx-xx

Innehåll

1. INLEDNING ... 3

1.1 BAKGRUND ... 3
1.2 SYFTE ... 3

2. VISION OCH MÅLSÄTTNING ... 4

2.1 NATIONELLA MÅL ENLIGT LAG OM SKYDD MOT OLYCKOR ... 4
2.2 NATIONELL STRATEGI FÖR ATT STÄRKA BRANDSKYDDET FÖR ENSKILDA (FRAMTAGEN AV MSB PÅ UPPDRAG FRÅN REGERINGEN 2010) ... 4
2.3 HERRLJUNGA KOMMUNS ÖVERGRIPANDE VISION ... 4
2.4 MÅLSTRUKTUR ... 5
2.5 UPPFÖLJNING AV MÅL ... 5

3. RISKBILD I HERRLJUNGA KOMMUN ... 6

3.1 SAMMANSTÄLLNING AV RISKBILDEN ... 6
3.1.2 Risker som kan leda till räddningsinsats ... 7

4. FÖREBYGGANDE VERKSAMHET ... 9

4.1 SÄKERHETSMÅL FÖREBYGGANDE VERKSAMHET ... 9
4.2 PRESTATIONS MÅL FÖREBYGGANDE VERKSAMHET ... 10
4.3 ANSVARSFÖRDELNING ... 11
4.3.1 Kommunens ansvar ... 11
4.3.2 Den enskildes ansvar ... 12
4.4 ORGANISATION OCH RESURSER ... 12
4.4 SAMVERKAN ... 13
4.5 RENGÖRNING (SOTNING) OCH KONTROLL AV FASTA FÖRBRÄNINGSANORDNINGAR ... 13
4.6 FÖRMÅGA OCH RESURSER I FRAMTIDEN ... 13

5. RÄDDNINGSTJÄNST ... 14

5.1 SÄKERHETSMÅL OPERATIV VERKSAMHET ... 14
5.2 PRESTATIONS MÅL OPERATIV VERKSAMHET ... 15
5.3 ORGANISATION OCH RESURSER ... 15
5.3.1 Bemanning ... 15
5.3.2 Kompetenskrav ... 15
5.4 OPERATIV FÖRMÅGA VID FREDSTID ... 16
5.4.1 Insatsorganisation ... 16
5.4.2 Ledning ... 16
5.4.3 Beredskapsproduktion ... 16
5.4.4 Alarmering ... 17
5.4.5 Insatstider ... 17
5.4.6 Operativ förmåga ... 17
5.4.7 Materiella resurser ... 17
5.4.8 Uthållighet ... 17
5.4.9 Vattenförsörjnings förmåga av brand/olycksplats ... 18
5.4.10 Information till allmänheten ... 18
5.4.11 Samverkan ... 18
5.5 OPERATIV FÖRMÅGA UNDER HÖJD BEREDSKAP ... 19
5.6 FÖRMÅGA OCH RESURSER I FRAMTIDEN ... 19

6. EFTERFÖLJANDE VERKSAMHET ... 20

6.1 SÄKERHETSMÅL EFTERFÖLJANDE VERKSAMHET ... 20
6.2 PRESTATIONSMÅL EFTERFÖLJANDE VERKSAMHET ... 20
6.3 ANSVARSFÖRDELNING ... 21
6.4 ORGANISATION OCH RESURSER ... 21
6.5 FÖRMÅGA OCH RESURSER I FRAMTIDEN ... 21

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Handlingsprogram för Förebyggande verksamhet och Räddningstjänst enligt Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778.

Handlingsprogrammet gäller för perioden 2016-01-01 till 2019-12-31. För varje ny mandatperiod ska handlingsprogrammet ses över och fastställas genom nytt beslut i Kommunfullmäktige.

Lagstiftaren styr kommunerna att arbeta mål- och resultatinriktat med skydd mot olyckor.

Syftet med målstyrningen är bla.

- Att ge kommunen frihet att anpassa verksamheten utifrån lokala förhållanden och behov, med innevånarna i fokus.
- Att ge goda möjligheter för vidareutveckling och förbättring av verksamheten, genom uppföljning av målen.
- Att kommunens tjänstemän ska få riktlinjer och en ambitionsnivå.

Handlingsprogrammet grundar sig på de nationella målen som finns i Lag om skydd mot olyckor, visioner som kommer från regeringen samt Herrljunga kommuns Vision och Risk- och sårbarhetsanalys.

1.2 Syfte

Handlingsprogrammet är kommunens styrdokument för verksamheten enligt Lag om skydd mot olyckor. Dokumentet är grundstommen för kommunens långsiktiga arbete mot en tryggare och säkrare kommun.

2. Vision och Målsättning

2.1 Nationella mål enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO)

1 Kap. 1 § *”Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor”*

1 Kap. 3 § *”Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt”*

2.2 Nationell strategi för att stärka brandskyddet för enskilda (framtagen av MSB på uppdrag från regeringen 2010)

Vision

Den vision som formulerats för brandskyddsområdet är – *Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.*

Mål

Målen är en utgångspunkt för arbetet både på lång- och kort sikt. Kontinuerlig uppföljning är viktig för att mäta effekter och kunna göra anpassningar. De mål som gäller fram till 2020 är:

- *Antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minskas med minst en tredjedel till år 2020*
- *Medvetenheten hos enskilda om brandrisker och hur man ska agera i händelse av brand ska öka.*
- *Andelen fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning i bostäder ska öka.*

2.3 Herrljunga kommuns övergripande vision

Vision

Utvecklingsplanen utgår från 4+1 visionspunkter som gemensamt ska bidra till att skapa framgång för Herrljunga kommun och för att det övergripande målet om 10 000 invånare ska nås.

Vår vision är att Herrljunga år 2020 är en kommun:

- *Där det är "gott att leva".*
- *Som tagit flera steg närmare en långsiktigt hållbar kommun.*
- *Med en tydlig och välkomnande VI- känsla i kommunen.*
- *Med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv.*

För att skapa möjlighet att förverkliga de fyra visionspunkterna krävs dessutom:

- *En välskött kommunal ekonomi*

2.4 Målstruktur

Verksamhetsmål
I lagen anges nationella mål, regeringen har även via MSB tagit fram en nationell vision och mål. Till dessa har kommunen valt att komplettera med en lokalt anpassad vision som ska ange inriktning för arbetet. Dessa delas upp i säkerhetsmål och prestationsmål i varje område i lagen före (förebyggande), under (räddningstjänst) och efter (efterföljande).

Säkerhetsmål (effektmål)
Säkerhetsmålen syftar till att uppnå en ökad trygghet för människor och verksamheter i kommunen. Konsekvenserna av inträffade olyckor ska minskas och den enskilde ska få en effektiv hjälp, när så krävs.

Prestationsmål (aktivitetsmål)

Anger hur kommunen ska uppnå säkerhetsmålen. De prestationer kommunen ska utföra för att nå de effekter eller tillstånd som anges i säkerhetsmålen.

2.5 Uppföljning av mål

Genom egenkontroll ska kommunen följa upp och utvärdera den egna verksamheten enligt Lag om skydd mot olyckor. Målen skall årligen brytas ner i de årliga verksamhetsplanerna och följas upp när året har gått. Sista året i programperioden skall Bygg- och miljönämnden ansvara för kvalitetsuppföljning av målen i stort.

3. Riskbild i Herrljunga kommun

3.1 Sammanställning av riskbilden

Herrljunga kommun ligger i hjärtat av Västra Götalands län med en befolkningsstorlek på ca 9 400 invånare. Det finns tre tätortsbildningar i kommunen, Herrljunga, Ljung och Annelund.

Tätorten Herrljunga är en koncentrerad centrumbebyggelse av äldre typ med låg brandteknisk standard. En brand kan medföra risk för människoliv. Flerbostadshus upp till 6 våningsplan ovan mark finns i Herrljunga. Särskilt boende och samlingslokaler/idrottshallar för 1000 personer finns i både Herrljunga och Ljung/Annelunds tätorter. Kommunen är en landsbygdskommun och har ett flertal skolor, samt barnomsorg belägna utanför 10 minuters insatstid för räddningsstyrka.

Befolkningsutveckling, socioekonomiska orsaker, etnicitet och ålders-strukturer, alkohol- och drogvanor, segregation mellan grupper av människor och generationer är faktorer som på olika sätt påverkar olycksutvecklingen. Det kräver förebyggande arbete, råd och information till utsatta grupper.

Företagandet i området domineras av industrier och jordbruk. Många av företagen har endast en produktionsenhet och en brand eller annan olycka kan vara förödande för företagens överlevnad.

Kommunen är stor till ytan och har stora sammanhängande skogspartier där markbrand kan vara förödande. I kommunens nordvästra del ligger Remmene Skjutfält där försvaret har verksamhet, detta utgör en risk vid torr väderlek.

De flesta industrierna är belägna i sådana områden där säkerheten bedöms som acceptabel. Vid vissa industriområden finns det emellertid risker som t ex tryckkärl innehållande brännbar gas samt andra brandfarliga, miljöfarliga eller giftiga ämnen som kan förorsaka olyckor. Förekomsten är dock begränsad till den omfattning som är rimlig i ett modernt servicesamhälle. Säkerheten inom kommunens industriområden bedöms således som acceptabel.

Det finns inga anläggningar med farlig verksamhet enligt LSO 2 kap. 4 § eller FSO 3 kap. 6 §.

De största vägarna som korsar kommunen är LV 181, 182 och 183. Här går tung trafik och förmodligen transporteras alla typer av farligt gods.

I Herrljunga tätort korsas Västra Stambanan och Bohusbanan/Älvsborgsbanan. Västra Stambanan är en av Sveriges mest trafikerade tågleder (personer, gods och farligt gods).

Det finns flera naturkänsliga områden som naturskyddsområden (6 st.), vattentäkter (11 st. + enskilda), sjöar/vattendrag (7 st.) och förorenad mark.

För mer information hänvisas till Risk- och sårbarhetsanalys för Herrljunga kommun (se kommunens hemsida).

3.1.2 Risker som kan leda till räddningsinsats

Tittar man till statistik är de vanligast förekommande LSO- uppdragen brand i byggnad samt trafikolyckor. Järnvägstrafiken bedöms som relativt säker men den är inte helt olycksfri, erfarenheter visar på att största riskerna med järnvägen är markbrand, då främst norr om Herrljunga Tätort. Det värsta som kan hända Herrljunga kommun är en olycka med farligt gods inom tätbebyggt område eftersom skadebilden kan bli extremt svår med många variationer beträffande plats och olikheter.

Nedan visar fem utvalda händelser under föregående programperioder.

Händelse	2007	2008	2009	2010	Total
Utsläpp av farligt ämne	5	3	7	7	22
Trafikolycka	22	23	22	19	86
Drunkning/tillbud		1			1
Brand, ej i byggnad	14	15	11	14	54
Brand i byggnad	18	24	30	20	92
Total	59	66	70	60	255

Händelse	2011	2012	2013	2014	Total
Utsläpp av farligt ämne	4	2	4	6	16
Trafikolycka	15	27	17	21	80
Drunkning/tillbud	1	1	1		3
Brand, ej i byggnad	20	15	16	10	61
Brand i byggnad	27	17	21	16	81
Total	67	62	59	53	241

Jämför man de senaste programperioderna så har insatser med bränder i byggnader, trafikolyckor och utsläpp av farliga ämnen minskat. Brand ej i byggnad har ökat något. Drunkning/tillbud har också ökat dock ligger denna larmtyp på väldigt lågt antal, noterbart är att samtliga tre insatser under senaste programperioden är utmed Nossans strand i Herrljunga tätort och inte vid någon badsjö.

Väderrelaterade insatser blir allt vanligare, statistiken visar dock att vi under vissa år får toppar, ofta beroenda på lokalt väder (ex kraftigt regn) allt mer regionalt väder (ex storm). Under 2014 hade vi stora problem med kraftiga regnoväder lokalt över Herrljunga Tätort vilket ställde till problem för många fastighetsägare.

Händelse	2007	2008	2009	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Översvämning vattendrag				1	1	1			3
Stormskada	18	4		1	2	3	1	16	45
Annan vattenskada		1	2	2	2		33	1	41
Total	18	5	2	4	5	4	34	17	89

3.1.3 Likvärdigt skydd mot olyckor

Nedan följer en jämförelse med liknade kommuner (befolkningsstatistik) i riket samt i vår region. Statistiken är tagen från SKLs öppna jämförelser *Trygghet och säkerhet 2014*.

		A1. Personskador				A2. Utvecklade bränder i byggnad			
K-kod		Antal sjukhusvårdade (inskrivna på sjukhus minst ett dygn) till följd av oavsiktliga skador (olyckor) per 1 000 invånare	Jämfört m förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001-2003 och 2011-2013. Förändring i procent. **Ej statistiskt signifikant förändring.*	Antal utvecklade bränder i byggnad per 1 000 invånare	Jämfört m förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001-2003 och 2011-2013. Förändring i procent. **Ej statistiskt signifikant förändring.*
	Min - Max	6,9 - 22,0				0,15 - 1,91			
	Median	11,9			2%	0,65			-11%
1466	Herrljunga	13,1	Oförändrat	Fler än	24	1,08	Ökat	Fler än	53
Liknade kommuner i riket									
0617	Gnosjö	11,7	Oförändrat	Lika många	1*	0,60	Ökat	Färre än	-24*
0862	Emmaboda	15,6	Ökat	Fler än	8*	0,89	Minskat	Fler än	-35
1257	Örkelljunga	12,0	Oförändrat	Färre än	17	0,86	Minskat	Lika många	16*
1765	Årjäng	12,6	Oförändrat	Lika många	15*	0,64	Minskat	Färre än	-11*
0513	Kinda	11,8	Oförändrat	Färre än	183	0,61	Minskat	Färre än	-29*
Liknade kommuner i regionen									
1442	Vårgårda	10,7	Oförändrat	Färre än	20*	0,57	Oförändrat	Färre än	-53
1465	Svenljunga	13,7	Ökat	Fler än	18	0,91	Oförändrat	Fler än	30
1443	Bollebygd	10,6	Oförändrat	Lika många	0	0,35	Minskat	Färre än	-40*
1452	Tranemo	12,7	Ökat	Lika många	21	0,49	Minskat	Färre än	-12*

Analysen visar att vi ligger för högt när det gäller brand i byggnad, men att även att personskadorna har ökat.

4. Förebyggande verksamhet

Kommunens förebyggande arbete skall ge alla som vistas i kommunen ett bra skydd mot olyckor. Industri och näringsliv ska ges möjlighet att expandera. Kommunen har en viktig roll i arbetet för ett säkrare samhälle.

Kommunfullmäktige ger uppdraget till Bygg- och Miljönämnden att anta närmare riktlinjer för Räddningstjänstens förebyggande verksamheten. Av riktlinjerna skall framgå frister för tillsyn, frister för rengöring (sotning) samt uppföljning av prestationsmål.

4.1 Säkerhetsmål Förebyggande Verksamhet

Säkerhetsmål

1. *Alla som vistas i kommunen ska uppleva Herrljunga kommun som en trygg och säker kommun.*
2. *Kommunens verksamheter ska erbjuda en miljö som är säker och har ett bra brandskydd.*
3. *Kommunen skall stödja och underlätta för den enskilde att uppfylla sitt ansvar och sin förmåga att förebygga och hantera en olyckssituation.*
4. *Kommunen skall öka säkerheten och robustheten i samhället genom att ge Räddningstjänsten en tidig medverkan ur risk- och säkerhetshänsyn i kommunens samhällsplanering och byggprocess.*
5. *Räddningstjänsten skall stödja andra myndigheter, näringsliv och organisationer till att utveckla skyddet mot olyckor*
6. *Räddningstjänsten/Sotaren skall minska antalet eldstadsrelaterade bränder.*
7. *Räddningstjänsten skall genom myndighetsutövning verka för ett skäligt skydd mot olyckor*
8. *Räddningstjänsten skall förebygga och hindra obehörigt förfarande med brandfarliga eller explosiva varor.*
9. *Räddningstjänsten skall genom myndighetsutövning förebygga, förhindra och begränsa olyckor som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor.*

Punkt 1-7 beskriver kommunens mål mot lagstiftningens och regeringens nationella mål och vision.
Punkt 1-9 beskriver kommunens mål mot den egna visionen där det är "gott att leva".
Punkt 4-5, 7-9 beskriver kommunens mål mot den egna visionen med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv.

4.2 Prestationsmål Förebyggande Verksamhet

Prestationsmål (Säkerhetsmål Punkt 1-3, 5)
Kommunen skall

1) *verka för att fler skaffar brandvarnare och handbrandsläckare.*
2) *verka för en ökad riskmedvetenhet gällande brandrisker i bostäder.*
3) *särskilt stödja boende och verksamheter i glesbygdsområden, där ingen räddningsinsats kan ske inom de första 20 minuterna efter att en olycka inträffat.*
4) *utföra riktade förebyggande insatser mot grupper och individer med särskilda behov.*
5) *verka för att få ner antalet anlagda bränder med ytterligare informationskampanjer.*
6) *erbjuda kommunens innevånare information och utbildning.*
7) *använda och utveckla informations- och kommunikationskanaler så som hemsida och sociala medier.*
8) *utbilda samtliga elever på förskolor, i årskurs 5 och årskurs 8 i brandkunskap.*
9) *ha konsekvenssamtal med personer som upptäckts anlägga brand.*
10) *erbjuda utbildning och information till nyanlända invandrare och flyktingar.*
11) *själva jobba aktivt med systematiska brand- och arbetsmiljöarbete.*
12) *stärka skyddet mot andra olyckor än bränder.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål Punkt 4)
Kommunen skall

1) *utveckla och optimera rutinerna för ökad kvalitet och effektivitet i samhällsplanering och byggprocessen.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål Punkt 6)
Kommunens Räddningstjänst skall

1) *kontrollera att brandskyddskontroller och rengöringsverksamheten genomförs enligt fastställda kontrollfrister.*
2) *upprätthålla god samverkan och erfarenhetsutbyte med sotaren.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål Punkt 5)
Kommunens Räddningstjänst skall

1) *vara behjälplig inom ramen för verksamhetsområdet gentemot andra myndigheter.*
2) *medverka i kommunens arbetsgrupper så som POSOM, Trygghet och trafiksäkerhetsrådet.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål Punkt 7-9)

Kommunens Räddningstjänst skall

1) *genomföra tillsyn för gällande lagstiftning enligt tillsynsplan som Bygg- och Miljönämnden anger. Tillsynsplanen bör innehålla förslag på tematiskt riktade tillsyner där särskilda risker föreligger.*
2) *genomföra tillsyner i samverkan med andra myndigheter.*
3) *handlägga inkomna tillstånd för brandfarlig och explosiv vara skyndsamt.*

4.3 Ansvarsfördelning

4.3.1 Kommunens ansvar

- Räddningstjänsten ska bedriva tillsyn enligt Lag om skydd mot olyckor (bl.a. uppföljning av systematiskt brandskyddsverksamhet), samt tillståndhantering och tillsyn på lag om brandfarliga och explosiva varor.
- Räddningstjänsten ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra dennes skyldigheter enligt Lag om skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten ska årligen utbilda samtliga elever på förskolor, i årskurs 5 och årskurs 8 i brandkunskap
- Samtliga nämnder och styrelser ansvarar för det systematiska brandskyddsarbetet inom sitt verksamhetsområde.
- Samtliga nämnder och styrelser ska förebygga skador till följd av bränder inom sitt verksamhetsområde.
- Samtliga nämnder och styrelser ska verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder, utan att därvid andras ansvar inskränks, inom sitt verksamhetsområde.
- Samtliga nämnder och styrelser ska beakta riskfaktorer vid planering inom sitt verksamhetsområde.
- Herrljunga Vatten AB ansvarar för skyddet av kommunens vattentäkter.
- Tekniska nämnden ansvarar för trafiksäkerhetshöjande åtgärder i det kommunala vägnätet.
- Tekniska nämnden ansvarar för den utav kommunen utplacerade, vattenlivräddningsutrustningen.
- Tekniska nämnden ska i samverkan med Svenska Livräddningssällskapet erbjuda tillfällig utlåning av flytvästar till dem som vistas i kommunen.
- Kommunstyrelsen (folkhälsopolitiska rådet) ansvarar för brottsförebyggande åtgärder i kommunen.
- Kommunstyrelsen (beredskapssamordnaren) ansvarar för planering enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

4.3.2 Den enskildes ansvar

I Lag om skydd mot olyckor betonas den enskildes ansvar för sin egen och andras säkerhet. I första hand är det den enskilde (ägare eller nyttjanderättsinnehavare) som ska vidta och bekosta åtgärder som syftar till att förhindra bränder och begränsa dess konsekvenser med mera.

Ansvaret kan sammanfattas i:

- Den enskilde har ansvar för att varna och tillkalla hjälp vid brand eller annan olycka (LSO 2 kap. 1 §).
- *”Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand”* (LSO 2 kap. 2 §).
- Den enskilde har ansvar för ”*bevakning med hänsyn till nya olyckor”* efter att en räddningsinsats har avslutats (LSO 3 kap. 9 §).

I de situationer då den enskilde inte kan hantera en inträffad olycka har kommunen eller staten ett ansvar att bistå med resurser för det nödläge som uppstått.

4.4 Organisation och resurser

Resurser för kommunens förebyggande arbete är dynamiskt, beroende på vilka insatser som prioriteras. Inom Räddningstjänstens verksamhet skall det finnas personer som regelbundet jobbar med dessa frågor.

4.4.1 Tillstånd och tillsynsverksamhet

Räddningschefen skall ha kompetens som tillsynsförrättare enligt LSO
En specialist skall ha kompetens som tillsynsförrättare enligt LSO och LBE.

4.4.2 Brandskyddskontroll, rengöring

Kompetenskrav på den som utövar brandskyddskontroll över de objekt/verksamheter som omfattas av kraven i LSO är skorstensfejartekniker eller skorstensfejaringenjör. Kompetenskrav på den som utövar rengöring (sotning) för kommunens räkning över de objekt/verksamheter som omfattas av kraven i LSO är skorstensfejargesäll.

4.4.3 Utbildning, information, råd till allmänheten

Räddningschefen och de övriga anställda skall ha kompetens för denna verksamhet.

Även deltidspersonalen skall engageras i den olycksförebyggande organisationen, bl.a. mot bakgrund av att det ger ökade möjligheterna att lokalt förankra frågor om risker, trygghet och säkerhet.

4.4.4 Övrig kommunal personal

Alla kommunanställda skall vara väl insatta i brands uppkomst och följder. Kommunen följer en antagen brandskyddspolicy där bl.a. utbildningskrav för personalen anges.

4.4 Samverkan

Samverkan är en förutsättning för det förebyggande arbetet. Kommunen och dess räddningstjänst ska bedriva samverkan med kommunala förvaltningar och andra externa aktörer inom exempelvis trafiksäkerhetsområdet, miljöskydd, riskhänsyn i fysisk planering, folkhälsa och brottsförebyggande, barn- och äldresäkerhetsfrågor, samt säkerhetsskydd.

4.5 Rengöring (sotning)och kontroll av fasta förbrännings-anordningar

Rengöring och brandskyddskontroll utförs av entreprenör och självfinansieras genom avgifter.

Kommunen svarar för upphandling av sotningsentreprenör samt formulering av frister (se riktlinjer för den förebyggande verksamheten). Frågor som rör tillstånd till egen sotning (innehavare av eldstad kan genomgå särskild utbildning) samt vitesförelägganden beslutas av Bygg- och Miljönämnden.

4.6 Förmåga och resurser i framtiden

Under mandatperioden skall kommunen se över möjligheterna att få ett mer samlat grepp om frågor som handlar om trygghet och säkerhet i syfte att samutnyttja de kommunala resurserna bättre.

5. RÄDDNINGSTJÄNST

Kommunens Räddningstjänst skall ansvara för räddningsinsatser enligt LSO. Räddningschefen ansvarar för att denna är ändamålsenligt ordnad.

Räddningsinsatserna ska genomföras säkert, snabbt, effektivt och systematiskt med modern utrustning, kompetent personal och genom samverkan.

Kommunfullmäktige ger i uppdrag till Bygg- och Miljönämnden att anta närmare riktlinjer för Räddningstjänstens operativa verksamhet. Av riktlinjerna skall framgå utbildnings samt övningsplan för räddningspersonal, beredskapsproduktion, materiella resurser samt uppföljning av prestationsmål.

5.1 Säkerhetsmål Operativ Verksamhet

Säkerhetsmål

1. *Alla människor som vistas i kommunen skall ges ett effektivt skydd mot olyckor.*
2. *Skadekonsekvenserna i samband med olyckor på människor, egendom och miljö ska minimeras.*
3. *Stegvis öka effektiviteten i våra åtgärder och minimera miljökonsekvenserna.*
4. *Räddningstjänstens organisation ska vara anpassad för ledning och genomförande av räddningsinsatser som erfarenhetsmässigt inträffar och som med utgångspunkt från genomförd risk- och sårbarhetsanalys kan förväntas inträffa. Ledning och genomförande av räddningsinsatser ska kunna ske med uthållighet i tiden, med såväl egna som samverkande resurser.*
5. *Säkerställa säkerheten för egen personal*
6. *Genom god planering kunna genomföra säkra och effektiva insats vid en brand eller annan olycka för specifikt utvalda objekt.*

Punkt 1-4, 6 beskriver kommunens mål mot lagstiftningens mål.

Punkt 1 beskriver kommunens mål mot den egna visionen där det är "gott att leva".

Punkt 3 beskriver kommunens mål mot den egna visionen som tagit flera steg närmare en långsiktigt hållbar kommun.

Punkt 4 beskriver kommunens mål mot den egna visionen med en tydlig och välkomnande vi- känsla i kommunen.

Punkt 5 beskriver kommunens mål mot den egna visionen med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv.

5.2 Prestationsmål Operativ Verksamhet

Prestationsmål (Säkerhetsmål 1-4)
Kommunens Räddningstjänst skall

A. *ha en befäst förmåga att kunna genomföra de räddningsinsatser vid typolyckor som anges i detta handlingsprogram under rubriken ”Operativ förmåga vid fredstid”.*

B. *genom kontinuerlig övning och utbildning samt teknisk utveckling kunna erbjuda effektivt skydd mot olyckor. Räddningspersonalen ska under programperioden utveckla sin förmåga att genomföra räddningsinsatser vid bränder i storskaliga lantbruk, vid inomhusbränder och vid trafikolyckor samt att vid alla typer av räddningsinsatser förstå och beakta riskerna för miljöskador i samband med räddningsarbetet.*

C. *kontinuerligt kontrollera fordon och material. Fel och brister skall åtgärdas snabbt och följas upp.*

D. *verka för att insatstiderna så långt som möjligt förkortas; tid för upptäckt, tid för alarmering, larmhanteringstid, anspänningstid, framkörningstid samt tid för att stoppa och begränsa en skadeutveckling.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål 5)
Kommunens Räddningstjänst skall

A. *ta fram riktlinjer för urval av upprättande, utförande och användning av insatsplaner och insatskort.*

B. *skapa goda relationer med ägaren/verksamhetsutövaren på de anläggningar där insatsplaner krävs.*

6.3 Organisation och resurser

Räddningstjänsten i Herrljunga kommun är organiserad med en räddningsstation i Herrljunga och en i Annelund. Räddningschefen och hans medarbetare är heltidsanställda (dagtid).

För att säkerställa och eftersträva låg personalomsättning ska räddningstjänsten arbeta aktivt för att personalen ska ha god hälsa och trivas.

6.3.1 Bemanning

Insatsstyrkorna består totalt av

- 4 Räddningschef i beredskap.
- 8 Styrkeledare i beredskap.
- 24 brandmän i beredskap samt max 8 i personalpool.

Personalen är normalt indelad i fyra beredskapsgrupper på respektive räddningsstation. Respektive grupp har beredskap var fjärde vecka.

5.3.2 Kompetenskrav

Räddningschef:

Utbildningskrav:	Räddningsledning B (eller motsvarande)
	Tillsyn och olycksförebyggande åtgärder B (eller motsvarande)

Räddningschef i beredskap:

Utbildningskrav: Räddningsledning B (eller motsvarande)

Styrkeledare:

Utbildningskrav: Räddningsledning A (eller motsvarande)

Brandman:

Utbildningskrav: Preparandkurs för räddningsinsats (eller motsvarande)

Utbildningsmål: Grundkurs för räddningsinsats

När det gäller brandmän skall målet snarast uppfyllas.

5.4 Operativförmåga vid fredstid

5.4.1 Insatsorganisation

Insatsorganisationen utgörs av ledningsenhet och insatsstyrkor.

Den totala beredskapen bemannas av 9 personer under normala förhållanden:

Ledningsenhet Räddningschef i beredskap (RCB)
Beredskap: Dagtid måndag-fredag, 90 sekunders anspänningstid.
Övrig tid: Svarstid vid larm 90 sekunder, inställelsetid till olycksplats snarast, dock senast 10 minuter efter insatstiden enligt insatskarta (bilaga1) under normala omständigheter. Beredskap i bostad under icke kontorstid.

Insatsstyrkor
I Herrljunga centralort skall det finnas 1 Styrkeledare* och 4 Brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid under normala omständigheter.
I Annelund skall det finnas 1 Styrkeledare* och 2 Brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid under normala omständigheter.

*Under dagtid kan styrkeledare bytas mot brandman på en av räddningsenheterna.

5.4.2 Ledning

Ledningen av räddningsinsatser består av två befälsnivåer, Räddningschef i beredskap och Styrkeledare.

Räddningschef i beredskap ansvarar för system- och insatsledning och är räddningsledare vid behov.

Styrkeledare ansvarar för uppgiftsledning (sektor) eller räddningsledning.

Genom samverkan kan ledningens förmåga och uthållighet utökas.

5.4.3 Beredskapsproduktion

Beredskapsproduktionen ska vara dimensionerad för att klara en medelstor eller två mindre räddningsinsatser samtidigt under normal väderlek och normala omständigheter.

Beredskapsproduktionen ska anpassas till omvärlden, t.ex. väderförhållanden, hotbild och övningar så en acceptabel nivå erhålls.

5.4.4 Alarmering

Genom avtal med SOS Alarm AB alarmeras räddningsstyrkorna i Herrljunga och Annelund efter behov via telefonnummer 112. Vid avbrott på ordinarie larmväg finns reservalarmering via RAKEL. Utgående alarmering av personal sker genom personsökarsystem. I ledningscentral vid Herrljunga brandstation finns reservelverk som startar automatiskt vid strömavbrott. Räddningstjänsten ansvarar för utrustning för mottagning av larm, samt sändarutrustning på räddningsstationerna i Herrljunga kommun.

Automatiska brandlarm ansluts till SOS.

Larmanordning för allmänheten finns för direkt alarmering av räddningsstyrkorna på räddningsstationerna i Herrljunga och Annelund.

5.4.5 Insatstider

Anspänningstiden för räddningspersonalen är 5 minuter vilket normalt ger insatstider enligt bilaga 1 (Insatskarta).

5.4.6 Operativ förmåga

Med egna resurser samt genom avtal med grannkommuner ska Räddningstjänsten kunna hantera nedanstående typer av händelser: (inte alla samtidigt)

- Trafikolycka med skadade och fastklämda.
- Brand i villa med behov av livräddning och släckning.
- Brand i lägenhet med behov av livräddning och släckning. Utvändig livräddning ska kunna genomföras i Herrljunga tätorter upp till 23m höjd.
- Brand i skola, vårdinrättning, hotell, publik lokal, industri eller lantgård med behov av begränsad livräddning och släckning.
- Brand utomhus.
- Järnvägsolycka (inklusive skyddsjordning) eller flygolycka med begränsat antal skadade och fastklämda, med samtidigt vårdbehov.
- Ytlivräddning i vatten och undsättning i svårtillgänglig terräng.
- Livräddande och begränsande insatser i samband med brand i eller utsläpp av kemikalier (farliga ämnen). Uppgiften avser begränsade volymer, begränsad utbredning och begränsat antal skadade. Inte sanering av utsläpp.
- Sjukvårdsuppgifter IVPA (i väntan på ambulans) efter avtal med sjukvården.
- Djurräddning (djur som betecknas som egendom).

För tydligare beskrivning se bilaga 2 (insatsförmåga).

5.4.7 Materiella resurser

Modern och ändamålsenlig materiel för räddningsinsats som motsvarar förmågan skall finnas.

5.4.8 Uthållighet

Beroende på väderlek, skadefaktorer, tillgänglig personal och övriga omständigheter bör enskilda räddningsinsatser kunna pågå mellan två timmar och tre dagar utan samverkan.

5.4.9 Vattenförsörjningsförmåga av brand/olycksplats

Eftersom brandpostsystemet är underdimensionerat i kommunen finns 2 lastväxlare och 4 tillhörande tankar i beredskap vilket ger en hög förmåga att försörja brand och olycksplatser vid farbar väg med vatten.

5.4.10 Information till allmänheten

Möjligheten att informera via kommunens hemsida finns om informationsansvarig eller IT-personal finns tillgänglig. Information kan även spridas via media. Möjligheten finns även att gå ut med informationsmeddelande eller Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA).

5.4.11 Samverkan

Samverkansavtal för större eller ovanligare räddningsinsatser:

- Räddning vid transportolycka med buss, lastbil eller tåg (Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, SÄRF).
- Utsläpp av farligt ämne/kemdykning (SÄRF).
- Sanering efter utsläpp av farligt ämne (Entropi AB)
- Överenskommelse avseende samverkan inom räddningstjänstområdet (Hela VG)

Samverkansavtal för första insats i vår kommun:

- Vårgårda räddningsstyrka åker på första insats till Bråttensby och delar av Eggvena (Alingsås- Vårgårdas Räddningstjänsteförbund, ALIVAR)
- Floby räddningsstyrka åker på första insats till Källeryd och Mjäldrunga (Falköpings-Tidaholms Räddningstjänst)

Samverkansavtal för första insats i grannkommun:

- Annelunds räddningsstyrka åker på första insats till Asklanda och delar av Ornunga (Vårgårda Kommun) (ALIVAR)
- Annelunds räddningsstyrka åker på första insats till Murum (Ulricehamns Kommun) (SÄRF)

Sjukvårdsuppdrag:

- Samverkansavtal med Södra Älvsborgs Sjukhus ang. hjälp i väntan på ambulans (IVPA)
- Hjälp till Södra Älvsborgs Sjukhus med terrängtransporter av sjuka och skadade

Restvärde, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg och spårområde:

- Avtal finns med försäkringsbranschens restvärdesräddning.

5.5 Operativ förmåga under höjd beredskap

Vid ett annat säkerhetspolitiskt läge kommer handlingsprogrammet att kompletteras och anpassa till uppkommet läge.

5.6 Förmåga och resurser i framtiden

Under mandatperiod skall första insatsperson (FIP) utvärderas i organisationen.

Under mandatsperioden skall den operativa förmågan tydliggöras.

Under mandatperioden skall första styrka i området kring Mollaryd ses över.

Under mandatperioden skall ledningsstödet ses över.

Herrljunga Kommun avser att skaffa grundläggande stabsfunktion (enligt överenskommelse i Västra Götalands län) inom mandatperioden.

6. Efterföljande verksamhet

Räddningsledaren fattar beslut om när en räddningsinsats är avslutad. Beslutet redovisas skriftligt direkt på plats alternativt i Räddningstjänstens administratörssystem.

Kommunfullmäktige ger uppdraget till Bygg- och Miljö nämnden att anta närmare riktlinjer för Räddningstjänstens Efterföljande verksamhet. Av riktlinjerna skall framgå rutiner för olycksundersökningar och erfarenhetsåterkoppling samt uppföljning av prestationsmål.

6.1 Säkerhetsmål Efterföljande verksamhet

Säkerhetsmål

1. *Förebygga olyckor samt utveckla förebyggande och operativ verksamhet genom undersökning av orsaker till olyckor, olycksförlopp och hur insatsen har genomförts.*
2. *Ge de inblandade i olyckor stöd.*

Punkt 1 beskriver kommunens mål mot lagstiftningens mål.

Punkt 2 beskriver kommunens mål mot den egna visionen där det är "gott att leva" och mål mot den egna visionen med en tydlig och välkomnande vi- känsla i kommunen.

6.2 Prestationsmål Efterföljande verksamhet

Prestationsmål (Säkerhetsmål 1-2)
Kommunens Räddningstjänst skall

A. *utveckla förmågan att tillvarata de erfarenheter och uppgifter som framkommer i olycksundersökningar. Genom bättre erfarenhetsåterkoppling öka effektiviteten i det olycksförebyggande och skadeavhjälpande arbetet.*

B. *delge de drabbade information om utredningar, erfarenhetsåterkoppling som genomförts.*

C. *ta vara på framkomna erfarenheter från larm, detta ska utnyttjas i syfte för att höja insatsförmågan.*

Prestationsmål (Säkerhetsmål 2)
Kommunens skall

A. *ge både drabbade och egen personal stöd efter olyckor.*

6.3 Ansvarsfördelning

- Räddningstjänsten skall undersöka olyckor och räddningsinsatser enligt Lag om skydd mot olyckor. Syftet är att ta fram olycksförebyggande åtgärdsförslag, utveckla räddningsinsatsernas effektivitet, identifiera övnings- och utbildningsbehov samt att få underlag till insatsplanering och metodutveckling. Allt för att undvika liknande olyckor och/eller minska dess skadekonsekvenser.
- Räddningstjänsten och Kommunen skall efter avslutad räddningsinsats ge de drabbade rimligt stöd utöver Lag om skydd mot olyckor.
- Räddningstjänsten och Kommunen skall efter avslutad räddningsinsats ge de egna anställda det stöd som kan behövas.

6.4 Organisation och resurser

6.4.1 Olycksundersökningar

En specialistutbildad person skall ha den kompetens som detta uppdrag kräver (samverkansavtal med ALIVAR).

6.4.2 Erfarenhetsåterkoppling

Alla inom Räddningstjänstens organisation skall ha kompetens och förståelse för att jobba med återkoppling.

6.4.3 Stöd till de drabbade

Stöd till de drabbade skall i skälig omfattning ges. Räddningschef i beredskap har ytterst ansvar för detta och skall ha komptens för det.

6.4.4 Kamratstöd

Två personer på varje station ur deltidsorganisationen, som är utsedda av den egna personalen skall verka som kamratstödjare. För att alltid ha beredskap skall även de som åker som räddningschef i beredskap kunna ge detta stöd.

6.5 Förmåga och resurser i framtiden

Under tidigare programperioder har den efterföljande verksamheten inte prioriterats, under kommande period skall ett tydligt utveklingsarbete påbörjas.

Bilaga 1 Insatskarta.

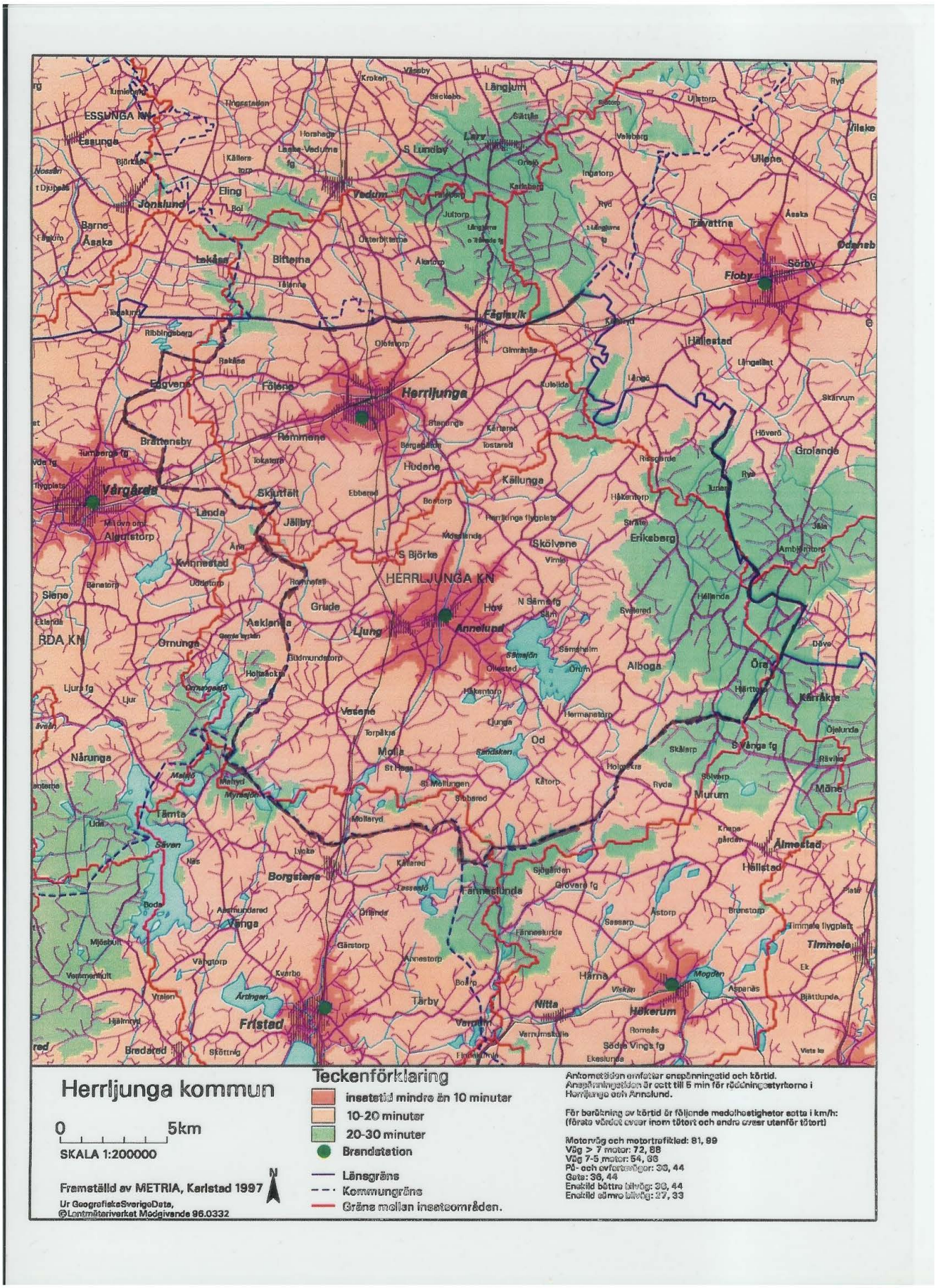

Bilaga 2 Insatsförmåga

Dimensionerade uppgifter		Herr	Ald	
	RCB/IL	7000	7200	Borås
Bemanning	1	1+4	1+2	
Ledning				
Liten insats/leda enslkild styrka		x	x	
Större insats/leda och samordna flera styrkor	x			
Stab/Ledningsarbete	F			
Brand				
Livräddning via bärbar stege, 3 vån		x	x	
Rädda liv med höjdfordon alt utföra håltagning/släckning via tak/insats med lättskum		x	-	
Rökdykning		x	F	
Insats soteld		x	x	
Insats med tung/mellanskum (m2)				
Släckning av mindre brand i terräng (<1500m2)		x	F	
Drunkning				
Strandnära yt- livräddning		x	x	
Ytlivräddning med båt		x	x	
Trafikolycka				
Säkring av olycksplats och första omhändertagande upp till 2 skadade		x	x	
Losstagning 1 skadad		x	F	
Losstagning flera skadade		F	F	
Tung räddning (Buss/Lastbil)		-	-	S
Utsläpp av farligt ämne				
Livräddning/avspärrning		x	F	
Kemdykning (nivå 1-2)		x	F	
Kemdykning (nivå 3-4)		-	-	S
Övrig räddning				
Räddningsfrånkoppling/skyddsjordning		x	-	
Djurlivräddning		F	x	
Räddning i svårtillgänglig terräng		x	x	

X: anger att styrkan kan genomföra uppgiften
F: anger att styrkan har kompetens och utrustning men är ej tillräckligt numrär
alt. Numrär kan ej garanteras, för att kunna utföra uppgiften
-: Avser att styrkan saknar kompeten och/eller utrustning för att utföra uppgiften
S: särkilt samverksanavtal Borås 1+6 Tungräddning/Kem

Delegationsbeslut - Miljöenheten

ME § 115 2019-08-14 M 554/18
Tillstånd - enskilt avlopp, Törestorp 1:3 (BIRAN)

ME § 116 2019-08-16 M 207/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Broddarp 3:4 (MCH)

ME § 117 2019-08-20 M 365/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Hallanda 3:1 (EHO)

ME § 118 2019-08-21 M 296/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Granabol 1:4 (EHO)

ME § 119 2019-08-22 M 284/19
Tillstånd enskilt avlopp, Örum 5:2 (CE)

ME § 120 2019-08-22 M 367/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Bruse 1:1 (EHO)

ME § 121 2019-08-22 M 285/19
Tillstånd enskilt avlopp, Örum 5:5 (CE)

ME § 122 2019-08-22 M 286/19
Tillstånd enskilt avlopp, Örum 4:4 (CE)

ME § 123 2019-08-23 M 302/19
Tilstånd - enskilt avlopp, Broddarps-Attorp 1:3 (EHO)

ME § 124 2019-08-26 M 388/19
Tillstånd enskilt avlopp, Örum 2:3 (CE)

ME § 125 2019-08-26 M 434/17
Tillstånd - enskilt avlopp, Broddarp 6:8 (BIRAN)

ME § 126 2019-08-26 M 220/19
Tillstånd enskilt avlopp, Örum 4:9 (CE)

ME § 127 2019-08-26 M 321/18
Tillstånd - enskilt avlopp, Tången 1:2 (EHO)

Delegationsbeslut- Miljö

ME § 128 2019-08-27 M 389/19
Miljöskydd: anmälan om värmepump, Bråttensby 7:17 (ALL)

ME § 129 2019-08-27 M 108/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Tubbarp 1:8 (BIRAN)

ME § 130 2019-08-28 M 393/19
Renhållning: dispens från renhållningsföreskrifterna, Vreta 1:32 (ALL)

ME § 131 2019-08-28 M 327/18
Tillstånd - enskilt avlopp, Kyrkhult 2:2 (EHO)

ME § 132 2019-08-28 M 524/18
Tillstånd enskilt avlopp, Hallåkra 1:2 (CE)

ME § 133 2019-08-28 M 395/19
Miljöskydd: anmälan om värmepump, Bro 1:5 (ALL)

ME § 134 2019-08-28 M 369/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Eggvena 9:6 (MCH)

ME § 135 2019-08-29 M 394/19
Renhållning: dispens från renhållningsföreskrifterna, Öra 3:8 (ALL)

ME § 136 2019-08-29 M 398/19
Renhållning: dispens från renhållningsföreskrifterna, Öra 3:8 (ALL)

ME § 137 2019-08-29 M 366/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Delahult 1:2 (EHO)

ME § 138 2019-08-29 M 193/19
Tillstånd enskilt avlopp, svalered 1:3 (CE)

ME § 139 2019-08-30 M 217/19
Tilstånd enskilt avlopp, Korte 1:2 (CE)

ME § 140 2019-08-30 M 364/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Vesene 4:12 (EHO)

ME § 141 2019-09-04 M 401/19
Tillstånd enskilt avlopp, Ulvastorp 2:1 (CE)

Delegationsbeslut- Miljö

ME § 142 2019-09-04 M 277/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Hallanda 2:24 (EHO)

ME § 143 2019-09-04 M 402/19
Tillstånd enskilt avlopp, Ulvastorp 1:2 (CE)

ME § 144 2019-08-09 M 371/19
Miljöskydd: anmälan om värmepump, Öra-Holmen 1:1 (ALL)

ME § 145 2019-09-05 M 218/19
Tillstånd enskilt avlopp, Hallåkra 1:5 (CE)

ME § 146 2019-09-06 M 407/19
Miljöskydd: anmälan om värmepump, Dahlian 3 (ALL)

ME § 147 2019-09-06 M 322/18
Tilstånd - enskilt avlopp, Ballaberget 1:1 (EHO)

ME § 148 2019-09-09 M 168/19
Tillstånd enskilt avlopp, Mjäldrunga-Lindåsen 2:6 (CE)

ME § 149 2019-09-10 M 408/19
Renhållning: dispens från renhållningsföreskrifterna, Vesene 4:4 (ALL)

ME § 150 2019-09-10 M 400/19
Tillstånd - enskilt avlopp, Götestorp 2:2 (BIRAN)

ME § 151 2019-09-10 M 409/19
Renhållning: dispens från renhållningsföreskrifterna, Låkö 2:2 (ALL)

Delegationsbeslut- Plan och bygg

Delegationsbeslut - Byggenheten

BE § 71 2019-08-16 B 97/19
Nybyggnad enbostadshus med garage, Ängsklockan 1 (JJ)

BE § 72 2019-08-14 B 100/19
Ändrad användning och installation av braskamin, (JJ)

BE § 73 2019-08-21 B 102/19
Installation av braskamin, Grönfinken 2 (JJ)

BE § 74 2019-08-21 B 101/19
Tillbyggnad komplementbyggnad, Brage 10 (JJ)

BE § 75 2019-08-21 B 104/19
Startbesked, Lövsjö 2:6 (JJ)

BE § 76 2019-08-28 B 106/19
Nybyggnad garage och carport, Blåmesen 2 (JJ)

BE § 77 2019-08-28 B 107/19
Nybyggnad förråd/uthus, Molla 2:5 (JJ)

BE § 78 2019-08-28 B 109/19
Skyltlov, Flugsvampen 8 (JJ)

BE § 79 2019-08-28 B 99/19
Installation av braskamin, Sämsholm 2:1 (JJ)

BE § 80 2019-08-28 B 83/19
Startbesked- nybyggnad enbostadshus och garage, Käringtanden 3 (JJ)

BE § 81 2019-09-04 B 80/19
Startbesked - nybyggnad enbostadshus, Eket 1:16 (JJ)

BE § 82 2019-09-04 B 105/19
Rivningslov, Ljung 1:29 (JJ)

BE § 83 2019-09-11 B 74/19
Startbesked-nybyggnad enbostadshus, Hudene-Fägred 1:8 (JJ)

Delegationsbeslut- Plan och bygg

BE § 84 2019-09-11 B 46/19
Nybyggnad av tillverksningslokal livsmedel, Örum 2:3 (JJ)

BE § 85 2019-09-11 B 110/19
Installation av braskamin, Hägdene 4:5 (JJ)

BE § 86 2019-09-11 B 111/19
Nybyggnad garage, Vreta 13:1 (JJ)

Delegationsbeslut- Räddningtjänst

Till nämnd 2/10

Delegationsbeslut – Räddningstjänsten

R § 2019-000168

Föreläggande Brand och rökgasspridning mellan brandceller, otäta dörrar. LSO, Gläntan Villa Viking (LA)

R § 2019-000167

Utrymningsväg ej trygg och säker, via stege från balkong, alt utrymningsväg saknas från källare, utrymningslarm, brandcellsindelningar. LSO, Gläntan Villa Fredriksborg (LA)

R § 2019-000210

Saknas alt utrymningsväg från plan 2. LSO, Herrljunga vandrarhem (LA)